

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XVI. V Ljubljani, novembra 1899. *11. zvezek.*

Praznik vseh svetnikov.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XLVII.

Veselite se in od veselja poskakujte,
ker vaše veselje bo obilno v nebesih.
Mat. 5, 12.

Zakaj se danes tako veselo oziramo proti lepim nebesom? Zakaj se z radostnosolznim obrazom tako koprneč obračamo proti rajsko-mili domovini? Glejte, k temu nas sili že natora našega srca. Naše srce je že po natori tako, da teži in sili tja, kjer vé, da more najti stalno in popolno srečo. Vsak količkaj moder človek pa spozna, da tukaj na zemlji ne moremo najti prave sreče, ker vsa zemeljska sreča je tako spremenljiva, tako nezanesljiva, tako nestalna ter tako hitro mine tudi onemu, katerega imenujemo srečnega tukaj na zemlji. Naše srce je pa tako, da se nikakor ne more zadovoljiti s tako majhno, tako kratko in nestalno srečo; naše srce hrepeni po popolni sreči, ki zadostuje vsem željam, hoče imeti tako srečo, ki nas nikdar ne zapusti, ki bo večno trajna. Glejte, od tod pride, da se danes vzbuja v naših srcih tako milo domožalje, da se solzeč oziramo tja gori za svojimi večno blaženimi, večno srečnimi brati in sestrami v rajskem zveličanju!

A samo hrepeneče se ozirati proti nebu, samo koprneti in zdihovati po nebeški sreči, to še ne zadostuje; moramo se tudi truditi za nebesa, srčno in stanovitno hoditi po isti poti, po kateri so hodili nekdanji svetniki. In katera je ta pot? Nobena druga pot ne pelje v nebesa, nego edino le ona, katero nam je pokazal Jezus Kristus z besedo in zgledom, na katero nas je tako nujno vabil

in klical, za katero nam tudi še vedno ponuja svojo nebeško pomoč, da bi ne opešali in omagali na tej strmi poti. Bodi torej današnji prelepi praznik naš trdni sklep na Jezusa se vedno ozirati, Jezusa poslušati, Jezusa ljubiti, Jezusu služiti!

Zadnjič smo Zveličarja spremili onstran Jordana v P e r e j o. Nekateri si mislijo Perejo kakor popolnoma zapuščen in samotni kraj. Res, da ni tako obljudena kakor Galileja ali Judeja; vendar tudi tukaj je bilo ob Kristusovem času dokaj živahno življenje, je bila raznovrstna družba, gosposka in preprosta, so bili bogatini in reveži s svojimi prednostmi in napakami, zlasti pa tudi mnogo z nadlogami obiskovanih, kakor so ljudje po vseh krajih sveta, v vseh časih, kar hodi po zemlji človeški rod. Zato je pa tudi Kristusovo delovanje v teh krajih prav enako, kakor je bilo drugod. Tudi tukaj je učil s prosto besedo in v prilikah, tudi tukaj je delal čudeže. Dobro ljudstvo ga je ljubilo, farizeji pa so mu bili sovražni in so hujskali zoper njega. Tudi tukaj so ga celo farizeji na kosilo vabili in ni jim odrekal. Tak obed nam sv. evangelist Luka natančneje opisuje.

I. Neko soboto je bil Jezus povabljen v hišo — nekega imenitnega farizeja na obed. Gospodar ga bržkone ni povabil ravno iz slabega namena; a če smemo soditi gospodarja po gostih, kateri so bili tudi povabljeni, ne bomo mogli reči, da mu je bil zelo naklonjen. Pri kosilu so bili farizeji in pismarji zbrani, Jezusu nasprotni kakor povsod. Evangelij namreč naravnost omeni, *da so se ozirali nanj*, da so gledali, ne bo li storil kaj takega, kar je zoper njihove nauke in navade. Vse to je Jezus vedel že naprej in vendar ni odrekel povabila.

Za tako zlobno opazovanje jim je bila ugodna prilika že precej v začetku. Neki vodeničen človek je bil tu. Morda so hoteli farizeji sami Jezusu nastaviti zanjke, ter so ukazali bolniku, naj pride tje, da bi videli, ga bo li Gospod ozdravil, čeravno je bilo v soboto. Ali pa je morda ubogi bolnik sam vstopil pri odprtih vratih, da bi našel zdravje pri nebeškem Zdravniku. Jezus je bil sedaj takorekoč v dvojni zadregi: njegovo predobrotljivo Srce nikakor ni moglo pustiti nesrečnega bolnika brez pomoči; a po drugi strani pa tudi vidi, kako prežijo nanj in so ga že ob drugi priliki dolžili, da sobote ne praznuje, ker je ozdravil ta dan. Kaj je storiti? Tu se zopet pokaže v prelepi luči Jezusova božja modrost. Sam nastavi sedaj zanjko farizejem. Vpraša jih namreč: *Ali se smé*

v soboto zdraviti? Farizeji umolknejo. Kaj so hoteli tudi odgovoriti? Po svojih nazorih bi bili seveda morali odgovoriti, da ni dovoljeno. Tega pa nočejo, ker vedó že lahko naprej, kako bi jih lahko Jezus zavrnil in osramotil. Pritrditi pa tudi nočejo, da se smé, ker tako bi nasprotovali sami sebi in pa resnici bi dali spričevanje, česar pa ravno nočejo. Zopet nov dokaz, kako so hinavski in nepošteni.

Ker farizeji molčijo, odgovori pa Jezus sam in sicer dvojno: prvi odgovor jim dá z dejanjem, drugi pa z besedo. Dejanski odgovor je v tem, da vodeničnika prime, ozdravi in izpusti. S tem pokaže svojo neskončno dobrotljivost in mogočnost, dokaže pa tudi, da tako dejanje ni zoper sobotno praznovanje, zakaj za grešna dejanja vendar ne bo Bog dopustil čudeža. To je jasno tudi najhudobnejšemu človeku. Z besedo pa jim dá odgovor, — bržkone že potlej, ko je vodeničnik odšel zdrav, hvaležen in vesel! — tako-le: *Komu od vas bo padel osel ali vol v vodnjak in ga ne izvleče sobotni dan?* Ta primera je tako prepričalna, da pač ni človeka, ki bi mogel kaj ugovarjati. Zopet pravi evangelij: »In niso mu mogli na to odgovoriti.« Kako bi tudi mogli tajiti kaj takega? Nasprotno delati, bi se reklo toliko, kakor kregati se s pametjo. Tako dejanje torej ni zoper sobotno praznovanje, pamet in razodenje božje si ne moreta nasprotovati; še manj more biti v soboto prepovedano ozdravljenje človeka. Ganljiva je tukaj Jezusova primera: farizeji morajo priznati, da neme živine se mora človek v soboto usmiliti? da ne pogine, ali človeka, svojega brata, naj bi se pa ne usmilil. Nekaj sličnega smo že slišali. Takrat, ko je bil Jezus ozdravil moža s suho roko, je potlej vprašal farizeje: *Se li sme v soboto delati hudo ali dobro?* Prav isto resnico pové Jezus tudi v današnji primeri, le v drugačni obliki, ki je pa za ta slučaj tako neizrečno lepo ubrana: žival, ki pade v vodo, in človek, ki je vodeničen, se primerjata!

II. To čudežno ozdravljenje je bilo nekakšna priprava za kosilo; na to pa je Jezus povedal povablencem tudi priliko, ker je videl, kako si izbirajo prve prostore. Rekel jim je: *Kadar te kdo povabi na svatovščino, ne sedaj na prvi prostor, da, ko bi bil mej povabljenimi kdo častiljivejši od tebe, ne pride ta, ki je povabil tebe in njega, in ti ne poreče: „Umakni se temu,“ in se takrat ne začneš s sramoto presedati na zadnji prostor. Marveč, ko si povabljen, pojdi in sedi na zadnji prostor, da ti ta, ki te je povabil, kadar pride, poreče: „Prijetelj, pomakni se višje! Takrat ti bo čast pred tistimi, kateri sedé s teboj-*

Zakaj vsak, kateri se povišuje, bo ponižan, in kdor se ponižuje, bo povišan.

Pri posameznih prilikah, katere je povedal naš nebeški Učenik, je poučno že preiskavati to, kaj ga je nagnilo, da je povedal dotično priliko. Navadno se je oziral na vnanje okoliščine, kakoršne so bile ravno na mestu, kjer je bil takrat. Tako tudi tukaj. Videl je, kako so si farizeji izbirali najčastnejše sedeže; videl jim je pa tudi v srce, kaj so si ob tem mislili in želeli. Gorjé, če bi se jim ne izpolnila častihlepnost! Celó če je prišel tuj gost, mu niso prepustili te svoje časti, na katero so bili tako ponosni. Ali Jezus, ki gleda v srce, je videl še vse kaj hujšega, videl je, kako drzno pričakujejo, da bodo imeli tudi v nebeškem kraljestvu prve sedeže, čeravno se nič ne trudijo za nebesa, marveč delajo ravno nasprotno.

Drugi povod za to krepko priliko je bila prelepa navada Zveličarjeva, da je dobrote delil z besedo in dejanjem, kamorkoli je prišel. Kaj je njemu telesna jed, in kaj njemu čast še tako imenitne pojedinice? Njegova srčna želja je le: dušam koristiti. Četudi povabljenec mej imenitnimi in veselimi gosti, je in ostane povsod božji dobrotnik, učenik in zdravnik. Ker se je čudežno izkazal telesnega zdravnika pri vodeničniku, hoče zdraviti še bolne duše. In gostje okrog njega so bili vsi zelo bolni na duši, veliko bolj bolni nego vodeničnik. Srce jim je tako zelo oteklo vsled sebičnosti, častilakomnosti, prevzetnosti!

Tretji povod je pa Gospodova nevstrašenost. Njegovo Srce je res junaško srce: hudobijo pobija, kjerkoli jo dobi in kakor jo dobi. Prav zato se je tudi odzval farizejevemu povabilu, čeravno mu je bilo že naprej vse jasno.

Prilika je sama ob sebi že lahko razumljiva. Podaje nam dvojen nauk: že za ta svet in za večnost, torej natorni in čeznatorni nauk. Že tukaj na zemlji velja v pošteni družbi, da naj se ne tišči nihče sam naprej, marveč naj ponižno počaka, da mu drugi velijo, naj se pomakne višje. A Jezus nima nikjer navade gledati le samo do groba, marveč natorne reči naj nas dovedejo do nadnatornih. Tudi čast v nebesih se dá pridobiti le s ponižnostjo. Kdor hoče stopiti v sv. katoliško cerkev, se mora ponižati; treba se je ukloniti zahtevam predstojnikov; zgodovina raznovrstnega krivoverstva nam pa tudi kaže, da so sv. cerkev zapustili le napuhnjeni prevzetneži. Pa tudi pobožno življenje zahteva v prvi vrsti ponižnosti, treba se je ukloniti božjim zapovedim, evangeljskim svetom; Bog hoče svoje milosti deliti le ponižnim. Nihče

ne more pričakovati nebes kot plačilo, katero nam je Bog dolžan, marveč le kot milost božjo. (Rim. 6, 23.) Če se pa nebeško kraljestvo zasluži, zasluži se edino le s ponižnostjo: in čim bolj je kdo ponižen tukaj na zemlji, tem večja bo njegova čast v nebesih.

To je bilo namenjeno vsem gostom, sedaj pa pové prekrasen nauk še gospodarju, ki ga je povabil, seveda zopet tako, da velja vsem ljudem vseh časov. Pravi mu namreč: *Kadar napraviš kosilo ali večerjo, nikar ne vabi svojih prijateljev, ne svojih bratov, ne sorodnikov, ne bogatih sosedov, da te morebiti tudi oni ne povabijo in da se ti ne povrne; — marveč, kadar napraviš gostovanje, povabi uboge, hrome, kruljeve in slepe, in blagor ti bo, ker ti ne morejo povrniti; zakaj povrnjeno ti bo ob vstajenju pravičnih!*

V teh besedah je zares Jezus pokazal vso plemenitost svojega Srca in nam je podal eden najplemenitejših naukov naše sv. cerkve: v s e z a B o g a , n i č z a s e ! Za svoja dobra dela tukaj na zemlji nobenega povračila ne pričakovati, obratno še ogibati se ga, vesel biti če izostane, vse tako zasnovati, da izostane, in pričakovati le nebeškega plačila; — le zato dobro delati, ker je Bogu všeč, to je duh Kristusov, to je bilo od nekdanj prizadetje vseh najplemenitejših duš na zemlji, svetnikov Božjih. Seveda, to kar velja za miloščino, velja tudi za vsa druga dobra dela. — Ravno to daje pa tudi pogum k vstrajnosti.

III. Ko je nekdo, ki je bil zraven pri mizi, slišal to, je rekel: »Blagor mu, kateri bo pri gostiji v nebeškem kraljestvu!« On pa mu je rekel: *Neki človek je napravil veliko večerjo in jih je povabil veliko. In je poslal svojega hlapca ob uri večerje povedat povabljenim, naj pridejo, ker je vse pripravljeno. In vsi po vrsti se začno izgovarjati. Prvi mu reče: „Pristavo sem kupil in moram iti, da jo ogledam; prosim te, imej me izgovorjenega!“ In drugi pravi: „Pet jarmov volov sem kupil in jih grem poskusit; prosim te, imej me izgovorjenega!“ In drugi reče: „Oženil sem se, in zato ne morem priti.“ In hlapec se je vrnil in je to sporočil svojemu gospodu. Tedaj se je gospod razsrdil in rekel hlapcu: „Pojdi naglo na razpotja in mestne ulice, in pripelji siromakov, hromih, slepih in kruljevih.“ In hlapec reče: „Gospod, zgodilo se je, kakor si ukazal, in še je prostora.“ In gospodar reče hlapcu: „Pojdi na pola in prelaze in primoraj jih, naj vstopijo, da se napolni moja hiša. Povem vam pa, da ne okusi moje večerje nobeden onih mož, kateri so bili povabljeni.“*

Ta prilika je že v obče bolj znana in jo torej lahko obravnamo bolj ob kratkem. Podobna je priliki, katero je Gospod povedal o drugem času, vendar je toliko različna, da jo moramo še posebej natančneje premisliti. Povod za to priliko je bil, kakor že povedano, pobožni vzdih farizejev, češ, kako bode prijetno pri nebeški gostiji. Gotovo je ta vzdihljaj spremljal tudi s primerno zunanjo pobožnostjo, ter je prav farizejsko roke sklenil, pogledal proti nebu, ali kar so enakega bili vajeni hinavski farizeji. Vse to pa tem bolj, ker je bil, kakor drugi farizeji, brez dvoma tudi tega prepričanja, da bode prvič gotovo tam in drugič seveda na višjem mestu. Zveličar pa pokaže v tako lepo odbrani priliki, da samo želje po nebesih še ne zadostujejo, še manj zadostuje to, da je kdo farizej, ker ravno farizeji, ki so prvi povabljeni, ne pojdejo v nebeško kraljestvo, ker pòvabila ne sprejmó in tako zamujajo čas milosti, in mesto njih bodo sedeli drugi za mizo pri nebeški gostiji. Prilika sama je torej novo vabilo, da naj delajo za nebeško kraljestvo, ob enem je pa zopetno prerokovanje, kako bodo judje zavrženi in mesto njih pagani izvoljeni.

Mogoče, da je bila ravno hiša, kjer so obedovali, taka pristava kakega bogatega farizeja iz Jeruzalema ali kakega drugega mesta, združena z velikim poljem. Ako je bilo tako, je pa še lepše ubrana in poslušalcem še bolj zanimiva ta prilika.

Po vsebini in pomenu jo lahko razdelimo v tri dele. V prvem delu se opisuje povabilo k večerji. Gospodar, ki vabi, je mogočen in bogat, ki je pripravil veliko večerjo za prav veliko ljudi; njegova hiša je velika, kjer je bilo prostora le še in še; dalje je tudi dobrotljiv, ker hoče dobroto skazati premnogim, da, kar vsem brez razločka, ker ne vabi le po hišah, marveč tudi po ulicah, in ne le po mestih, marveč tudi zunaj po cestah in razpotjih, in sicer kar vsake vrste ljudi. Velikodušen je, ker želi, da bi bila njegova velika hiša vsa polna povablencev; zato reče hlapcem najprej, naj gredó vabit; potlej pa vdrugič še pristavi, naj kar silijo ljudi k večerji. Pri vsem tem pa je tudi pravičen in plemenito ponosen, ter ne zametuje svoje časti in svojih dobrot nevrednežem, ker prilika pravi, da se je razsrdil in zagrozil, da nihče ne bo pri njegovi večerji, kateri se ni zmenil za vabilo. Ta gospod ni nihče drugi kakor Jezus Kristus, ustanovitelj svete katoliške cerkve. — Hlapci, ki vabijo v njegovem imenu, so apostoli, ki gredó najprej k judom, potlej pa k paganom. — Velika večerja je najprej Kristusovo kraljestvo na zemlji, njegova cerkev. Najprej je vsakdo-

povabljen v sv. cerkev, s tem pa že tudi v nebeško kraljestvo, ker za nebesa ne bo še posebnega povabila. Velika obednica je sveta katoliška cerkev, kjer imajo prostor kar vsi ljudje, vsi narodi vseh krajev in vseh časov. Velika večerja pomeni pa tudi nebesa, saj nebesa so le dopolnitev sv. cerkve na zemlji in se zato tudi imenujejo z magoslavna cerkev. Nebeško veselje je res velika večerja, ker v vsej polnosti nastopi ob koncu sveta, ko bodo že vsi ljudje dodelali; počitek, čast, veselje, vživanje, vse bo neizmerno veliko in brez kraja dolgo, ker se bomo veselili v Bogu na vse veke; velika večerja pa je tudi radi tako velike družbe najboljših povabljenecv, angelov in svetnikov. — Oba pomena se pa prekrasno združujeta in ujemata v tretjem pomenu: Velika večerja je presv. Rešnje Telo, ki je središče vseh blagrov, katere nam cerkev ponuja tukaj na zemlji; pa je tudi predpoda, priprava in predokus nebeškega veselja, ker se že tukaj združujemo s tistim Gospodom, ki bo naša radost v nebeškem kraljestvu. Ravno takrat, ko je Jezus postavil presv. Rešnje Telo, je bilo za večerjo vse pripravljeno, zato se bere ta prilika v nedeljo po prazniku presv. Rešnjega Telesa.

Drugi del prilike nam pové, zakaj povabljeni niso hoteli priti. Izgovori so bili prav taki, kakor jih imajo še sedaj lahkoživi in dobrovoljni posvetnjaki, ki se ne zmenijo ne za cerkev, ne za sveto obhajilo. Vse posvetno življenje se namreč lahko porazdeli v tri oddelke: napuh, lakomnost in nasladno vživanje, kakor uči sv. Janez. Tako posvetno mišljenje in življenje je zavêdlo farizeje in zavêde še milijone grešnikov, da ne marajo ne za Kristusa, ne za njegovo cerkev, ne za presveto Rešnje Telo ter zamudijo čas vabila, čas milosti božje.

Tretji del prelepe prilike naznanja kazen, ki je dvojna: farizeji, ki so bili prvi povabljeni, nočejo iti v Jezusovo cerkev, bodo zavrženi; mesto njih pa pridejo v nebesa ravno oni, katere so tako zaničevali: ubogi, slepi in kruljevi v mestu, to so toli zaničevani cestinarji in očitni grešniki; pa tudi tujci in brezdomovinci po cestah in razpotjih, ti so enako sovraženi in zaničevani pagani. Kolika sramota za prvopovabljenca!

Predragi, mi smo sicer tako srečni, da smo v sveti katoliški cerkvi. A to bi nam nič ne pomagalo, ko bi pa posvetnjaško živeli v grehah in hudobijah, za blagre svete cerkve pa bi se ne zmenili in še posebej zanemarjali Jezusa Kristusa v presv. Rešnjem Telesu,

kakor da bi ga ne bilo mej nami, ko bi bili mlačni in mrzli za sv. mašo, vsi mlačni in mrzli za sv. obhajilo, mlačni in mrzli za njegovo ganljivo pričujočnost v tabernaklu. O koliko žaljenje najvišjega Gospoda, kolika bo pa tudi žalost in sramota na veke, ako bo pogubljen katoličan, ki bi se bil tako lahko rešil, ko bi se bil le hotel vdeleževati milosti velike večerje svete katoliške cerkve. Amen.

A. Kržič.

2. Svetost našega življenja.

Bog nas je poklical k svetosti.
I. Tesal. 4, 7.

Danes nam kaže sv. cerkev ono neštevilno trumo izvoljenih, ki se radujejo v nebeški slavi. S tem pa nas hoče opomniti na naš vzvišeni poklic in nas napolniti s svetimi željami po nebesih. Ker se pa tako radi izgovarjamo s svojimi slabostmi, češ da tega poklica ne moremo doseči, se nam bere danes list iz skrivnega razodenja sv. Janeza, ki nam pové, da so nebesa napolnena z ljudmi obojega spola, vseh jezikov in narodov, da so svetniki vse to kedaj bili, kar smo mi zdaj, slabotni, skušani, celó grešniki, skratka, da so bili, kakor smo mi, Adamovi otroci, in da je le od naš odvisno, če hočemo to postati, kar so oni. Če pa vprašamo: Kaj nam je storiti, da pridemo v njih družčino, pové nam današnji evangelij one pogoje, pod katerimi moremo doseči svoj namen. To so one čednosti, ki jih je Kristus sam izpolnoval, v svoji pridigi na gori priporočal ter jih imenoval zveličanske čednosti, ker človeško serce že tu srečno, zveličano storé.

Po tej poti pa so ravno svetniki prišli v nebesa, v teh čednostih so se odlikovali. Tudi mi jih moramo posnemati ter se ravnati po njihovih zgledih. Tudi mi se moramo posvetiti, ako hočemo doseči svoj vzvišeni cilj. Zakaj kdor se ne posveti, se tudi ne bo zveličal. To je tako gotova resnica, da je ne odverže noben ugovor. Tega se bomo prepričali, ako razložim a) dolžnost lastnega posvečevanja in zavrnem b) izgovore zoper to.

I. Po svetosti moramo hrepeneti, kajti to dolžnost nam naklada

1. Volja božja. Bog je najvišja, neskončna svetost. *Jas sem svet* — tako sam zatrjuje (3, Moz. 11, 44.) Kot sveti Bog

sovraži vse hudo in ljubi vse dobro, greh črti z večnim sovraštvom, čednost pa ljubi z večno ljubeznijo. Pa ni zadosti, da je on sam svet, zraven tega hoče tudi, da bi bili mi sveti. To je pač lahko dokazati.

a) Bog naravnost zapoveduje, da se moramo posvetiti. Že v stari zavezi je govoril Izraelcem: *Jaz sem Gospod, vaš Bog; bodite sveti, ker sem jaz svet.* To zapoved je še večkrat ponovil. Torej smemo pričakovati, da jo je tudi v novi zavezi za-trjeval ljudem. In res Bog zahteva svetost sploh. Znan nam je izrek Zveličarjev, ki je prišel na svet oznanovat voljo svojega Očeta. *Bodite popolni t. j. sveti, kakor je vaš Oče v nebesih popoln.* (Mat. 5, 48.) In glasovi apostolov ravno tisto zahtevajo in z vso resnobo tirjajo sveto življenje. Sv. Pavel (Efež. 1, 4.) govori: *Bog nas je izvolil pred ustvarjenjem sveta, da bi bili sveti in brezmadežni pred njegovim obličjem v ljubezni.* In v prvem listu do Telnčanov pa piše: *Prosimo vas in opominjamo . . . da, kakor ste od nas prejeli, kako vam gre živeti in Bogu dopasti, tako tudi živite . . . Saj veste, kakošne zapovedi sem vam dal . . . To namreč je volja božja, vaše posvečenje . . . da izmed vas vsak ve svoje telo ohraniti v svetosti in časti, ne po gnanju poželenja . . . Zakaj Bog nas ni poklical k nečistosti, ampak k svetosti Kristusa Jezusa Gospoda našega.* Sv. Peter (1, 14.) pa piše: *Kakor pokorni otroci se ne ravnajte po prejšnjem poželenju svoje nevednosti, temuč po njem, ki vas je poklical in je svet, tudi vi v vsem svojem obnašanju bodite sveti, ker pisano je: Sveti bodite, ker sem jaz svet.* Sv. Janez pa celó zahteva, da naj vedno napredujemo in v svetosti ne zastajamo. *Kdor je pravičen, bodi še pravičnejši in kdor je svet, bodi še svetejši.* (Raz. 22, 11.)

Bog zahteva svetost še posamezno, t. j. zapoveduje opravljati razna dejanja svetosti, Take čednosti, ki jih Bog zapoveduje so: ponižnost, čistost, krotkost, zmernost, usmiljenost, pravičnost, miroljubnost, spravljivost itd. Ako bi hoteli vsa povelja našteti, bi morali večino sv. pisma navesti. Vedno nam na srce poklada: »Bodite ponižni, krotki, trezni, mirni.«

Dve reči ste potrebni k svetosti: da se greha varuješ, pa čednostno živiš. Greh je popolno nasprotje svetosti. Kjer vlada greh, tam vlada nesvetost; grešno srce je nesveto srce. Zato se moraš resnobo greha varovati, ne samo velicega, temveč tudi majhnega, ne samo v dejanju, ampak tudi v mislih, željah, besedah. Apostol pravi: *Odložimo vso težo in greh, ki se nas drži.* (Hebr. 12, 1.)

Sv. Peter pa uči: *Popustite vso hudobijo in goljufijo in hinavščino in nevoščljivost in vse obrekovanje.* (I. Pet. 2, 1.) Tega so se svetniki zvesto držali, zato so si priborili čednost. Saj prava svetost obstoji ravno v čednostnem življenju, posamezne čednosti so kakor žarki svetosti in ti so sijali v neštevilnih svetnikih. Kakšne žarke naj svetost razširja, nam pove Zveličar sam v današnjem evangeliju, rekoč: *Blagor ubogim v duhu . . .* (Mat. 5, 3—12.). Če tudi vseh čednostij ob enem Bog od tebe ne zahteva, vendar hoče, da se vadiš v tisti, katera je v tvojem stanu in tvojih razmerah najbolj mogoča, kakor so tudi razni svetniki v posameznih čednostih posebni velikani.

b) Da pa se moreš posvetiti, je Bog sam preskrbe potrebno. Ali nimamo v katoliški cerkvi vseh pomočkov k svetemu življenju? Že takoj po rojstvu spremeni sv. cerkev človeka pri sv. krstu v svetega, podeli mu svetost in pravičnost, detinstvo božje . . .

Sv. cerkev skrbi, da bi kristijan to podeljeno svetost ohranil tudi v svojem življenju. Ponuja mu obilno pomočkov: notranje nagibe, tolažbe, razsvitljenja; zunanje pomočke t. j. božjo besedo, sv. mašo, sv. zakramente. Kdor se vseh teh poslužuje in sodeljuje z milostjo, dospé na visoko stopnjo svetosti, kakor so se povzdignili svetniki in svetnice, katerih god danes obhajamo. Pa tudi tedaj, če kristijan postane krivičen in nesvet, t. j. če se pogrezne v hudobije, — ima še cerkev pomoček v zakramentu sv. pokore, da more dobiti nazaj prvotne pravice z dopadanjem božjim. Sv. spokorniki in spokornice, ki se zdaj veselé med nešteto množico nebeško in se ponašajo za grenke solze z biseri v svojih kronah, so temu žive priče.

Vse to nas torej kliče k svetosti. K svetosti nas vabi tudi

2. Skrb za lastno srečo. Kdo bo dosegel večno srečo, katera zadostuje človeku, kdo bo šel v nebesa? Gotovo ne tisti, ki nesveto, nego tisti, ki sveto živi. O onih, ki niso sveti, uči vera, da bodo pogubljeni.

Nesveto pa živijo vsi tisti, ki se obrnejo od Boga, ki nočejo nič vedeti o njegovih zapovedih ter služijo svojim trastim. Nesveto živi pijanec in bo pogubljen, ker sv. pismo (1. Kor. 6, 10.) pravi: *Pijanci ne bodo posedli kraljestva božjega.* Nesveto živi sovražnik in bo pogubljen, ker sv. pismo (Mat. 6, 15.) pravi: *Če ne boste odpustili ljudem, tudi vam ne bo odpustil Oče nebeški vaših grehov.* Nesveto živi nesramnež in bo pogubljen, ker apostol (Efež. 5, 5.)

govori: *To vedite in spoznajte, da noben nečistnik ne bo imel deleža v kraljestvu Kristusovem in božjem. Nič nečistega ne pojde v nebeško kraljestvo. Nesveto živé vsi, ki delajo smrtne grehe in bodo pogubljeni. Angeli pojdejo venkaj in bodo odločili hudobne iz srede pravičnik in jih bodo vrgli v ognjeno peč.* (Mat. 13, 4. 9.)

O svetih ljudeh pa uči vera, da bodo zveličani. Sveto pa živé vsi, ki spolnujejo voljo Božjo, ki se zvesto Boga drže. Sveto žive oni, ki se bojijo izgubiti milost božjo; sveto živé oni, ki vestno izpolnujejo dolžnosti svojega stanu, ki se zatajujejo, ki so ponižni, krotki, mirni... Takim je obljubljen zveličanje. *Kdor stori voljo mojega Očeta, zagotavlja Jezus — tisti pojde v nebeško kraljestvo.* (Mat. 7, 21.) *Moje ovce poslušajo moj glas, jaz jih poznam in one hodijo za menoj.* (Jan. 10. 27.)

Sveto mora torej živeti, kdor hoče doseči pravo in večno srečo. Le po tem potu si more zaslužiti ono plačilo, o katerem govori današnji evangelij. *Veselite se in veselja poskakujte, ker vaše plačilo je obilno v nebesih.*

II. Akoravno je pa tako resna dolžnost za človeka sveto živeti, vendar jih mnogo noče o njej slišati in da bi se jej odtegnili, imajo več izgovor na jeziku. Nekteri se izgovarjajo

1. z okoliščinami, v katerih živé. In taki pravijo:

a) »Toliko dela imam, kako bi mogel svetnik postati?« Kdor se izgovarja z delom, pozabi, da ravno delo je pot in pomoček k svetosti. A le prav moraš delati, z dobrim namenom in z udanostjo v voljo Božjo. Če to storiš, potem delaš dan za dnevom dobra dela in se bližaj svetosti. Če ti tudi preostaja malo časa za molitev, obiskanje cerkve, bogoljubne vaje, nič ne de, delo z veseljem in v milosti božji opravljeno, se ti spremeni v molitev. Marljivo delo te tudi odvrča od greha, skušnjave te nimajo časa nadlegovati; med delom se pa tudi večkrat lahko zmisliš na Boga. In med tednom nimaš dolžnosti hoditi v cerkev, da le zvesto posvečujes nedelje in praznike. Veliko se jih je že po delu izveličalo. Priden dninar in težak je bil sv. Albert, marljiv hlapec sv. Teodul, skrbno sta se s čevljarstvom ukvarjela sv. Krišpin in Krišpinijan, s krojaštvom sv. Florentin, z vrtnarstvom sv. Serén in sv. Foka itd.

b) Drugi pravijo: »Živim med svetom, kako bi mogel postati svetnik?« Res je svet velik sovražnik svetosti, ker sv. pismo pravi: *Vse, kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje oči, in napuh življenja, kar ni od Očeta, ampak od sveta.* (1. Jan. 2. 16.)

Zato se je res mnogo svetnikov odpovedalo svetu ter šlo v samoto.

Ali vender Bog ne zahteva od nas, da bi zbežali v puščavo, samostan, ker nimajo mnogi poklica zato. Mi se le ne smemo po svetu ravnati — kakor pravi apostol (Rimlj. 12, 2.) — temuč preiskati in storiti, *kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja*. Ko je bil svet najbolj sprijen, izvrševali so mnogi svetniki junaška dela krščanskega zatajevanja in ljubezni. Ali ne vemo, da se sveti Tomaž Akv. ni dal zapeljati od sprijenih tovarišev, da je sv. Stanislav ostal nedolžen poleg hudobnega brata i. dr.

Ako bi ta izgovor kaj veljal, potem bi morali vsi svet zapustiti, kar pa ni mogoče, ker bi razpala vsa družba človeška.

c) »Slabo sem poučen, kako bi mogel svetnik postati?« Ali sama učenost ne stori svetnika, temuč pobožno srce in resno prizadevanje spolnovati voljo božjo. Če ne znaš brati in pisati, pa lahko izpolnuješ božje zapovedi, izvršuješ svoje dolžnosti, trpiš kaj za nebesa, in če tako storiš, si veliko bolji, kot največji modrijan, ki živi v grehah. Sicer pa imaš najboljšega učenika v svoji vesti, ona ti za vsak slučaj pove, ali se strinja z voljo božjo, ali pa ne; če se ravnaš po njenih naukih, ne boš zašel. Koliko preprostih ljudij se je posvetilo, ki niso bili učeni!

d) Praviš: »Siromak sem, kako bi se posvetil?« Ko bi se zakladi in bogastva potrebovala k svetosti, potem bi bilo pač žalostno za nas. Število bogatašev je pičlo in velika večina človeštva se mora zadovoljiti z malim. Denar in blago je celo velik zadržek svetosti. Zato so se ga mnogi služabniki božji znebili in so si izvolili revščino, da bi se ložje izveličali. Ali ni sv. Anton razdal vsega svojega premoženja, sv. Frančišek As. se odpovedal bogati dedščini, sv. Alojzij odrekel se vojvodstvu i. t. d., da bi ložje služili Bogu?

Ali ne veš, da pravi sv. pismo (I. Tim. 6, 9.) in da Zveličar zagotavlja, da bo ložje šla kamela skozi šivankino uho, kakor pa bogatin v nebeško kraljestvo? (Mark. 10, 25.) Mnogo siromakov in beračev, se je pospelo do nebeških sedežev. Kdo se ne spominja evangelskega Lazarja? Sv. Servul, sv. Aleš, sv. Benedikt Labre so bili berači.

2. Drugi se izgovarjajo s svojim stanom. »Rad bi — pravijo — lepo in sveto živel, če bi le ne bil oženjen, če bi ne bil predstojnik, gospodar, posel, če bi le bil v kakem drugem stanu. Ali tako me zadržuje moj poklic.« Res je, da je nekteri

stan bolj nevaren in drugi ponuja več prilike k pobožnosti; ali to je gotovo, da v vsakem stanu moreš izpolnovati voljo božjo. To je poglavitno, da le natanko izpolnjuješ dolžnosti svojega stanu, in voljno prenašaš križe in težave. In če se ti težak zdi tvoj stan, le prosi za milost iz nebes, in vse boš premogel v njem, ki nas krepča. Med trumo svetnikov vidimo zastopnike vseh stanov, od najvišjih do najnižjih. Sv. Kalist, Leon, Ksist, Gregor . . so bili papeži. Sv. Anzelm, Ciril, Metod, Nikolaj, Karol Borom., Frančišek Sal. so bili škofje. Sv. Henrik, Štefan, Leopold, Ludvik . . so bili kralji in vladarji. Sv. Klara, Jedert, Školastika, sv. Terezija . . so bile redovnice; sv. Izidor kmet, sv. Vendelin pastir; sv. Ampelij kovač, sv. Sever tkavec, sv. Cita, Notburga, Armela . . dekle. Sveti Florijan, sv. Juri, sv. Mavricij, sv. Viktor . . so bili vojaki.

3. Mnogi se izgovarjajo s slabostimi, katere čutijo. Tako slaboten sem, komaj storim dober sklep, že mine, kakor voda. Komaj se lotim kaj dobrega, mi je že zoprno. Res je, da imamo dovolj slabostij nad seboj. Vsak lahko toži z apostolom: *Vem, da nič dobrega ne prebiva v mojem mesu.* (Rim. 7, 18.) Zmiraj to čutimo. Ali niso tudi svetniki čutili teh slabostij svoje narave? In vendar niso bile zadržek napredovanja v čednosti. Ves potrj je bil nekda stal Avguštin zavoljo svojih slabostij, a ozrl se je na svetnike in kakor nebeški žarek je posijalo v njegovo dušo, da je zaupljivo vskliknil: »Če so zamogli ti in oni, zakaj bi pa ti ne?« Pokazal je, da je mogel, ker je postal eden najimenitnejših svetnikov.

Človek res veliko premore, če resnobno hoče in si dela silo. Če bi morali iti po poti svetosti z lastno močjo, potem bi morali zaradi svoje slabosti obupavati in bi daleč ne prišli, toda Bog nas podpira s svojo milostjo ter nam pomaga doseči vzvišeni cilj — in v Bogu premoremo vse.

4. Mnogi se izgovarjajo z zgledi, katere vidijo. »Le pogledjte, da so množice vernikov še daleč od svetosti. Saj je, kamor se obrnemo, toliko prevzetnežev, toliko pijancev, toliko preklinjevalcev, toliko krivičnikov, toliko nesramnežev. In med njimi so ljudje bogati, imenitni, učeni, ki so hodili mnogo let v šole, ti morajo že vedeti, kam vse to peljá. Zakaj bi se jaz bolj trudil, saj sem boljši kot oni, nihče mi ne more nič hudega očitati.« Toda če drugi nočejo vedeti o lepem življenju in delajo greh, ali to tebe odveže dolžnosti darovati vse svoje srce Bogu? In če jih na tisoče slabo živi, ali bo tebe to izgovarjalo pred

ostrim sodnikom? Če drugi grešé, in bodo radi tega pogubljeni, ali boš tudi ti šel za njimi v pekel?

Sicer pa je slehernega kristijana sveta dolžnost dajati lepe zglede in poplavo pregrehe nasproti postaviti čednost, zatajevanje in vedno bojevanje zoper posvetno spačenost. Saj beremo, kako so ravno svetniki med hudobnim svetom dajali spodbudne zglede in tako tudi pridobili veliko drugih duš za sveto življenje.

Tako zahteva naš poklic in naša sreča, da naj sveto živimo, in nobena reč nas ne more izgovoriti in oprostiti te dolžnosti. Zato se ne obotavljaj, dragi kristijan. Še dolgo pot imaš, preden dosežeš svoj cilj. Svetnik ne moreš postati v enem dnevu, ali enem tednu, — tudi ne v enem letu, zato je treba dalj časa. Neutegoma se torej loti svojega posvečevanja: daj grehu za vselej slovó, delaj blaga dela, ki imajo obljubo večnega življenja. Zdaj še zate ni prepozno. In akoravno si bil z grehom slabo začel, vendar še kot spreobrnenelec lahko dobro nadaljuješ, in vse je odvisno od konca tvojega življenja. Če umrješ v milosti božji, boš postal tudi ti svetnik. Zatorej bodi zvest do konca, in boš prejel krono življenja. Amen.

Ant. Žlogar.

Spomin vernih duš.

Vice.

Usmilite se me! usmilite se me! vsaj
vi, prijatelji moji; ker Gospodova roka
me je zadela. Job. 19, 21.

Stari malikovalci, ki niso bili dobro poučeni o neumrljivosti duše, so skazovali truplom svojih umrlih bratov največje časti. V spomin svojim ranjcem so postavljali krasne spomenike iz kamena in zidali palače. Kraljica Artemizija je celo sama hotela biti živ grob svojega moža, zato je polagoma povžila pepel, nažgan iz moževih kostij. Kralj Aleksander je vrgel v ogenj, ki je imel po takratni šegi sežgati truplo prijatelja Hefestijona, toliko slonove kosti, dišav, zlata in biserov, da je bilo vse vredno nad sedem milijonov sedanje veljave. Rimske žene so večkrat same poskakale v ogenj, ki je sežigal trupla umrlih mož, in sicer vkljub sulicam in mečem, s katerimi so vojaki oboroženi tam stražili. Kaj naj

rečem o Cimonu Atencu, ki je — brez premoženja — samega sebe prodal v sužnost samo zato, da bi mogel odkupiti truplo očetovo ter je spodobno pokopati? Kaj bi bili ti ljudje še-le storili, ko bi bili verovali, da duše njihovih sorodnikov in znancev tam na onem svetu utegnejo trpeti prestrašne muke, katerih pa jih oni morejo rešiti?

In kaj naj storimo mi, katoliški kristijani, z ozirom na naše ljube rajne? Poslušajmo sv. cerkev, katera nas s sv. pismom tako-le poučuje: *Sveta in dobra je misel moliti za mrtve, da bi bili grehov rešeni.* (II. Mat. 12, 46.) Verne mrtve pa nam z besedami Jobovimi tako-le kaže proseče: *Usmilite se me! usmilite se me! vsaj vi, prijatelji moji; ker Gospodova roka me je zadela.* Če se pa nam verne duše v vicah zares smilijo, potem mora tudi nas same navdajati groza in strah pred vicami, da jim uideemo.

Ker je poglavitni namen spomina vernih duš in mrtvaških opravil, da rešimo nje iz vic in da obvarujemo tudi sebe trpljenja v vicah, govorim vam nekoliko I. o kazni v vicah in II. kako se jih obvarujmo sami. Pri tem se naučimo tudi pomagati dušam iz vic.

Danes popoldne in jutri zjutraj nas sv. cerkev kar sili pre-mišljevat i oni svet, zlasti vice. Kaj so vice? Vice so kraj, kjer duše trpé časne kazni za grehe, za katere še niso zadostile v življenju.

I. Kakšno trpljenje je v vicah? Katekizem nam od-govarja: Duše v vicah trpé 1. neizmerno žalost, ker še ne morejo gledati Boga, po katerem tako željno hrepené; 2. še razne druge muke, katere jim je prisodila božja pravičnost.

1. Kakor hitro se duša loči od telesa, precej zaželi Boga na vso moč; in to hrepenenje je utemeljeno deloma v naravi sami, ker stvar teži k svojemu stvarniku, deloma v upanju, vsled ka-terega želi duša najti Njega, ki je vir vse dobrote; slednjič tudi iz ljubezni koprni po Bogu, katerega ima zahvaliti za toliko dobrot, zlasti še, da se je v posvečujoči milosti božji mogla ločiti od svo-jega telesa. In ko bi se duša tako rada dvignila k Bogu, tedaj pa izvé pri božji sodbi, da se še ne more, da se še ne smé. Kolika žalost jo prevzame, kakšno trpljenje občuti! Sveta cerkev zdihuje pri mrtvaških opravilih v tacega človeka imenu s psalmistom (41, 3.): *Mojo dušo žeja po močnem, živem Bogu; kdaj bom prišel, in se prikazal pred božje obličje.* In zopet pravi: *Moje oči so vedno v*

Gospoda obrnjene (ps. 24, 15.). In z Jobom toži: *Kje je tedaj sedaj moje upanje, in kdo gleda mojo potrpežljivost?* (17, 15.).

Prežaljena govori torej duša sama sebi nekako tako-le: »Jaz uboga reva! Mogle bi sedaj-le moje oči gledati blažene zборе angelov in svetnikov, toda prišla je za-me noč, ko nihče ne more delati. (Jan. 9, 4.) Mogla bi moja ušesa sedaj-le poslušati angelsko petje in nebeške hvalnice, namestu tega pa čujem jok in zdihovanje ubozih duš. Mogla bi sedaj-le duhati nebeške dišave in vživati nebeško gostijo. In jaz tukaj duham le žveplo, zraven trpim pekočo žejo in lakoto. Mogla bi se sedaj-le lesketati bolj kakor solnce, in jaz sem tu vklenjena! Mogla bi sedaj-le gledati Boga od obličja do obličja, ga spoznati in toliko bolj ljubiti; toda, kje sem še od Boga? Kdaj pride ura, ko bom mogla *prebivati v Gospodovi hiši vse dni svojega življenja?*« (Ps. 26, 4.)

2. Ubogo dušo pa poleg tega muči tudi še ogenj, kateri je po mislih sv. Tomaža Akvinskega tak kakor v peklju, samo več en, pravi sv. Avguštin. Sv. Janez je videl vse to v skrivnem razodenju, kjer govori: *In ko bo trpel v ognju in žveplu vpričo svetih angelov in vpričo Jagnjeta.* (14, 10.)

Veliko se je že govorilo in pisalo o ognju na onem svetu. Pa vse primere z našim ognjem ali z drugim trpljenjem tega ne morejo dovolj pojasniti. Primerjaj velikansko grmado z iskro, ostro sulico z iglo, a neizrečeno večja je podobnost tu, kakor pa med našim ognjem in ognjem v vicah.

V nekem samostanu so imeli zapoved, da mora vsak redovnik pred svojo smrtjo predstojnika prositi odpuščenja in pokore za vse prestopke celega življenja. Nekdaj je nek pobožen menih nenadoma umrl; predstojnika takrat ravno ni bilo doma. Prišel je še-le domov, ko so se pripravljali dejati mrliča v jamo. Po božjem pripuščanju se prikaže duh ranjega in prosi opata pokore, katere živ ni mogel prositi. Opat, hoteč najlažjo, najmilejšo pokoro naložiti, reče: »Hočem, da si tako dolgo v vicah, dokler truplo v jami ne pride do tal.« In, čujte! Duh zavpije tako strašno, da se potrese samostanski zid ter izreče besede: »Oj, pregrozovita pokora!« Glejte, koliko časa, da se pol češčenamarije izmoli, bi bil komaj v vicah, in se je tako britko pritožil!

Iz tega spoznajte, kristijani, če zadene koga tudi kako trpljenje, v vicah, da pa je grozno, strašno. Zato se pri mrtvaških opravilih beró besede Jobove (19.): *Zakaj me preganjate, kakor Bog? Zares so uboge duše v vicah. Še en zgled naj nam to pojasni.*

Frančiškanski brat Janez ni šel po juternicah, ki so jih na vse zgodaj molili, nič več v svojo celico, ampak je vselej do jutra

premolil v cerkvi. Ko neko noč po jutranjicah zopet tako moli, prikaže se mu angel ter mu reče; »Brat Janez, tek tvojega življenja je končan; sporočam ti od Boga, da si lahko izbereš eno milost, katero hočeš; ali en dan v vicah, ali še sedem dnij najhujšega trpljenja na zemlji.« Ker si brat Janez rajše izbere sedem dnij trpljenja na tem svetu, obidejo ga takoj raznovstne hude bolečine; loti se ga silna mrzlica, protin v rokah in nogah, bolečine v straneh in druge bolezni. Najhujše mu dene, da ob njegovih postelji stoji satan z listom v roki, ki je popisani z vsemi njegovimi grehi. Vrag mu v enomer pripoveduje o teh grehih, storjenih z mislimi, jezikom in dejanji, zaradi katerih bo pogubljen v dno pekla. Od tega trenutka dalje se ne more revež domisliti nobenega dobrega dela, da bi ga bil storil, tudi ne, da se je kdaj spovedal skesano in ali je sploh stopil v red. Če ga drugi bratje vprašajo, kako mu je, odvrne: »Slabo, zakaj pogubljen sem.« Toda, ko preteče sedem dnij, prikaže se mu Jezus ter ga vzame saboj v nebesa.

Še nekaj družega je pomisliti o kaznih v vicah: To namreč, da kazni niso za vse enake, za tega so hujše, kot za onega, vendar pa *ne pojde nihče od ondod, dokler ne plača zadnjega vinarja.* (Mat. 5, 26.)

Kralj David je ukazal prešteti vse vojake v svojem kraljestvu, in to deloma iz prevzetnosti, deloma, da bi z večjo gotovostjo šel v vojsko nad ptuja ljudstva. Razžaljeni Bog mu dá po preroku Gadu trojno kazen na izber, namreč ali sedemletno lakoto v deželi, ali trimesečno vojsko, ali tridnevno kugo. Glejte, če tudi je tridnevna kuga tolikanj kratka v primeri z drugima kaznima, pa je Bog vsled groze, ki prihaja od nje, stavil na isto mesto s sedemletno lakoto in trimesečno vojsko.

Na taisti način more Bog kazni v vicah primeriti grehom tako, da je ravno toliko časa v vicah tisti, ki trpi za deset grehov, kot oni, ki se pokori le za enega; prvi mora seveda hujše trpeti, sicer bi moral dalje biti v vicah. Tistim torej, kateri bodo živeli nekoliko pred sodnjim dnevom, utegne Bog kazni v vicah tako poostriiti, da se bodo eno uro toliko očistili, kakor bi se bili sicer skozi celo leto ali še več.

II. Za katere duše pa so vice? Katekizem odgovarja: V vice pridejo duše tistih, kateri so sicer umrli v milosti božji, pa morajo za svoje grehe trpeti še časne kazni.

Če je pa taka, kristijan, kako je mogoče, da se ti za male grehe tako malo meniš, in za velike tako pičlo pokoriš? Gotovo na vse to preredkokrat misliš.

Morda te je pa, poslušajočega o groznem trpljenju v vicah, zadel žarek milosti božje, da ravno sedaj-le misliš, kako bi najgotoveje sebe obvaroval vic. Prav, kristijan, Bog te potrdi v tem premišljevanju.

1. Prvi pripomoček, kako uiti vicam, naznanja ti sv. Duh po modrem Sirahu (14, 7. 16.) rekoč: *Pred svojo smrtjo delaj pravico in opravičuj svojo dušo.* Opravičuješ pa svojo dušo najprej z radovoljnimi pokorili. Zgled zato so nam stari Ninivljani. Bog jim po preroku Jonu napové, da bo mesto Ninive v štiridesetih dneh razdejano, ker, pravi Gospod, *prišla je njegova huda gori pred me.* (Jona 1, 2.) *In Ninivljani so verovali v Boga, in so oznanili post ter se v rasovnike oblekli od največjega do najmanjšega.* Tako je storil tudi kralj Ninivljanski in podložnike priganjal k pokori. Potem pa pravi sv. pismo (Jona 3, 10.): *„In Bog je videl njih delo, ker so se obrnili s svoje hude poti; in Bog je milostljivo odvrnil hudo, katero je napovedal storiti in ni storil.“*

Božja pravica zahteva, da mora biti greh kaznovan. More ga pa človek kaznovati sam na sebi, ali pa ga bode Bog kaznoval nad njim prej ali slej. In ta postava je za vsacega, naj živi med svetom, ali v samostanu. Vzrok zato navaja sv. Tomaž Akvinski, rekoč: Človeško telo se mora zato pokoriti, da se od človeka odstranijo stari grehi, in da se obvaruje novih. Ko bi se pa kdo izgovarjal v tem, kliče mu Tomaž Kempčan tako-le: »Če praviš, da ne moreš mnogo trpeti, kako boš pa prestajal ogenj v vicah?« (III. 12, 2.)

Kristijan, ker si v vedni nevarnosti smrtno grešiti, zato zatajuj svoje oči in ušesa, brzdaj svoj jezik, duša tvoja naj bo zapovednica vsem tvojim počutkom. Rad si kaj pritrguj, bodi prijatelj molitve, večkrat prejemaj svete zakramente. Zraven tega pa tudi pokorila, ki ti jih Bog naklada, razne težave, bolečine ali smrt svojih dragih, sprejemaj s polno udanostjo v voljo božjo! Tako si že naprej odkupuješ kazni v vicah.

2. Pa še eno sredstvo je, da se obvaruješ vic, če imaš namreč sočutje, usmiljenje s trpečimi dušami v vicah. Kolikor tam pogasiš ognja, toliko si ga pogasil sebi. Torej kličejo ne le sebi v korist, ampak tudi tebi uboge duše iz vic: »Usmilite se me! Usmilite se me...«

In zares, kristijan! Ko bi ti imel svojega očeta ali svojo mater v turški sužnosti, v kakoršno so bili mnogokrat odpeljani naši pradedje, kaj bi ti vsega ne storil, da ju rešiš? Ves denar bi

rad dal, da ju odkupiš, in, ko bi ta ne zadostoval, prodal bi še drugo blago ali kaj zastavil, samo da rešiš svoje stariše.

Oj, luč svete vere, kje si? Tvoj oče, tvoja mati, tvoj brat, tvoja sestra, tvoj mož, tvoja žena, tvoj sin, tvoja hči, tvoj sorodnik, tvoj dobrotnik, so še v neprimerno hujši sužnosti, in zanje ni treba tolike odkupnine, da jih rešiš. Zopet govori Sirah: *Pred smrtjo stori dobro svojemu prijatelju, in po svoji moči podari revežu.* (14, 13.) Ali niso tvoji najbližnji sorodniki in dobrotniki tvoji prijatelji, ali nisi ravno teh v življenju imel najrajše? Oh, ne pozabi jih sedaj tudi ne v večnosti! Zato po svoji moči podeluj revežem miloščino, zato moli zanje zlasti sv. rožni venec in križev pot. Živo pa se še spominjaj njih in vseh ubogih duš pri nekrvavi daritvi nove zaveze, pri kateri se daruje nedolžno Jagnje božje za grehe sveta nebeškemu Očetu. Ne pozabi zanje darovati sv. obhajila in odpustke.

Kako neizrečeno hvaležne ti bodo potem verne duše, rešene iz vic. Izprosile ti bodo v nebesih blagoslova božjega pri vsakdanjih opravilih in časnih skrbah, in pomagale ti bodo, da se lažje zveličaš.

Cisterijanski letopis pripoveduje o nekem plemenitašu, ki je bil zelo pobožen in je mnogo molil za duše v vicah, posebno kadar je šel mimo pokopališča. Nekikrat ga zasledujejo zavrtni morilci. V strahu pred njimi beži na pokopališče in tu moli prav pobožno za uboge duše. A njegovi sovražniki ga najdejo in prihrumé nanj. Že potegnejo meče, ko osupnjeni zapazijo po vsem pokopališču polno oboroženih mož. Misleč, da so to duhovi, prestrašeni zbežé. Plemenitaš je odslej še bolj goreče molil za uboge duše v vicah.

Tri dekleta so stanovala sama v hiši, rada so molila za verne duše v vicah. Neko noč vlomijo tatje v hišo, že so bili pred sobnimi vratmi; kar zaslišijo ropot, kakor bi več oseb šlo po stopnjicah, in zbežé. Kolikorkrat so še pozneje poskušali vlomiti, vselej se je tako zgodilo.

Sv. Katarina Bolonjska pravi, da je vse dobrote, ki jih je hotela dobiti od Boga, izprosila s pomočjo vernih duš.

Jezus je nekikrat rekel: *Delajte si prijatelje!* (Luk. 16, 9.) Kristijan, ako pomagaš s svojimi dobrimi deli ubogim dušam iz vic, naredil si si s tem že prijatelje. Ob tvoji smrtni uri bodo prosile po tebi zveličane duše zate ter te kolikor le mogoče obvarovale, če ne popolnoma rešile trpljenja v vicah. Ako sedaj duše rešuješ iz vic, napravil si si še druge prijatelje v nebesih. Hvaležni ti bodo namreč angeli varihi, ako si njihovim varovancem pomagal

v nebesa. Hvaležni ti bodo vsi nebeški izvoljenci, da si povečal nebeško veličastvo z novimi prebivalci. Hvaležna ti bo Devica Marija, da si v pravo domovino privedel njene ljubljene duše, odkupljene s krvjo njenega božjega Sina. Hvaležen ti bo nebeški Zveličar, da si mu izročil duše, za katere je on potil krvavi pot, bil bičan, s trnjem kronan, nesel težki križ, bil umorjen. Hvalo ti bo vedela božja pravica in božje usmiljenje; pravica, ker si jej pomagal poprej zadostiti, usmiljenje, ker je svoje opravilo dovršila s tvojo pomočjo.

Misijonarji presv. Srca Jezusovega so postavili v Rimu, na tako imenovanih travnikih pri angelskem gradu, kapelico, v kateri posebno molijo za uboge duše v vicah. Dne 2. julija 1897. se je v tej kapelici to-le zgodilo. Ta dan so misijonarji slovesno skončavali pobožnost, ki so jo obravljali celi mesec junij v čast presvetemu Srcu. Kar se pri velikem oltarju ob goreči sveči vname zavesa in tisti hip zaplapola ogenj s svitlim plamenom. Ljudje, zbrani v kapelici, zavpijejo in prestrašeni kličejo na pomoč verne duše v vicah. Nevarnost je bila prvi trenutek res velika, pa na srečo so zaveso kmalu strgali in ogenj udušili.

Sveča, ob kateri se je vžgala zavesa, je gorela pred podobo na steni; podoba kaže, kako molitev sv. rožnega venca rešuje duše iz vic. Podoba je ostala cela. In zdi se, da je hotel Bog tukaj očitno pokazati, kako všeč mu je, da molimo mi za uboge duše v vicah, pokazati tudi, da verne duše prosijo za nas. Ko je ogenj švigal kviško, prikazala se je sredi dima in plamena človeška podoba, ki je s sklenjenimi rokami proseč zrla na duhovnike pred oltarjem; prikazen je bila povse taka, kakoršne si navadno mislimo in vpodablamo trpeče duše v vicah. Duhovščina pred oltarjem jo je videla natanko.

Pa še nekaj družega se je zgodilo, kar se ne dá utajiti. Ko so ogenj pogasili, videla se je in se vidi še danes prav ista prikazen naslikana na steni. — Misijonarji so stvar precej sporočili višji cerkveni oblasti in vprašali, kaj naj storé; zakaj dogodek se je bliskoma raznesel po mestu in od vseh strani so vreli vkupaj radovedni ljudje. Kardinal Paroki je poslal tri duhovnike, da se uverijo, je li res, kar se je povedalo; potem pa je kardinal sam šel pogledat čudovito podobo in misijonarjem ukazal, naj naredo okrog okvir, denejo steklo čez, in podobo med božjo službo zagrinjajo. Podobo si je ogledalo že več slikarjev in vsi so se čudili živim barvam, ki jih kaže naslikan plamen in pomenljivo izrazitemu obličju človeške podobe sredi plamena. (Venec, I. I. str. 176). Imejte ta dogodek kot živo pojasnilo k današnji pridigi o vicah. Ne preslišite glasu ubogih duš v vicah: *Usmilite se me! Usmilite se me! vsaj vi, prijatelji moji, ker Gospodova roka me je zadela.* Amen.

Val. Bernik.

Štiriindvajseta nedelja po binkoštih. (Zahvalna nedelja.)

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XLVIII.

Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi
in morje! Mat. 8, 27.

Pri mnogih čudežih, ki jih je Jezus delal mej izraelskim ljudstvom, beremo pristavek, da so se ljudje čudili, da so strmeli in glasno razodevali svoje strmenje. Zakaj neki pri drugih ni takega pristavka? Na to lahko odgovorimo dvojno: najprej je znano, da ni vse v evangelijskih popisano, kar se je godilo v Jezusovem življenju. Kolikrat je bilo navdušenje za Jezusa in strmenje enako veliko ali pa še večje, a sveti evangelisti nam niso vsega zapisali! Sploh pa moramo reči, da kar vsako delo, ki ga je na zemlji izvršil Jezus Kristus, je veličastno delo, vredno, da se mu čudi nebo in zemlja, zakaj Kristus je deloval kakor Bog in človek in vsako delo se pripisuje njegovi osebi, v kateri sta tesno združeni obe natori, božja in človeška. Vse, kar Jezus dela, ima neskončno zasluženje, ker je božje delo. Vse se pa tudi vrši z božjo, neomejeno močjo. Njemu je enako lahko storiti velik ali majhen čudež; a za nas pa ni vse enako, — za nas imajo nekatera dela veliko večji vtis nego druga, zdijo se nam veliko večja memo drugih. Divji vihar kar z besedo hipoma ustaviti in umiriti, razburkano morje, ki žene tako silne valove, da si krepki in skušeni brodarji sami ne upajo nič več pomagati, kar v trenutku popolnoma utolažiti, to je delo, ki nam kaže božjo moč v taki meri in taki luči, da se ne moremo zdržati strmenja in čudenja. Ko bi bili mi navzoči, bili bi gotovo tudi enako navdušeno klicali: »Kdo je ta, da so mu pokorni vetrovi in morje! Sam vsemogočni Bog je vidno mej nami!«

To svojstvo naše narave, da se ji zdijo nekateri dogodki veliko bolj imenitni memo družih, moramo izkoriščati, ter ravno take reči, katere bolj pretresajo naša srca, ter take nauke, kateri nas bolj vživo zadevajo, moramo večkrat premišljevati. Vendar preveč zbirčni pa nikar ne bodimo, marveč radi poslušajmo tudi take reči, ki se nam ne zdé tako lahko razumljive ali prisrčne; zakaj vse, kar je Jezus govoril, so božje besede in, kar je Jezus delal, so božja dela, vse, vse, kar je v zvezi z Jezusom, nam bodi sveto in imenitno.

I. Zadnjič sem vam pripovedoval in pojasnjeval, kaj je Jezus storil in govoril pri obedu, ko je bil povabljen k nekemu farizeju. Tamošnjemu ljudstvu Jezusova navzočnost ni mogla ostati skrita, osobito ker je ob tej priliki čudežno ozdravil vodeničnika. Nabrala se je takoj velika množica. Evangelij namreč poroča: *Šlo je veliko ljudstva ž njim. Jezus pa se je ozrl in jim rekel: Ako pride kdo k meni in ne sovraži svojega očeta in matere, in žene in otrok in bratov in sester, pa še tudi svojega življenja, ne more biti moj učenec. In kdor ne nosi svojega križa in ne hodi za menoj, ne more biti moj učenec. Kdor najde svoje življenje, je bo zgubil; in kdor zgubi svoje življenje zovoljo mene, je bo našel.*

V priliki o veliki večerji je Jezus rekel, da zato toliko ljudij noče vstopiti v sv. cerkev in ne pojde v nebeško kraljestvo, ker so vsi navezani na posvetne reči, ker se nočejo zatajevati in premagovati. Tudi sedaj reče zbrani množici prav odločno, da še ni zadosti le za njim hoditi, tudi ne še zadosti le verovati vanj, marveč kraljestvo božje zahteva, da se človek junaško odpove vsemu, karkoli mu je nasproti, naj bi mu bilo še tako ljubo in drago; pripravljen mora biti, da dá tudi življenje, če si ga ne more ohraniti brez greha. Ako Jezus pravi, da morajo njegovi verniki *sovražiti* očeta, mater itd. pomeni toliko, kakor da morajo njega bolj ljubiti, nego stariše, ženo, otroke, brate in sestre, in ko bi mu le-ti ljudje, ki so ž njim v tako tesni zvezi, kakorkoli branili izpolnjevati voljo božjo, mora jim nasprotovati, odločno se jim upreti, naj pride, kar hoče. Pri sv. Matevžu je tudi tako zapisano: *Kdor bolj ljubi očeta ali mater kakor mene, ni vreden mene, in kdor sina ali hčer bolj ljubi kakor mene, ni vreden mene. In kdor ne vzame svojega križa nase in ne hodi za menoj, ni vreden mene.* (Mat. 10, 37. itd.) Vsemu torej se je treba odpovedati, karkoli nasprotuje božji volji. A tudi vse je treba prevzeti, si naložiti, karkoli zahteva božja volja, to pa pomeni svoj križ nositi za Jezusom. Beseda »križ« namreč pomeni vse, karkoli nam je neprijetno in težavno; vse bolečine in britkosti, vse zaničevanje, vse časne nadloge, celó tudi smrt. To dvojje sovražiti in »križ nositi« nam v kratkem pové vse naše prizadevanje za sveto življenje in krščansko popolnost. V teh dveh besedah je pa tudi povedano vse, kar nam more nakladati premagovanje ali zatajevanje samega sebe: »sovražiti«, junaško se odpovedati vsemu, kar je nasproti božji volji, naj bi nam bilo še tako prijetno; »križ nositi«, pogumno si naložiti in nositi vse, karkoli zahteva volja božja, česar ne smemo

opuščati brez greha, naj bo še tako neprijetno, še tako težko. Kristus hoče torej reči: kristijan biti in samega sebe zatajevati, je isto. Za Kristusom se ne hodi le samo s potno palico v rokah, marveč s križem na rami.

II. To prevažno in seveda težavno zahtevo Jezus pojasnuje s trojno primero ali v trojni podobi. Nadaljuje namreč: *Kdo izmej vas, kadar hoče zidati stolp, ne sede poprej, in ne razšteje potrebnih izdajkov, ima li dosti, da ga dodela, da se mu, kadar ustavi temelj in ne more dokončati, ne začno vsi, kateri to vidijo, posmehovati, rekoč: Ta človek je začel zidati in ni mogel dokončati? Ali kateri kralj, kadar se gre vojskovat zoper drugega kralja, ne sede poprej in ne premisli, ali more z desetimi tisoči nasproti iti tistemu, kateri gre nadenj z dvajsetimi tisoči? Sicer pošlje, dokler je še daleč, sporočnikov do njega, in prosi mirú. Tako torej nobeden izmej vas, kateri se ne odpove vsemu, kar ima, ne more biti moj učenec. Sol je dobra. Ako se pa sol skazi, s čem se bo solila? Ne more se rabiti ne za zemljo ne za gnoj, marveč se ven vrže. Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša.*

Prvi dve podobi sta si močno slični, torej si ju lahko skupno ogledamo. Najprej hoče Jezus s to dvojno primero naznaniti, da za njim hoditi, njegov učenec biti, je velika in težavna naloga; kristijan biti se pravi, velikansko zidanje pričeti in dovršiti, — se pravi, hrabro se vojskovati zoper hudega sovražnika, ki napada z dvakrat hujšo vojsko — da, nebeško kraljestvo silo trpi in le silni si je bodo prisvojili! To nalogo bode pa izpolnil le oni, kateri je odločno pripravljen vse zapustiti, vsemu se odreči, kar ga opovira v zidanju prekrasnega stolpa — bogoljubnega življenja; kateri je pripravljen junaško nositi svoj križ za Jezusom, vse moči napeti, da premaga trojnega sovražnika, ki je bil že ómenjen v priliki o veliki večerji: poželenje mesa, poželenje očíj in napuh življenja, pa tudi zlobni svet in peklenškega sovražnika. »Sovražiti« in »križ nositi« v razloženem pomenu, to je vsa ona ogroma vsota, ki je potrebna za zidanje velikega stolpa in za vojsko zoper hudega sovražnika.

K temu pa mora slehernega priganjati posebno dvojen pomislek: velika sramota, če Jezusov učenec ni kos svoji nalogi, — če kristijan ni nič vreden, pa neizmerna škoda, zakaj krščansko življenje je vojskovanje, v vojski je pa le dvojno mogoče: zmagati ali pa premagan biti — vse dobiti ali pa vse

zgubiti! O neki drugi priliki je Jezus sam rekel, da bodo pri sodbi božji lažje obstali pagani, nego slabi, mehkužni kristijani. Da, če katoliški kristijan pride v pekel, to je pač največja sramota, — sramovati se mora pred angeli in svetniki, pred pagani in malikovalci, celo pred satanom samim; če katoličan zgubi nebesa, je to zguba, ki jo bode objokoval vekomaj, — objokoval bolj kakor vsi drugi, zato, ker si bo očital, da je zgube sam kriv, ker bi bil lahko premagal vse dušne sovražnike, ko bi se bil le potrudil.

Saj po nekoliko že to lahko sami presodimo, da je stokrat grše in sramotniše, če je učenec Jezusov hudoben, kakor če privrženec satanov — brezvestni malikovalec — ni nič vreden: angel bi lahko bil, pa se revež valja po lužah satanskih hudobij in ostudnostij. Kakor krasen tempel bi lahko stal mej svojimi vrstniki, pa je posmojena in požgana, žalostno razdejana — nedodelana podrtija! Kakor hraber zmagovalec bi lahko stal v slavi in časti, pa je zaničevanja vreden sužnjik svojih strastij, kateri ne more druzega pričakovati kakor najstrašnejšo kaznen večne smrti.

Še s tretjo podobo hoče Jezus pojasniti, kako zelo nam je potreba, da bodimo pripravljene za vse, kar od nas zahteva božja volja, namreč z lepo primero o soli. To primero je Jezus že omenil v svojem gorskem govoru, tam le za apostole posebej, tukaj pa za vse ljudi, zlasti seveda za Izraelce, ki so bili izvoljeno ljudstvo, katero naj bi blagre božje posredovalo tudi pri drugih narodih, kakor sol oddaje svojo moč povsod, kjer se rabi. Po kristijanih bi se moralo preurediti vse življenje, javno in zasebno ali družinsko, ves svet bi se moral prenoviti; a to bi se le zgodilo, ko bi se preuredili posamezni ljudje sami tako, da bi bili dobra sol. Dobra sol ima neko moč v sebi, ki se z besedo ne dá lahko opisati, a jo poznamo od mladih nog vsi prav dobro po okusu. Ta moč, ki jo opazujemo pri dobri nesprijeti soli, je pri kristijanu zatajevanje in premagovanje samega sebe. Sol, ki je zgubila svojo moč, ni kar za nobeno rabo več, je pač slabša kakor vsaka druga reč, ki se da še rabiti za karkoli — sprijena sol pa še za gnoj ni zanič; prav tak je mehkužni grešnik, kateri je obupal že sam nad seboj in že sam misli, da se ne more več premagati.

Ker je ta nauk v zatajevanju tako zelo imeniten in potreben, je Jezus pridejal ob koncu bodrilne besede: *Kdor ima ušesa za poslušanje, naj posluša!*

III. Družba poslušalcev je bila pa čim dalje večja. *Približali so se tudi cestinarji in grešniki, da bi ga poslušali. In farizeji in pismarji so godrnjali rekoč: Ta grešnike sprejema in je z njimi.*

To godrnjanje je hudo zbolelo Jezusovo premilo in usmiljeno Srce; zato je povedal zaporod tri prelepe prilike, katere vse, vsaka po svoje, merijo na to, da bi grešnikom dal pogum, naj se skesano povrnejo nazaj k Bogu, ki je neskončno usmiljen, in jih bo vsprejel z največjim veseljem, ako se resnično poboljšajo; merijo pa tudi še posebej na to, da bi farizeje prepričal, kako so zlobni in neusmiljeni, ker ga zavidajo in zaničujejo zato, ker občuje prijazno z grešniki in jim je dober in milostljiv. Te prilike so: o zgubljeni ovci, o zgubljenem denarju in o zgubljenem sinu. Vsaj prvi dve si še danes oglejmo nekoliko natančneje.

Priliko o zgubljeni ovčici je Jezus povedal dvakrat. Prvikrat apostolom, ko so ga vprašali, kateri je največji v nebeškem kraljestvu, in jim je odgovoril, da tisti, ki je kakor otrok. Potlej jim je povedal zovoljo otrok to priliko, da bi imeli tem večjo skrb za otroke, da bi se izmejskih Jezusu tolikanj ljubih jagnjet nobeno ne zgubilo. Drugič pa je povedal to priliko posebej zaradi farizejev, kateri so, kakor smo ravnokar slišali, godrnjali, da hodi s cestinarji in grešniki ter je z njimi. Glasi se tako le: *Kateri človek izmejskih vas, ako ima sto ovac in zgubi eno izmejskih njih, ne popusti devetindevetdeseterih v puščavi in gre za zgubljeno, dokler je ne najde. — In ko jo najde, jo zadene vesel na svoje rame in ko pride domov, skliče prijatelje in sosede in jim reče: Veselite se z menoj, ker sem našel svojo zgubljeno ovco. Povem vam pa, da prav tako bo v nebesih večje veselje nad enim grešnikom, kateri se izpokori, kakor nad devetindevetdeseterimi pravičniki, ki ne potrebujejo pokore.*

Ako se oziramo na priliko samo v besednem pomenu, prikipi se nam posebno v tem, ker nam tako lepo opisuje ljubezen in skrb, ki jo ima pastir do svoje zgubljene ovčice. Prvič jo pastir zato tako zelo ceni, ker je njegova lastnina; saj veste, da je vsakemu hudo, kadar kaj zgubi od svojega premoženja. Za moža, ki ima le sto ovac, je že precejšen udarec, če eno zgubi. Tudi to je nekakšno že prirodno človeku, da takrat, kadar je kaj zgubil, misli le na ono, kar je zgubil, le ono se mu zdi tako dragoceno, kakor bi ne imelo nobene cene več zanj to, kar mu je še ostalo. Drugič se razvidi velika ljubezen in skrb do zgubljene ovčice iz

tega, ker si da toliko truda, da bi jo zopet našel. Druge ovčice popusti, kjer so, ter gre in gre, išče, kliče po obširni puščavi, dokler ne najde svoje ljube ovčice. Taka zgubljena ovca je res prava sirotica, ki si sama ne zna in ne vé pomagati, ne zna najti več prave poti nazaj, (ako jo je zgrešila), marveč kar tava tje po puščavi; druge živali n. pr. pes, imajo boljši nagon v tem oziru. Ovčica tudi nima orožja, da bi se branila, kadar jo kaj napade, kakor mnoge druge živali. Zato se še bolj smili pastirju, ko jo slednjič najde, je ne kaznuje, se ne jezi nanjo, marveč prijazno jo kliče, veselo zadene na rame in nese nazaj k svoji drugi čredi. Tretjič pokaže pastir, kako zelo ceni svojo ovčico posebno še s tem, da skliče sosede in prijatelje, ter jim pripoveduje kot zelo imenitno novico to, da je našel zgubljeno ovco, in jim še prigovarja, naj imajo ž njim sočutje ter naj se veselijo ž njim vred te sreče!

Sedaj nam je pa tudi lahko pojasniti pomen te prilike. Lahko se razlaga v širšem in ožjem pomenu, tako da jo obračamo na vse človeštvo sploh ali pa na posameznega grešnika.

Ako razlagamo priliko v širšem pomenu, nam je človek, ki išče zgubljeno ovco, Bog sam, sto ovac pa pomeni vse umne stvari, angele in ljudi. Jezus Kristus je zapustil devetindevedeset pravičnih, devet korov angeljev »na gorah« (kakor je rečeno pri sv. Matevžu) v nebesih, ker njim je zagotovljeno večno veselje in ne potrebujejo odrešenja, ter je prišel na zemljo iskat z grehom od nebeške družbe ločeno, zgubljeno človeštvo, da bi ga privedel k onim srečnim v nebeško kraljestvo, katero je bilo že začetkoma namenjeno zanj. — Kakor si zgubljena ovčica ne zna sama pomagati, enako je bil Adam, in ž njim vred vse človeštvo, v tako bedo prišel po svojem grehu, da si sam ni mogel pomagati in bi bil brez božje pomoči gotovo pogubljen.

Kaj pa je nagnilo Jezusa, da je zapustil nebeško veselje in prišel v zemeljsko puščavo iskat zgubljeno ovčico — grešno človeštvo? Prav to, kar nam prilika tako prisrčno opisuje: ljubezen, neskončna božja ljubezen, ki jo ima v svojem presv. Srcu do človeka, ki je njegova lastina, saj ga je bil vstvaril zase, v svojo čast in slavo. Dolga in težavna je bila pot, po kateri je iskal nebeški Pastir zgubljeno ovco. Že dolgo vam jo opisujem, a še nismo pri kraju; videli bomo še vse veličastnejše reči: videli bomo, kako je Zveličar ves ranjen in krvav, predno reši ubogo ovčico izmej trnja, v katero se je bila zapletla. Krvav je njegov pot na Oljski gori;

kri teče po vsem životu ob neusmiljenem bičanju, kri zaliva njegovo sveto obličje izpod trnjeve krone; kri zaznamenuje njegove stopinje proti strašni Golgoti; kri mu curkoma teče iz prebodenih rok in nog; kri z vodo zmešana mu slednjič priteče še iz ranjega Srca!

In kaj stori, ko je našel ovco? *Vesel jo zadene na svoje rame!* Kako na rame? Takrat, ko je ljubi Jezus na Pilatovem dvoru s tolikim veseljem objel sveti križ, hotel je objeti vse človeštvo — zgubljeno ovčico! Takrat jo je dejal na rame, ko je grehe vseh ljudij vzel nase; njegove rame so njegovi na križ razpeti udje, kajti zato, pravi sv. Bernard, se je dal strdimi žebliji pribiti na križ, da bi se njegove ramenič več ne mogle ločiti od najdene ovčice.

In ko je bilo dovršeno pretežavno delo našega odrešenja, tedaj se je nebeški Pastir nazaj vrnil z neizmernim veseljem in poklical svoje prijatelje in sosedje v nebesih, — angele, naj se veselijo ž njim, ker je našel zgubljeno ovčico.

Vse to pa velja tudi za vsakega spokornega grešnika posebej; kar je Kristus storil za vse ljudi, to je storil za vsakega posebej, tako, da vsak lahko govori s sv. apostolom Pavlom: *Sin božji je mene ljubil in dal sam sebe zame.* (Gal. 2, 20.) — Sv. Avguštín je sam o sebi napisal knjigo, v kateri ganljivo popisuje, kako se je bil zgubil, kako ga je iskal in našel nebeški Pastir: enako bi lahko napisal slehrni izmej nas dokaj debelo knjigo, ko bi hotel napisati vse svoje zmote, a tudi vse to, kar je že ljubi Jezus storil zanj, da bi ga zopet privedel na pravo pot; ali če je že na pravi poti, da bi ga privedel k večji ljubezni in popolnosti. In glejte, kako nebeško dobro srce ima naš nebeški Pastir. Mi bi morali veseli biti, da se nas je usmilil, a veseli se on in vabi vse, kar jih je okrog v bližini, naj se veselé ž njim zarad naše sreče! Oj, kako veličastna naprava na zemlji je sv. spoved, ki napravlja toliko veselja in tolažbe v nebesih in na zemlji!

IV. Skoro isti pomen in namen ima prilika o zgubljenem denarju. Glasi se tako: *Katera žena, ki ima deset denarjev, ako zgubi en denar, ne prižge luči in ne pomete hiše ter ne išče skrbno, dokler ga ne najde? In kadar ga najde, pokliče prijateljice in sosedje, rekoč: Veselite se z menoj, ker sem našla denar, kateri sem bila zgubila! Tako, vam povem, bo mej angelji božjimi veselje nad enim grešnikom, kateri se spokori.*

V poprejšnji priliki je bolj opisana ljubezen dobrega Pastirja, tukaj pa skrb, s katero išče žena zgubljeni denar. Žena, ki ima samo deset denarjev, težko pogreša enega; zato ima toliko skrb pri iskanju.

Tudi tukaj je razlaga lahko dvojna: splošnja ali pa za posamezne grešnike.

Ako je splošnja, obračamo na odrešenje vesoljnega človeštva, tedaj nam pomeni žena, ki je imela deset denarjev in je zgubila enega, božjo modrost, ali bi morda smeli reči: je Beseda božja, Jezus Kristus. Deset denarjev s kraljevo podobo pomeni devet korov angelov, ki so bili Bogu zvesti in so ostali zmiraj pri njem, in človeški rod, ki se je po grehu zgubil in ločil od Boga; — podoba božja, po kateri je bil ustvarjen, se je zbrisala po grehu. — Žena je prižgala luč, ko se je božja modrost prikazala v človeški podobi, da bi pregnala temo zmot in razsvetlila vesoljni svet; v včlovečeni Besedi božji se je bliščala ne le božja natora, marveč tudi človeška natora v vsej svetosti in popolnosti. Jezus je luč v razsvitljenju nevernikov, Solnce nebeske resnice. Razsvetljenje hiše se je godilo, ko je Jezus — nebeška luč, hodil po svoji domačiji, sam učil in razposlal apostole, naj gredo po vsem svetu, učiti vse narode. Pometanje se je vršilo, ko je obiskaval vse kraje, rekel bi, vse kote judovske dežele, in povsod z močjo svoje besede pretresal grešna srca in vzbujal zanemarjeno vest svojih poslušalcev; ko je po raznih krajih Jeruzalemskega mesta tla močil s svojo presveto krvjo, ko je mej dvema razbojnikoma — tem izvrškom človeštva — takorekoč mej smetmi — iskal zgubljeni denar v nedopovedljivo velikih bolečinah. In ko ga je našel, je vskliknil z močnim glasom: *Dopolnjeno je!* ter je izročil svojo dušo in najdeni denar nebeškemu Očetu. Njegov veličastni vnebohod pa zopet pomeni nedopovedljivo radost, ki jo je imel zaradi svojega odrešenja, in je vabil vso nebeško družbo, naj se raduje z njim.

Seveda se more tudi ta prilika obračati na posamezne grešnike, ki se hočejo povrniti k Jezusu. In to še tembolj, ker se dá pripravljanje na spoved prav lepo primerjati takemu skrbnemu pometanju.

Ako torej slišimo iz božjih ust Jezusovih, kako zeló želi, da bi se spokorili vsi grešniki, ako sami vidimo v življenju, kako jih kliče in vabi na razne načine, in kako ljubeznivo ravna z onimi,

kateri se dajo najti in poslušajo njegov glas: ali se ne bomo čudom-čudili, da more biti še kje kakšen človek na svetu, kateri hoče še vkljub temu dalje živeti v grehah in hudobijah! Oh, naj pomisli tak zlobnež, da neskončna miloba in vsmiljenost Jezusova se bo ob sodbi pokazala kot neizprosna pravičnost! Amen.

A. Kržič.

2. Pridiga za praznik zahvale.

Dajte Bogu, kar je božjega.
Mat. 22, 21.

V sv. evangeliju pri sv. Lukežu (12, 16—20.) beremo lepo priliko, katero je Jezus povedal množicam in svojim učencem. Glasi se tako-le: Nekega bogatega človeka polje je obilno sadu rodilo. In je mislil sam pri sebi rekoč: Kaj bom storil, ker nimam, kamor bi spravil svoje pridelke? In rekel je: To bom storil: podrl bom svoje žitnice in večje naredil, in vanje bom spravil vse, kar mi je zraslo in svoje blago. In porečem svoji duši: Duša! veliko blaga imaš spravljenega za prav veliko let; počivaj, jej in pij in bodi dobre volje. Bog pa mu je rekel: Neumnež! to noč bodo tvojo dušo terjali od tebe, kar si pa spravil, čegavo bo?

Ta prilika, preljubi! se kakor nalašč prilega za praznik zahvale, katerega danes obhajamo. Zato jo vzamem tudi za podlago današnjemu govoru.

Katoliška cerkev nas je tudi letos, kakor vsako leto ta čas, skupaj poklicala, da bi se Bogu zahvalili za dobro letino. — Sicer letina ni tako bogata in obilna, kakor onega bogatina v evangeliju, da bi ne imeli prostora, kamor bi spravili svoje pridelke. Vendar pa moramo spoznati, da je letošnja letina sploh dobra, oziroma, za neke pridelke prav dobra! Posebno moramo veseli in hvaležni biti, da pri nas ni bilo nobene večje nesreče in nadloge. Po drugod, kakor ste ob svojem času slišali in brali, so bile raznovrstne nesreče; tukaj je pobila toča, ondi je bila povodenj itd. Ako vse to pomislimo, moramo zares spoznati, da je letošnja letina pri nas dobra, za nekatere reči prav dobra!

1. Kaj pa nam je zdaj storiti? Kaj družega, kot Boga zahvaliti za obilni blagoslov: dati Bogu, kar je božjega! Tako prevzet in hudoben menda vendar nobeden ni pri nas, kakor je bil evangelijski bogatin, ki za obilno bogato letino prav čisto

nič ni zahvalil Boga in se obnašal, kakor da je bogata letina le njegova zasluga in da je toliko pridelal le zavolje svoje pridnosti in umnega obdelovanja. To je pač gotovo, da pridnost in umno obdelovanje na polju veliko izda. Dobro gnojenje in pravo oranje, čiščenje semena, večkratna temeljita pletev, umetna gnojila: to vse veliko pripomore k obilnejšim pridelkom in je gotovo velik razloček med poljem kakega umnega poljedelca in poljem zanikarnega kmetovalca! Ali gotovo je pa tudi: Če ti še tako umno obdeluješ svoja zemljišča, če se toliko trudiš in pehaš; če pa Bog ne da vgodnega vremena ob svojem času, če te Bog ne obvaruje toče, slane in drugih nesreč; pri vsi svoji pridnosti in umnosti vendar ne bodeš mnogo pridelal. Vsaj smo temu ali onemu pridelku druga leta ravno tako postregli, kakor letos — pa je letošnji pridelok boljši kot je bil sicer — komu se imamo tedaj zato zahvaliti, ali ne Bogu? Dajmo torej Bogu, kar je božjega; dajmo mu čast in hvalo in zahvalo za dobro letino, vsaj vidimo in očitno spoznamo, da *ne tisti, ki sadi, je kaj, ne tisti, ki priliva, ampak tisti, ki rast daje, Bog!* (1. Kor. 3, 7.)

2. Kakšna naj bo naša zahvala? Ni zadosti, da le z besedo, z molitvijo Boga hvalimo za podeljene dobrote; naša zahvala se mora kazati tudi v dejanju: da namreč božje dobrote prav in po božji volji obračamo! Mi ne smemo posnemati evangeljskega bogatina, ki ni imel nobene besede Bogu v zahvalo; pa tudi v dejanju ni kazal hvaležnosti. Namesto da bi božje dobrote prav obračal, pravi ta hudobnež: Duša moja, zdaj imaš veliko blaga spravljenega za prav veliko let: počivaj, jej in pij in bodi dobre volje!

Kristjani moji! — Dobro pomislimo, da nam Bog poljskih pridelkov, dobre letine ni dal zato, da bi podpiral našo lenobo, nezmernost, zapravljalivost, lakomnost, prevzetnost!

Ali bomo mar tudi mi rekli z evangeljskim bogatinom: Letos je dobra letina, letos smo veliko pridelali in smo za zimo in še dalej preskrbljeni, zdaj pa počivajmo, zdaj pa pri peči sedimo in dobro se imejmo! Ne tako, preljubi! Če tudi smo za dalj časa z živežem preskrbljeni, vendar se zavoljo tega ne smemo udati lenobi. Mi moramo tudi zanaprej delati, kakor do sedaj vsak po svojem stanu. Čemu moramo skrbeti tudi za prihodnost? Če je bila letos dobra letina, s tem ni rečeno, da mora tudi drugo leto biti. V dobrih letih moramo skrbeti za čas pomanjkanja in stiske, kakor

je delal egiptovski Jožef, ki je v dobrih letih nabiral žito in hranjeval za slabe letine. V mladosti je treba delati za starost, v zdravih dneh za čas bolezni, in pomniti, kar pregovor pravi, da je boljši prihranjena ovca, kakor sneden vol!

Bog nam dobre letine tudi ni dal v nezmernost, v pijančevanje, v zapravljalnost. To bi bilo pač silno napačno in pregrešno, ko bi kdo rekel: Ker je letos dobra letina, se pač smemo vpijaniti, uživati jed in pijačo čez mero! Jed in pijača sta nam potrebna; ali čez mero uživati jih, je greh. Ravno s tem, kako bomo jed in pijačo uživali, bomo prav pokazali svojo hvaležnost do Boga. — Če tudi je dovoljeno pri posebno veselih prilikah nekoliko več kot po navadi jesti in piti, vendar ni nikoli dovoljeno, jesti do škode in piti do pijanosti, ker s tem bi ravno Boga hudo žalili, ko bi ga pri jedi in pijači morali še posebno častiti. Pravi kristjan vselej moli, kadar vživa jed in pijačo, torej tudi za malico; on ne prestopa meje zmernosti in pri jedi ne opravlja bližnjega. Ostanke pa spravlja, ker so tudi dar božji. — Stariši imajo večkrat v tem veliko na vesti. Poglejte kako delajo vaši otroci s kruhom? Po vsih žepih in kotih ga nosijo, s kosom kruha v ustih letajo po hiši in po ulicah in stresajo drobtine, ki so dar božji. Glejte, glejte, da vam in vašim otrokom kedaj kruha ne zmanjka! In zalivanje s pijačo, kako je to pregrešno! To se pravi darove božje zametavati; vsaj nam pijače Bog ni dal v pijančevanje, ampak za moč, veselje in razvedrilo. In koliko se ravno s preobilno pijačo po nepotrebem zapravi krajcarjev, ki bi se drugod boljše porabili; kolikokrat se s pijanostjo končuje ljubo zdravje, koliko jih s pijančevanjem zaide v nesrečo in prezgodnjo smrt. Res je, da jih je že več potonilo v pijači, kot v morju!

V hudih letih, ko je bila lakota po naših krajih, so v nekem kraju na Tolminskem ljudje kar po poti cepali od slabosti in lakote. Zupnik pa je prišel na prižnico in jim je tako povedal: Ali še veste, kako sem vas včasih svaril pred pijančevanjem, pa niste vbogali. — Ob nedeljah in praznikih ste ležali pijani ob potih in cestah; zdaj pa ležite od slabosti in lakote!

To predragi, tudi pri nas velja. Kar je bilo kedaj, se vtegne še zopet zgoditi!

3. Posebno grdo pa je od bogatina, da pri dobri letini samo nase misli in na nobenega družega. On ne pravi: Letos sem veliko pridelal, moram tudi kaj podeliti od te obilnosti tistim, ki niso nič pridelali, ki sploh delati ne morejo! Ne, na to še ne misli — on misli le nase, on si naredi večje žitnice in

skrbi le zase, da bo lahko živel in prijetno prav veliko let — bližnji pa, revež in siromak, naj gleda sam, kako se bo preživel! To je grda lakomnost, to je največa sebičnost; in to je najhujši greh nad dobro letino.

Kjer je živo krščanstvo v kaki srenji, župniji, tam prav za prav ni revščine; ker se bogati in premožni ravnaajo po Jezusovem nauku, ki je rekel: *Dajte in se vam bo dalo; bodite usmiljeni in usmiljenje bote dosegli!* V prvi krščanski cerkvi tudi ni bilo revežev, ker so prvi kristjani vse, kar so imeli, prinesli apostolom in ti so potem rekli razdeliti med vse, karkoli je kdo potreboval. — Hudo pa je postalo na svetu, kar je zavladala sebičnost, trdosrčnost in lakomnost. Bogatini, tovarnarji, podjetniki, posestniki rudokopov gledajo le nase. Delavec naj dela, dokler ne obnemore. — Ko je obnemogel, naj gre kamor hoče, tovarnar mesto njega družega dobi — in če si ni sam nič prihranil ali za starost preskrbel — gorjé mu; tovarnar navadno nima srca zanj. Nasproti pa krščanski bogatin in delodajalec misli tudi na delavca. Če ima sam dovolj, naj je deležen tudi delavec in revež. Kjer je še živo krščanstvo doma, tam tudi revež čuti dobro letino; ker se bogati ravnaajo po izreku Tobijevim: *Ako imaš obilno, daj obilno; ako imaš pa malo, pa tudi od malega rad подели!*

Slednjič pa ne pozabimo, da živež, pridelki so le pomoček našega življenja in ne naš namen, kakor je mislil bogatin. Če umrjemo, nam naj boljša letina nič ne pomaga. — Kaj je pomagalo bogatinu, da je večje žitnice naredil in vanje spravil blago za veliko let? Kaj mu je vse pomagalo, ko je moral umreti še tisto noč, komaj da je žitnice povečal; in kar je spravil, ni vžival sam, ampak drugi!

Torej pri dobri letini ne pozabimo tudi na svoj konec, in dobrote božje tako rabimo, da homo tudi od teh mogli dati odgovor. Po pameti vživajmo jed in pijačo, zraven pa delajmo za zveličanje. Vselej, kadar vživamo dobrote Božje, mislimo na svoj konec in recimo: O Bog, mi Te zahvalimo za tvoje dari in dobrote, katere si nam dal, in te prosimo, da bi nam jih še dal do našega pravega časa, po naši smrti pa duši sveti raj. Amen.

J. Ažman.

Petindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

XLIX.

Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo. Mat. 13, 24.

Mnogokrat ste se že, kakor zopet v današnjem sv. evangeliju, lahko prepričali, kako rad je Jezus v prilikah razlagal svoje nebeške nauke. S tem je hotel doseči zlasti tri reči. Tako so si namreč njegove nauke tudi preprosti ljudje lažje in trajneše zapomnili, ker zgodba se lažje obdrži v spominu, in če se spominjamo zgodbe, domislimo se tudi takoj nauka, ki je v tesni zvezi s to dogodbo. Drugič je hotel s prilikami bolj natanko in določno pojasniti svoje božje nauke, pa tudi bolj prikupno in pristrčno jih povedati, da bi poslušalcem segali bolj do srca in močneje vplivali na njihovo voljo. Tako lepo, pristrčno in natanko bi n. pr. ne bilo mogoče opisati božjega neskončnega usmiljenja, kakor je Jezus to storil v treh prekrasnih prilikah, katere smo začeli že zadnjič premišljevat in hočemo danes nadaljevati. Tretjič je pa hotel ljubi Jezus po tej poti takorekoč prisiliti ljudi, da bi rajše premišljevali njegove nauke in še bolj umevali globoki pomen svetih resnic. Da bi se ta Kristusova želja bolj in bolj izpolnjevala tudi pri vas, zato vselej obširneje in natančneje razlagam, kadar pride na vrsto kaka prilika. Osobito pa se mi to potrebno zdi danes, ker pride na vrsto tista prilika, katero sploh prištevajo najlepšim, kar jih je kdaj svet slišal. Zadnjič sem vam namreč pojasnoval dve priliki o božjem usmiljenju, namreč o zgubljeni ovci in o zgubljenem denarju, današnji govor pa posvetim ves samo prekrasni priliki o z g u b l j e n e m s i n u.

Ker vam je prilika o zgubljenem sinu že iz otročje dobe bolj ali manj znana, je vam ne bom še enkrat vse skupno pripovedoval, marveč se lotim kar tako razlage, in da bi me lažje razumeli jo razdelim v štiri dele in vsak del še v tri oddelke.

I. *Neki človek je imel dva sina; in mlajši izmed nju je rekel očetu: Oče! daj mi del blaga, kateri mene zadeva. In jima je razdelil premoženje. In malo dnij potlej je mlajši sin vse pobral ter se je odpravil v daljno deželo in je tam zapravil svoje premoženje z razuzdanim življenjem.*

V tem prvem delu je lepo naslikan greh v svojem začetku in razvitku: poželenje po grehu, greh v dejanju, greh v navadi. Napačna poželjivost se je najprej pokazala v tem, ker je zahteval od očeta svoj delež, da bi lože samostojno in po svojih željah samopašno živel.

Po judovski postavi je moral vsak oče svojemu najstarejšemu sinu dati »dvakrat toliko od vsega, kar je imel«, t. j. dvakrat več, kakor vsakemu drugemu otroku. Ker sta bila le dva sina, je torej mlajši sin imel pravico do tretjine vsega očetovega premoženja. A tega deleža mu ni bil oče dolžan dati; delilo se je redno še-le po očetovi smrti. Torej je v taki zahtevi mlajši sin kazal veliko drznost in nespoštljivost do očeta. Vendar dobri oče mu izpolni voljo.

Po razdelitvi premoženja ostane nehvaležni sin še nekaj časa — *malo dni* — v domači deželi. Ako je bilo to, da je svoj delež, do katerega je imel sicer pravico, sprejel in nehvaležno zapustil očetovo hišo, le bolj mali greh, se je pa s tem, da je zapustil še domačo deželo, povikšal do velikega smrtnega greha. Zapravljanje premoženja z razuzdanim življenjem v tuji deželi pomeni grešno navado velikega grešnika! Glejte trojno prežalostno stopinjo grešnega življenja!

Premoženje očetovo pomeni za nas vse, kar nam Bog daje za dušo in telo, za čas in za večnost, vse natorne in čeznatorne darove. Ako bi hoteli to neizmerno bogastvo naštevati — naštetega itak nihče ne more — morali bi ozir imeti na vse darove in moči, katere Bog daje vsem ljudem, človeštvu sploh, in pa na one različne, katere od njega prejema še vsak človek posebej po svojem stanu in družih okoliščinah, ker vsakega človeka roka božja vodi in vsakemu posebej deli darove. Dokler človek po božji volji rabi svoje moči, je vse dobro; kakor hitro pa jih začne obračati zoper voljo svojega nebeškega Očeta, takrat je prišel tisti nesrečni dan, ko se nehvaležni otrok loči od svojega najboljšega Očeta.

II. *Potem pa, ko je bil vse zapravil, je vstala velika lakota v tisti deželi; in je začel pomanjkanje trpeti. In je šel in se je pridružil nekemu meščanu tiste dežele. In ta ga je poslal na svojo pristavo svinje past. In je želel svoj trebuh napolniti z luščinami, katere so svinje jedle; in nihče mu jih ni dal.*

V tem delu kaže prilika nasledke greha in sicer zopet v trojni vrsti: pomanjkanje, poskus rešenja, ničevost tega poskusa.

Vstala je velika lakota in začel je pomanjkanje trpeti. Sicer ima vsak greh svoje posebne lastne nasledke; zapravljivost ima drugačne nasledke, kakor skopost, in nečistost zopet drugačne, kakor prevzetnost itd.; vendar, kakor je bistvo vseh grehov — razžaljenje božje — enako, tako je tudi vsem grehom in vsakemu posebej lasten en bistveni nasledek: lakota, nezadovoljnost, nemir, tesnoba, praznosta . . . Pa to dušno *pomanjkanje* ne nastane samo takrat, kadar so po grehu in strastih opešale moči ter je strastno uživanje celo postalo nemogoče, ali kadar so se posušili studenci, iz katerih je zajemala strast svoje strupeno razveseljevanje, — ne, ampak v s r e d i v ž i v a n j a je grešnikovo srce lačno, prazno, žalostno in nesrečno. Vse dosedanje uživanje in nasitovanje je bilo le navidezno, neka omotna pijanost; a kadar ta pijanost grešne strasti pojenja, tedaj se prikaže lakota, strašna lakota, katera se ne da utolažiti; več ko jé, bolj je lačen, uživanje le povikšuje lakoto. Vse je veselo okrog grešnika, — on pa se milo razjoka; to se večkrat zgodi. Greh je kakor lakotno leto, v katerem nobena hrana nima teka: če je kdo tudi jedel cel dan, je zvečer vendar lačen. Nobena reč nemore grešnega srca nasititi, zadovoljiti; v sredi obilnosti ga obdaja krog in krog pomanjkanje: *velika lakota je vstala v tisti deželi*, pravi prilika tako lepo. Kajti ne le, da je bil zgubljeni sin lačen, ampak tudi dežela, kjer je bival, t. j. kraj, kodar hodijo take vrste zgubljeni — ni imela ničesar, kar bi mu bilo moglo odvzeti neizmerno gorjé njegovega srca. Ali ni res celi svet za grešnika taka lačna dežela, da trpi tako rekoč nezadovoljnost vsega sveta, nekakšno *s v e t o ž a l j e*?

Sedaj si išče pomoči; vstopi v službo k možu, ki ga pošlje na svojo pristavo svinje past. Tako se je hotel rešiti. Lahko bi bil tudi poskusil še kaj družega; lahko bi bil šel tudi k roparjem, pridružil se nadležnim beračem, potepuhom. Pa tega ni storil; rešiti se je toraj hotel po p o š t e n i poti, če si tudi ni izvolil prave. Krivico delati, ropati, krasti, ljudi brezpotrebno nadlegovati, je nečastno, a pastir biti kakoršnekoli črede, ni nikomur v nečast.

Vendar moramo reči, da je bilo tako pastirstvo za sinu imovitega očeta sramotno in poniževalno, kar se le dá, posebno če pomislimo, da judje niso smeli jesti svinjine in so torej še posebno zaničevali te živali. Zato pravi sv. Krizostom: »Glej, kaj premore poželenje, strast. Sinu je odvédla iz domače hiše, iz domovine; mu je uropala čast, slekla čednost . . . Meščana je spremenila v ptujca, sinu v hlapca, bogatina v berača, prostega v

sužnjika. Pridružila ga je svinjam, ko ga je bila odtrgala od očeta, da bi služil nečistim živalim on, ki ni hotel ubogati milobne ljubezni.« V tem je tudi prav lepo izražena grda ostudnost greha, posebno vsake nečistosti.

Mož, pri katerem je iskal pomoči in miru, nam pomenja vsakošno prizadetje, v katerem si iščejo grešniki utolaženja, pomoči in miru razen Boga: modroslovje, umetnijo, leposlovje, svetni šum ali tudi samotno tišino, delo ali počitek, gledišča in plese, izlete in domače veselice... Grešnik hoče po vsi sili zgubljeni mir zopet dobiti; toda vse, kar poskusi, mu ne obvelja, mu ne da zgubljenega miru, ako zanemari edino potrebno — ako se ne vrne k Bogu nazaj. — *In je želel si trebuh napolniti z luščinami, katere so svinje jedle; in nihče mu jih ni dal.*

Zgubljeni sin torej ni mogel dobiti ničesar, pa prav ničesar, kar bi mu bilo moglo le za trenutek utolažiti njegovo strašno lakoto. Njegov »rešilni poskus« se mu je popolnoma ponesrečil. Pa ravno to je bila njegova sreča, kajti vsled tega je šel v sé, kakor nam pripoveduje tretji del prelepe prilike.

III. *Šel je pa sam v sé in je rekel: Koliko najemnikov v hiši mojega očeta ima obilno kruha, jaz pa tukaj lakote poginjam! Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: »Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! Več nisem vreden tvoj sin imenovan biti, stori me, kakor enega svojih najemnikov.« In se je vzdignil in prišel k svojemu očetu.*

Tukaj je povedano poboljšanje zgubljenega sina in sicer zopet v treh oddelkih: premenil je prejšnje vedenje ali kakor sv. pismo pravi, *v sé je šel*, sklenil je povrniti se k očetu in res se je vrnil.

Kar je poskušal v tuji deželi, bilo je vse zastonj; ni mu prineslo miru in sreče. Sedaj v nemar pusti vse druge reči, ki mu ne morejo povrniti zgubljenega miru in začne premišljevati samega sebe. V tem resnem premišljevanju kaj hitro sprevidi, da je gotovo zgubljen, ako nadaljuje to pot: tukaj poginem! O kako ganljiva je ta podoba premišljujočega zgubljenega sina! Oj, v kako krasni lepoti se pokaže očetov dom nehvaležnemu sinu v tej grozoviti deželi nenasitljive lakote! Doma vsega v obilnosti, tukaj samo pomanjkanje; doma spoštovan in ljubljen, sedaj zaničevan, zavržen; doma najlepše življenje, tukaj pretužna smrt! Neumnež, ki sem menil, da doma trpim pomanjkanje, na tujem pa bom imel vsega v obilnosti; oh, kako se mi sedaj kaže v vse drugačni luči!

Samega sebe se ustraši, ko v tem resnem premišljevanju sprevidi, da je tukaj gotovo njegov pogin, ako se ne vrne.

Vendar tako žalovanje bilo bi le natorno kesanje. Pa zgubljeni sin ne ostane pri tem. Ni bil ne samo »hleb dobrega kruha in nož zraven«, ki ga v duhu gleda na mizi očetovi, in preteča smrt v deželi lakote, kar mu z žalostjo napolnuje srce; bilo je nekaj družega, kar mu še bolj pretresa srce, da se mu gorke solze ulivajo po licih. Mi bi ne vedeli, ko bi nam ne povedal sam. Iz njegovih lastnih besedij vidimo, kako se je povzdignil od natornega do čeznatornega kesanja. V njegovih besedah ni nič o tem, kako si bo lakoto utolažil pridši domov, marveč to ga peče nad vse, ker je preljubega očeta tako zelo razžalil, ker se je tako zelo pregrešil: »vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!«

Pravega ter popolnega kesanja pa si ne moremo misliti brez trdnega sklepa. Tudi v tem nam je zgubljeni sin prelep zgled. Odločno reče: »Vstal bom ter pojdem itd.« In ob enem že naprej vse premisli, kako bo poravnal svoje zadolženje. Najprej se hoče sam obtožiti brez izgovorov, le samo sebi pripisuje vso krivdo rekoč: »Grešil sem!« Tudi je pripravljen, popraviti svojo hudobijo, kolikor bo le mogel, in vse storiti, kar bo oče zahteval; ponudi se za najemnika, ne za hlapca, ker hlapec je kakor domač in v hiši stanuje in je z družino; on pa je zadovoljen, če sme le kot najemnik in dninar hoditi k očetu.

S takim čustvom v srcu vzame zgubljeni sin »popotni les« v roko in hajd domov k očetu!

IV. *Ko je pa še daleč bil, ga je zagledal njegov oče in se mu je milo storilo; in je pritekkel in se ga oklenil okolu vratu in ga poljubil. In sin mu je rekel: Oče! grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden tvoj sin imenovan biti. — Oče pa je rekel svojim hlapcem: Hitro prinesite najboljše oblačilo in oblecite ga in dajte mu prstan na roko in čevlje na noge, in pripeljite pitano tele in zakoljite; in hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mrtev in je spel oživel; je bil zgubljen in je najden. In so se začeli gostiti.*

V teh besedah je kratko pa jasno in ganljivo povedano, kako se je sprava pričela, vršila in končala. Ganljiv je začetek: oče pride naproti; srečna sreda: sin dobi vse

prejšnje pravice; vesel je konec: gostija se napravi in vsa hiša se glasno raduje.

Lahko si mislimo, kako težka je bila za zgubljenega sina vrnitev, pot proti očetovemu domu! Kaj poreče oče, ko bo stopil predenj v takem stanu: strgan, bos, zanemarjen, berač... Pri najboljši volji bi ga bil lahko — že pred vratmi — strah premagal in ga sramota tako oplašila, da bi si še za kljuko ne upal prijéti, marveč srčnost zgubil in — zbežal! Pa vse te težave oče tako ljubeznivo odstrani, ker mu teče naproti, in nobenega najmanjšega očitanja ne sliši iz njegovih ust, češ, kakšen si? kje je tvoja obutal? kje premoženje? itd. marveč ljubeznjivo ga objema in poljubuje. Enako je pot k spovednici večkrat silo težka, zlasti za take, ki že dolgo niso bili z Bogom spravljeni. Toda, ko so se resno odločili, jim je čudovito olajšano in, ko so očistili svoje grešno srce, jih navdaja tolika tolažba, da večkrat pretakajo solze veselja.

Vendar tak, kakoršen je sedaj stal pred očetom zgubljeni sin, še ni mogel sprejet biti v hišo — v družino, čeravno mu je odpuščeno. Tudi spokorni grešnik ne dobi samo odpuščanja grehov, marveč je njegova duša tudi opravičena, posvečena; ostudnost greha zgine, lepota milosti božje postane srečna lastnina opravičenega srca; stara strgana obleka grešnosti se odvrže, nova obleka svete pravičnosti se obleče. Nova čista obleka pomeni v sv. pismu pravičnost in svetost. (Cah. 3, 4.; Raz. 3, 4.; 7, 14.) Zakaj se pa pri tem preoblačenju posebej imenujejo čevlji in prstan? Ker je v tem še poseben pomen. Prstana in čevljev niso smeli nositi hlapci in sužnjiki. Prstan je torej znak prostega človeka, družinskih pravic; grešnik s prstanom ni več sužnjik satanov, ampak otrok božji z vsemi sinovskimi pravicami. Čevlji pa so tudi znamenje novo dobljene moči; greh je zelo oslabil dušne moči, poboljšanje po spovedi — komu je to neznano? — je težka reč, torej potrebuje spokornik posebne pomoči, da more hoditi po potu pravičnosti in svetosti. Na to posebno pomoč naj te vselej, kadar greš k spovedi, opomnijo novi čevlji na nogah zgubljenega sina.

Konec sprave pa je vesela gostija. Oče sam pové, zakaj je ukazal prirediti tako nenavadno veselico, rekoč: *Ta moj sin je bil mrtev in spet živi.* Zares je bila vesela gostija; človek ne vé, kateri je bil srečnejši: sin ali oče. Pa tudi vsa hiša se mora z njima veseliti! In res je radovanje v hiši splošno, samo eden se

noče veselja vdeležiti, namreč starejši sin. Torej njemu velja še pristavek prilike:

Njegov starejši sin pa je bil na polju in ko pride in se približa hiši, je slišal petje in ples. In je enega izmed hlapcev poklical in poprašal, kaj da je to? On pa mu je rekel: Tvoj brat je prišel in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je spet zdravega nazaj dobil. Ujezil se je pa in ni hotel noter iti. Tedaj je njegov oče ven šel in ga je začel prositi. On pa je odgovoril in rekel svojemu očetu: „Glej toliko let ti služim in nisem nikoli prestopil tvojega povelja in nikdar mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil s svojimi prijatelji. Ko je pa prišel ta tvoj sin, ki je zapravil svoje premoženje z nečistnicami, zaklal si mu pitano tele. — On pa mu je rekel: Sin! ti si zmiraj pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se pa in veseliti se je spodobilo, ker je ta tvoj brat bil mrtev in je spet oživel; je bil zgubljen in je najden.“

Ta pristavek je posebej za farizeje. V prvih dveh prilikah je ljubi Jezus opisoval le neskončno usmiljenost božjo in hotel tudi farizeje pridobiti, naj bi imeli usmiljenje z grešniki; farizejske trdosrčnosti pa ni posebej grajal. Tukaj pa hoče tudi farizejem do živega in sicer tako spretno, tako prizanesljivo in vendar tako strogo ob enem, da se moramo kar čuditi. Saj se kar vidi, kako opisuje sicer starejšega sina, misli pa ves čas le farizeje. Farizeji so se zanašali le na zunanja dobra dela — sin je delal na polju; farizeji so prevzetovali zarad svojih dobrih del — sin pravi: *Toliko let ti služim in nisem nikoli prestopil tvojega povelja!* O božjem usmiljenju do grešnikov farizeji niso hoteli ničesar vedeti — sin vpraša še le hlapca, kaj in zakaj bi utegnilo biti tako veselje. Farizeji ne morejo razumeti, kako da bi se mogel Bog grešnika usmiliti, in če se usmili, so nevoščljivi, jezni — sin se je ujezil in ni hotel noter iti! Farizeji so le sebe čislali nad vse, druge pa zaničevali — sin zaničuje brata tako, da ga niti noče imenovati svojega brata, marveč le reče »tvoj sin«, in govori tako zelo trdosrčno in razžaljivo o njegovi nesreči, češ da je zapravil premoženje z nič vrednimi osebami. Ali ni res tu naslikan farizej prav tak, kakoršen je?

Ganljivo je tudi v tej priliki, kako bi Jezus rad premenil farizejska srca in jih pridobil za usmiljenje, ker jim tako krasno slika očetovo dobrohotnost: ven pride sam h kljubujočemu sinu in mu tako lepo prigovarja, ter ga po eni strani opozarja na vse dobrote, ki jih je ves čas vžival v očetovi hiši, rekoč: »Vse kar je

moje, to je tvoje!« — po drugi strani pa mu slika strašno nesrečo in bedo zgubljenega sina, in kar ne more razumeti, kako bi mogel biti še kakšen človek na svetu, ki bi se ne veselil sedaj, ko je rešen ta ubožec in zopet srečen — njegov poprej tako nesrečni sin!

Razvidno je torej iz tega pristavka, da se da prilika razlagati tudi v širšem smislu: ne le o posameznem grešniku, marveč obračamo jo lahko tudi na človeštvo sploh. In tedaj nam pomeni strarejši sin izvoljeno ljudstvo izraelsko, zlasti njega zastopnike, farizeje; mlajši zgubljeni sin pa malikovavce, kateri so bili zapustili pravega Boga in zares strašno daleč zabredli, prav v satanovi službi so počenjali najgrše ostudnosti, kar prilika tako lepo imenuje pastirovanje pri najnečednejših živalih in celo poželenje njihove hrane. Pa v hudi sili so spoznali svojo nesrečo in se zopet povrnili k svojemu Očetu, postali so kristijani. Trdovratni judje pa so zunaj ostali in niso hoteli vstopiti v sv. cerkev.

Sicer je pa ta pristavek tudi v navadnem življenju vsem ne dolžnim dušam lep opomin, naj le spoznajo svojo lastno srečo, naj se le veselijo; a nikar naj ne zavidajo spokornim grešnikom, ako jim je Bog dober, obratno naj iz srca hvalijo neskončno usmiljenost božjo in naj se veselijo nad vsakim pravim spokornikom, kakor se v nebesih vse veseli — vsa hiša Očetova!

Od nekdanj so prištevali priliko o zgubljenem sinu najlepšim prilikam Gospodovim. Reklo se je tudi že, da sploh ni na svetu takega spisa, ki bi se mogel v eno vrsto staviti s to prekrasno priliko. Glavni namen, ki ga je hotel Jezus doseči s to priliko, je ta, da bi pregovoril farizeje, naj nikar v svoji dozdevni pravičnosti ne zaničujejo grešnikov, ker po svoji spokornosti bodo premnogi dosegli usmiljenje in zveličanje, oni sami bodo pa po svoji upornosti zavrženi. Ob enem pa doseže ž njo še več drugih namenov. Čudovito lepo nam naslika pot, po kateri zlasti mladi ljudje zabredejo v greh in nesrečo, ker si želijo prostosti, pa je ne znajo prav rabiti; krasno nam pa tudi slika pot, po kateri se grešnik vrne zopet k svojemu Bogu in s tem k svoji sreči, ter je najlepši zgled spovedne priprave, in najlepši zagovor spovedi in svetega obhajila, te angelske gostije pri mizi Gospodovi, katera je predokus nebeškega veselja.

Zahvalimo se Jezusu, da nam je povedal to prekrasno priliko, zahvalimo se mu, da nam je pripravil zakrament sv. pokore in presv. Rešnjega Telesa, kjer še sedaj tako ljubeznivo vsprejema

in osrečuje zgubljeni sinove in hčere, ako se resnično skesajo in poboljšajo, zakaj v priliki opisuje neskončno usmiljenost svojega lastnega Srca. Pa že naprej se veselimo tistega srečnega dne, tistega blaženega trenutka, ko bo nas spokorne grešnike tako očetovsko ljubeznivo vsprejel ob smrti, ko se bomo vrnili iz zemeljske puščave v svoj rajski dom, ter se potlej vekomaj veselili v nebeški radosti. Amen.

A. Kržič.

2. Seme božje in seme hudobnega duha.

Nebeško kraljestvo je podobno človeku, kateri je dobro seme usejal na svojo njivo.
Mat. 13, 24.

Naš Bog in Zveličar Jezus Kristus ni prišel le iz tega namena na svet, da je človeški rod rešil pekla in večnega pogubljenja, ampak tudi zategadelj, da je ljudi prav poučil o spoznanju božjem, o volji svojega nebeskega Očeta in njegovem kraljestvu na zemlji. Da so ga pa po judovskih učениkih zbegani ljudje tem lažje razumevali, posluževal se je pogostoma lepih, domačih prilik iz vsakdanjega življenja, da so jim ostajale tem bolj v spominu, čim večkrat so jih sami na svoje oči videli. Eno taci prilik nam pripoveduje današnji sv. evangelij, namreč o sejalcu in semenu. Še tako preprost človek lahko ume, da to nebeško kraljestvo, o katerem govori Kristus, pomenja sv. cerkev ali družbo vernikov na zemlji, sejalec z dobrim semenom, je Kristus sam, potem apostoli in njih nasledniki, škofje in mašniki; sovražnik pa, ki je prisejal ljuljke med dobro seme, je peklenški satan, njegovi hlapci in pomočniki so vsi oni, ki s svojimi krivimi nauki slepe in zapeljujejo ljudi v zmoto, greh in brezverstvo; te bodo božji angeli poslednji dan odbrali od dobrih in jih vrgli v peč peklenškega ognja. Da bode torej ta Jezusova prelepa prilika tudi nam v pouk, premišljajmo danes 1. katero dobro seme se je Jezus in njegovi namestniki in 2. katero seme se je peklenški satan in njegovi pomočniki.

I. Rekel sem, da se Jezus v današnjem sv. evangeliju primerja sejalcu, kateri je usejal dobro seme na svojo njivo. Katero je torej tisto seme? — Tisto seme je torej 1. seme sv. vere. Ko bi Jezus semena svete vere ne usejal v srca človeška, bi ljudje ne verovali nobene nadnaravne resnice.

Zato je Zveličar jude najprej poučil o Bogu in o svojem božjem poslanstvu ter je to svoje božje poslanstvo spričal z največjimi čudeži, ko je pet tisoč ljudi z malo kruhi in dvema ribama nasitil, jim vsakotere bolnike, še celo take, ki so bili daleč od njega, s samo besedo ozdravil, v svoji vsemogočnosti obudil mrlične v življenje, zapovedoval valovom in vetrovom, razodeval najskrivnejše misli in nakane ljudi, in vse to iz tega namena, da je tem bolj utrdil njih vero v svoje božje poslanstvo. Zato jim je klical: *Če ne verujete mojim besedam, verujte vsaj mojim delom*; da, na vero v sé in na svoje božje poslanstvo je postavil celo naše zveličanje, rekoč: *Kdor ne veruje, bode pogubljen. — Kdor ne veruje, je že sojen.* (Mark. 16, 16.) (Jan. 3, 18.) Zategadelj so za njim apostoli klicali: *Brez vere je nemogoče Bogu dopasti* (Hebr. 11, 16.) in še dandanes moramo njih nasledniki z vso resnobo s svetim Avguštinom povdarjati: »Brez vere se nihče ne more šteti med otroke božje. Kdor tukaj ne hodi v veri, tam ne bode prišel k gledanju.« — Poleg vere je sejal

2. Jezus se me čednostij, in med njimi a) se me ljubeznivo do Boga in do bližnjega. Njegov nauk je bil: *Ljubi Gospoda, svojega Boga, iz vsega svojega srca, iz vse svoje duše, iz vseh svojih mislij in iz vseh svojih močij. To je prva in največja zapoved; druga pa je tej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe.* (Luk. 10, 27. 28.) Ker je pa ta zapoved ljubezni že za njegove dobe, zlasti pri farizejih, pojenjevala, dal je svojim učencem novo zapoved, rekoč: *Novo zapoved vam dam, da se ljubite mej seboj.* (Jan. 13, 34.) In to zapoved je raztegnil na vse ljudi brez razločka, rekoč: *Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite za tiste, kateri vas preganjajo in obrekujejo.* (Mat. 5, 44.) b) Drugo se me čednosti je miroljubnost. Jezusova prva stopinja na svet je oznanovala *slavo Bogu v visokosti in mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.* In ko je sam začel sv. evangelij oznanovati, glasilo se je iz njegovih ust: *Blagor mirnim, ker otroci božji bodo imenovani.* Da, s priporočevanjem te čednosti je Jezus tako rekoč svoj evangelij sklenil, ker je še pri slovesu svojim učencem rekel: *Svoj mir vam zapustim, svoj mir vam dam.* In kakor da bi še svoje žive dni miroljubnosti ne bil dovolj priporočal, bil je takoj po vstajenju zopet njegov prvi pozdrav učencem: *Mir vam bodi!* — In ta pozdrav veljaj še dandanes zakonskim, starišem, otrokom, sosedom, prijateljem, znancem, ptujcem in vsem narodom, in ves svet bode

spremenjen iz vojnega tabora v ljubeznive brate in sestre mej seboj. — c) Tretje seme čednosti, katero je Kristus sejal, je bilo seme nedolžnosti in čistosti srca. To je oznanoval že s tem, da je hotel od najnedolžnejše, najčistejše device rojen biti; vsakoršne grešnike je mej svojimi učenci trpel, nečistnika nobenega. Pripustil je, da so mu njegovi sovražniki ta in oni greh predbacivali, a nečistosti nikdar. Zato je na gori klical: *Blagor onim, kateri so čistega srca, ker oni bodo Boga gledali.* (Mat. 5, 8) Nedolžne otročiče je blagoslavljal in jih vabil k sebi: *Pustite male k meni, ker njih je nebeško kraljestvo.* — d) Sejal je poslednjič seme ponižnosti, krotkosti in potrpežljivosti, seme vseh čednostij. Klical je: *Učite se od mene, ker sem krotak in iz srca ponižen.* — *Blagor krotkim, ker bodo zemljo posekli.* In lahko bi bil še rekel: »Učite se poniževati, kakor sem se jaz ponižal z nebes na zemljo, od Boga za človeškega hlapca, od nebeškega veličastva do smrti na križu. Skrbimo, da tudi pri nas to Jezusovo seme sv. vere pade na dobro zemljo dovetnega srca in obrodi sad za večno življenje.

II. Poleg nebeškega sejhalca Jezusa Kristusa in njegovih apostolov so pa še drugi sejalci in njih pomočniki, namreč peklenški satan in njegovi pomagači, ki sejejo svoje seme, a ravno nasprotno od semena Jezusovega. In to seme je seme brezverstva, in kjer je brezverstvo, ondi tudi čednosti ni; kadar pade vera, propade tudi čednost. Že našim prvim starišem v raju je zapeljivo in priliznjeno govoril: »Ne verjemita besedi božji, da bota umrla, če bota jedla od prepovedanega sadu; potem se vama bodo velikoveč še-le prav oči odprle, Bogu bota enaka in vse vedela, kakor Bog.« Kaj se je pa ž njima zgodilo, ko sta okusila od tega sadu, skušala sta prebitko, ko je prišel angel z gorečim mečem in jih prepodil iz raja v solzno dolino, v dolino trpljenja, solz in v dolino smrti. Ta peklenški satan pa, ki je naše prve stariše in nas vse storil tako nesrečne, in jih pridobil za pekel, kolikrat se tudi nam približa z ravno tako sladkim jezikom, in nam sam ali pa po svojih namestnikih šepeta na ušesa: »Kaj boš poslušal ali verjel besedo božjo, saj vendar s svojo pametjo nikdar ne moreš umeti, kako je to mogoče, da bi bil le en Bog in tri osebe, ali da bi bil Bog za nas prišel iz nebes in za nas umrl na križu. In česar s svojim umom ne spoznaš, tega tudi ne moreš verjeti.«

Tako in enako ti šepeta peklenški satan, ki je po besedah sv. pisma lažnik od začetka, in tako in enako ti govore njegovi

pomočniki, tisti, kateri so sami vrgli sveto vero od sebe, ker je krotila njih strast, jim prepovedovala vžitek tega sveta, jih zadrževala od greha, in sedaj delajo na to, da bi sveto vero še drugim izruvali in iztrgali iz njih src. Kakor satan, tako znajo zavijati resnice sv. vere njegovi pomočniki, prav tako, kakor je znala kača v raju z našimi prvimi stariši. A gorjé tistemu, ki ne zavrne taciš skušnjavcev in zapeljivcev z besedami Kristusovimi: *Poberi se, satan, izpred mene!*

Prekasno sta spoznala Adam in Eva, kam sta se pogreznila, da sta verjela hudobnemu duhu, prelomila pa zapoved božjo. Prekasno bodo pa tudi vsi zapeljani spoznali, ko bodo vekomaj goreli v peclu, da so satanu in njegovim pomagačem bolj verjeli, kakor besedi božji in njegovim oznanovalcem.

Kristijani, varujte se torej ljuljke, varujte se plevela, da ž njim vred sodnji dan ne bodete vrženi v peč večnega ognja. Amen.

M. Torkar.

Šestindvajseta nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

L.

Odprl bom v prilikah svoja usta in bom izrekel skrito od začetka sveta.

Mat. 13, 35.

O resnici preroških besedij, katere beremo ob koncu današnjega sv. evangelija: »Odprl bom v prilikah svoja usta in bom izrekel skrito od začetka sveta«, smo se lahko že mnogokrat prepričali, ker razlagal sem vam že veliko prelepih prilik. Saj smo ravno zadnjič in predzadnjič premišljevali tri prekrasne prilike, ki nam tako jasno opisujejo neskončno usmiljenje božje, prilike o zgubljeni ovčici, o zgubljenem denarju in o zgubljenem sinu. A precej potem je Gospod povedal še dve drugi silno poučni priliki. Ker je v priliki o zgubljenem sinu poglavitna reč: zapravljanje očetove dedščine z grešnim življenjem, povedal je Jezus o grešnem zapravljanju še dve priliki, namreč o krivičnem oskrbniku, ki je zapravljal premoženje svojemu gospodarju, in o bogatinu, ki je razsipal svoje imetje z obilno gostijo ter z mehkužnim in razkošnim življenjem. Danes bomo premišljevali le prvo priliko: o k r i v i č n e m h i š n i k u.

Prilika o krivičnem hišniku se glasi: *Bil je bogat človek, ki je imel hišnika; ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi zapravljajl njegovo premoženje. In ga je poklicajl in mu rekel: „Kaj to slišim o tebi? Daj račun o svojem hiševanju, zakaj posihmal ne boš mogel več hiševati.“ Hišnik pa je sam pri sebi dejajl: „Kaj mi je storiti, ker mi moj gospod vzame hiševanje? Kopati ne morem, ubogajme prosili se sramujem. Vem, kaj bom storil, da me, kadar sem odstavljen od hiševanja, vzamejo v svoje hiše.“ Tedaj je poklicajl vse dolžnike svojega gospoda in je rekel prvemu: „Koliko si dolžan mojemu gospodu?“ Rekel je: „Sto čebrov olja.“ In rekel mu je: „Vzemi svoje pismo, vsedi se hitro in zapiši: petdeset.“ Pollej je rekel drugemu: „Ti pa, koliko si dolžan?“ In ta je rekel: „Sto starov pšenice.“ In mu reče: „Vzemi svoje pismo in zapiši: osemdeset.“ In gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil; zakaj otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči. In jaz vam povem: Delajte si prijateljev s krivičnin mamonom, da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča.*

Ta prilika nam podaje več lepih naukov, zlasti pa nam priporoča modrost, ali še več — neko zvičajnost, prekanjenost in drzno silnost, ki naj bi jo dobri tako kazali v dobrem, kakor jo otroci teme kažejo v hudem, po znanem opominu: »Od hudobnih se učimo!« Pa oglejmo si jo nekoliko natančnejše in sicer zarad lažjega pregleda v treh oddelkih: a) Bogatin pokliče hišnika na odgovor, b) krivični hišnik si zvito pomaga iz zadrege, c) gospod hvali hišnikovo modrost.

I. *Bil je neki bogat človek, kateri je imel hišnika in ta je bil obdolžen pred njim, kakor da bi bil zapravljajl njegovo premoženje.*

»Bogati človek« v tej priliki je Bog. Bog je neizmerno bogat sam v sebi, ker ima vse popolnosti v brezkraini meri; pa tudi, kar je zunaj njega, je vse njegovo, nebesa in svet in vse, kar je v njih, je njegova lastnina. Njemu torej mora biti vse pokorno, njemu vse služiti.

»Hišnik« je sleherni človek. Vsak človek, naj bo še tako imeniten, je le začasni oskrbnik tega, kar na zemlji imenuje »svoje«; nihče ni sam svoj gospod, ampak v službi nebeškega Kralja. Od njega je vse prejel, mora pa tudi vse obračati po njegovi volji. Gorjé mu, kateri se noče podvreči Najvišjemu! Zgodilo se mu bode kakor Faraonu, ki je v svoji predrznosti bogokletno rekel:

Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam Gospoda! (II. Moz. 5, 2.) Predrzneža in njegovo vojsko je požrlo Rudeče morje.

»Premoženje«, ki nam je izročeno v oskrbljevanje, pomeni vse, kar smo in kar imamo, to so — telesni darovi: zdravje, moč, krepki udje; časne dobrote v olajšavo našega življenja: stan, čast, dobro ime, veselje, posestvo; dušni darovi: um, spomin, domišljija, spretnost; nadnatorni darovi: sv. katoliška vera, sv. zakramenti in sploh vse milosti in pomočki za naše zveličanje. Vse to, in kar bi se še dalo naštet, imamo od Boga. *Kaj pa imaš, česar bi ne bil prejel? Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel?* tako resnobno vpraša sv. Pavel (I. Kor. 4, 7.).

»Bil je obdolžen pred njim, kakor da bi zapravljajl njegovo premoženje.« Kdo ga je »obdolžil?« Domači in tuji ljudje, ki so vedeli za njegovo hudobijo, so ga gospodu zatožili. Tudi grešnik — nezvesti hišnik, ima veliko tožnikov: a n g e l i, posebno njegov angel varuh, ga bodo tožili (II. Moz. 23, 21.); h u d o b n i d u h bo njegov tožnik; l j u d j e, reveži, vdove, sirote, ki jih je zatiral, nedolžni, ki jih je pohujšal in zapeljal, bodo zagnali zoper njega svoj glas; l a s t n a v e s t je tožnica, kolikorkrat kdo Boga razžali, i n g r e h i, ki v nebo vpijejo. (I. Mojz. 4, 18.) Mej tem, ko se ti še v prepovedanem veselju raduješ, se je na tihem osnovala zoper tebe že cela strašna zarota: nebo in zemlja, angeli in ljudje, vse stvari glasno zahtevajo maščevanje od Boga za tvoje krivice, tvoja pohujšanja . . . — „Božje darove »zapravljati« se pravi: napačno v razžaljenje božje jih obračati. Kolika hudobija in nehvaležnost! Denar, zdravje, bistri um . . . obrača grešnik kot orožje zoper svojega največjega dobrotnika! Celo milosti božje zlorabi, ko se pri sveti maši nespodobno obnaša, sv. zakramente božjeropno sprejema . . .

In ga je poklical in mu rekel: „Kaj to slišim o tebi? Daj odgovor od svojega hiševanja; zakaj odslej ne boš mogel več gospodariti.«

Pač je bil za nezvestega hišnika ta opomin strašen in presunljiv glas. — »Daj odgovor od svojega hiševanja« pa ni tako umeti, kakor da bi se mogel krivičnik še zagovarjati ali celo izgovoriti; ne, njegova zlobnost je očitna, ker pri Bogu ni treba prič in preiskovanja, ampak zatožba je že ob enem tudi sodba in Sodnik izreče le še obsodbo: *odslej ne boš več mogel gospodariti.* Vendar pa prilika v zvezi s poznejšim kaže, da se sodba ni takoj izvršila, marveč, da je hišnik imel še nekoliko časa, da je mogel še »kot hišnik« si poskrbeti za prihodnjost. Torej je bilo vse na

tem ležeče, da je še ta kratki trenutek pokazal bistrost svojega uma ter še z »gospodarjenjem« si zagotovil srečno prihodnost, da ob trenutku, ko zgubi »gospodarstvo« za ta svet, ima že prijatelje.

Če to obrnemo na dejansko življenje, smemo si ta klic Gospoda k odgovoru razlagati v dvojnem pomenu: večkrat nas že sedaj kliče Bog tako resno, po glasu naše vesti, po nesrečah, po misijonih, da se moramo spomniti štirih poslednjih rečij, ko bo konec našega zemeljskega hiševanja; zlasti bo pa nam v zadnji boleznini na uho zadonel glas: *Dajte odgovor od svojega hiševanja*, svareč nas, da naj vsaj zadnje trenutke svojega življenja prav obrnemo, svoje premoženje razdelimo po pravici in vredno prejmemo sv. zakramente. Blagor torej vsem, ki poslušajo ta opomin v življenju, — kajti resno na štiri poslednje reči misliti pa grešiti, to ni mogoče — in srečni, kateri na zadnjo uro vse modro in prav opravijo.

II. Mislimo torej že sedaj na tisti presunljivi trenutek, ko pojdemo na odgovor. Tudi mi bodemo v zadregi kakor oni hišnik, ki je sam pri sebi rekel: »Kaj bom storil, ko mi gospod odvzame hiševanje? Kopati ne morem, ubogajme prositi se sramujem.« — Kadar nam Bog odvzame hiševanje ob smrtni uri ter nas pokliče k sodbi, tedaj ne bo mogoče več k o p a t i. Ničesar več ne bomo mogli storiti za svoje zveličanje. K spovedi ne bomo mogli več iti, da bi zadobili odpuščanje grehov; spokornih del ne bomo mogli več opravljati, da bi si izbrisali časne kazni; ravno tako nam ne bo mogoče, po čednostih in dobrih delih še kaj si zaslužiti za nebesa. O, v koliki prestrašni zadregi bode takrat grešnik, ki je lahkomišljeno zapravljal dragi čas svojega življenja in, kar mu je življenje ponujalo — premoženje Gospodovo! Sedaj bi rad kopal, pa ne more več, prepozno je. Na veke bo odmeval obupni glas prepoznega kesanja: *Kopati ne znam*, — ne morem na veke več! Oh, predragi, sedaj storimo, kar bomo takrat želeli, da bi bili dovršili, dokler smo bili še »hišniki« na zemlji. Sedaj kopljimo in rahljajmo zemljišče svojega srca; izkopljimo in proč pomečimo vse kamenje greha in neutrudljivo oskrbujmo setev čednosti in dobrih del: tukaj je čas setve, tam čas žetve.

Tudi ona druga beseda naj nam gré k srcu: *Prosi! me je sram!* Ne le delati za nebesa, marveč tudi moliti ne bo več mogoče. Skušnja nam dovolj kaže, da v smrtni boleznini ni lahko moliti. Ne bom pozabil, kar mi je rekla neka pobožna gospodičina

na smrtni postelji: »O gospod kaplan, kdor v zdravih dneh ni molil, v bolezni ne more!« Rekla je pa to z utolaženim in veselim srcem, ker je ves čas veliko molila in rada k sv. maši hodila. Po smrti pa grešniku še celo nič več ne bo molitev pomagala, ne lastna ne drugih, ako pride v pekel; tudi v vicah mu ne bode pomagala lastna molitev, pač pa molitev njegovih prijateljev, ako si jih je bil pridobil v življenju. Torej sedaj molimo, dokler je čas, in prosimo potrebnih milostij, zlasti za stanovitnost v dobrem, ki nam je izmej vseh milostij najbolj potrebna.

Vem kaj bom storil, da me, kadar sem odstavljen od hiševanja, vzamejo v svoje hiše. Tedaj je poklical vse dolžnike svojega gospoda in je rekel prvemu: »Koliko si dolžan mojemu Gospodu?« On pa je rekel: »Sto čebrov olja.« In mu je rekel: »Vzemi svoje pismo, vsedi se hitro in zapiši petdeset.« Potlej je rekel družemu: »Ti pa, koliko si dolžan?« On pa mu je rekel: »Sto starov pšenice.« In mu reče: »Vzemi svoje pismo in zapiši osemdeset.« — To je glavni del prilike, ki kaže izredno zvitost, s katero si je hišnik pomagal iz zadrege. V teh kratkih besedah nam je Zveličar prelepo opisal vse zlobno prizadevanje raznovrstnih posvetnjakov — otrôk tega sveta — iz vseh časov. Zmiraj in povsod so si enaki. a) Prva lastnost jim je brezvestnost; vsak pomoček, pravičen ali krivičen, jim je dober, da jim le pomaga doseči namen. Hišnik se posluži grde goljufige in sicer na široko in na debelo. Poklical je vse dolžnike gospodove, za zgled sta navedena le dva. Goljufiga tudi ni bila majhna. Preračunimo. »Čeber« drži nekako 36 litrov; goljufiga znaša polovico vsega dolga, torej 1800 litrov olja. Posoda »stár« za žito in suhe reči je bila pa še desetkrat večja; torej pride na 20 starov 7200 litrov pšenice. — b) Druga lastnost posvetnjakov je naglost in odločnost; večkrat celo predrznost. »Vsedi se hitro!« pravi hišnik prvemu dolžniku in ga nič ne vpraša, ali hoče ali noče. In ravno ta nagla odločnost jim omogoči uspeh v najtežavnejših podjetjih. c) Tretja lastnost, ki jim pa znabiti še najbolj pomaga do uspeha, je obhudo- vanja vredna edinost mejnjimi. Če se tudi kaj sprejo mej seboj, hitro so si zopet dobri, če je treba doseči kaj velicega, kar koristi njihovim namenom: Pilat in Herod si postaneta ta hip prijatelja. Ker je bil hišnik krivičnik že po zapravljanju tujega blaga, je gotovo tudi takim posojeval gospodovo premoženje, kateri so bili njemu podobni; zato so sedaj vsi po vrsti tako hitro edini v goljufigi. — Da, da, od nasprotnikov se imamo katoličani veliko učiti

In prav zaradi tega tolikanj potrebnega nauka nam je Jezus povedal to priliko, ki se konča z besedami:

III. *In gospod je hvalil krivičnega hišnika, da je bil modro storil; zakaj otroci tega sveta so modrejši v svojem rodu, kakor otroci luči.* Beseda »gospod« tukaj ne pomeni Jezusa, ampak pohvala ta je iz ust »bogatega moža« in s celo priliko v tesni zvezi. Lahko je razvidno, da gospod ne hvali hišnika zaradi goljufije in krivice, ker tako bi sam zoper sebe govoril, marveč hoče le reči, da je hišnik v svoji zadregi silno prebrisano ravnal, morda bi bil na njegovem mestu sam tako delal. Saj gospod v priliki v besednem pomenu je tudi kot bogatin otrok tega sveta. S tem nikakor noče pohvaliti dejanja samega, ampak le »modrost« hišnikovo, ki se kaže v takem vedenju, in pa to njegovo prekanjenost, da si je znal tako vrlo dobro pomagati iz zadrege in si zagotoviti srečno prihodnost. Ob enem ima pa ta pohvala tudi prav pikro očitavanje za dobre, za otroke luči, saj ravno v ta namen je povedana ta prilika, da dobre prav občutno posvari.

Primerjajmo sedaj obnašanje dobrih kristijanov vedenju posvetnjakov, kakor smo je prej opisali. V tem so seveda »otroci luči« vse hvale vredni, da so vestni in se vsake krivice varujejo. In ravno vsled tega, ker hodijo po poti resnice in pravice, bi lahko povsod zmagovali, ko bi bili še tako modri in previdni, kakor so »otroci tega sveta«. — Koliko najdeš katoličanov, da bi bili v premagovanju svojih strastij, v posvečevanju svojega srca, v napredovanju v čednostih in dobrih delih ter sploh v delovanju za nebesa tako urni, tako odločni, tako podvzetni, trudoljubni, stalni in silni, kakor so posvetnjaki v svojih posvetnih naporih, v svetnem in strastnem vživanju in pridobivanju. Le-ti si glavo ubijajo, delajo in se trudijo noč in dan, zgodaj in pozno, v vročini in v mrazu: nikdar in nikjer si ne dajo počitka in miru; misel na posvetno srečo, katero menijo doseči, jih povsod spremlja in nikjer ne zapusti. Kako malo pa je katoličanov, da bi bili res »lačni in žejni krščanske pravice«, da bi si za nebesa »silo delali!« In kje je tista edinost mej katoliškimi kristijani, katero vidimo mej našimi nasprotniki . . . Le berite brezverske in krivoverske časnike in knjige, in videli boste, kako vleče vse za eno vrv, kako hiti vse na eno stran, po eni cesti, — po tisti poti, o kateri Gospod pravi, da je široka in da se jih silno veliko drvi po njej; potlej se pa ozrite v naš tabor, koliko je bojazljivcev, ki se s trojno ključavnico zapirajo, boječ se boja in javnosti; koliko je omahljivcev in celo

izdajic; malenkostne razlike v mislih in namerah nas večkrat ločijo, da smo vsaki zase bolj ali manj izvrstni, vsi skupaj pa zato ne moremo sovražnikom nasproti pokazati zaželenega vspeha, ker si le preradi narejamo vsak zase trdnjavo, vojskujoč se na svojo roko.

Jezus Kristus priliki pristavi še opomin: *In jaz vam povem: Delajte si prijatelje s krivičnim mamonom, da vas, kadar obnemagate, vzamejo v večna prebivališča!* — Beseda »mamon« pomeni bogastvo, zaklad, sploh — denar. Krivični mamon se imenuje denar zato, ker se le prevečkrat res po krivici pridobiva, in ker hrepenjenje po bogastvu in bogastvo samo zavaja v razne krivičnosti. Krivično se imenuje bogastvo tudi zato, ker je tolikanj goljufivo; obeta veliko, srečo, veselje, zadovoljnost, prinaša pa le rado nasprotno, skrbi, nemir in obteženje srca, mnogokrat večno pogubljenje. Sveti Peter Krizolog pristavi še ta-le četrti vzrok, ker ima žeja po zlatu in denarju tako strašno trinoško oblast do človeškega srca, da je treba prav velike dušne moči, da ga ta želja ne omami na veliko škodo drugim blažjim čustvom. Bogastvo ima torej zmiraj nekaj nevarnega v sebi, nikjer ni brez strupa. Modri in previdni torej bodimo, in kakor čebelica nanaša v svoje stanovanje sladke strdi, ki jo je tudi po strupenih cveticah nabirala, nabirajmo si pridno, dokler je čas, izmej strupa, ki ga v sebi krije krivični mamon, obilno sadú za večno življenje. — Kako pa? Prijatelje za nebeška prebivališča si delamo najprej, ako marljivo podpiramo r e v e ž e. Četudi so nam večkrat zoprni in nehvaležni, Zveličar sam nam bode mesto njih hvaležni prijatelj, kakor je sam obljubil: *Karkoli ste storili kateremu mojih najmanjših bratov, ste meni storili.* Tudi si prijatelje za večnost delamo s tem, ker sami sebe z a t a j u j e m o z miloščino in nabiramo zasluge. Prijatelje v nebesih si delamo, ako s svojim premoženjem krepko podpiramo katoliško stvar, kjer in kakor moremo: misijone, katoliško časnikarstvo in knjigarstvo, odgojišča . . . Saj je tudi v rokah posvetnih otrok ravno mamon najhujše orožje zoper katoliško cerkev. — Prijatelje v večnosti si delamo, ako slednjič vse svoje dušne in telesne moči — kajti vse to je naša glavnicca v oskrbovanje nam izročena — obračamo v slavo božjo in blagor bližnjika: mladina svoje cvetoče zdravje in svoje čile moči, gospôda svojo čast in oblast, duhovščina od Kristusa izročene zaklade nebeške, učenjaki svojo učenost in vedo, posli in delavci delo svojih rok, bolniki in trpini svoje križe in težave. — Tako so ravnali največji svetniki: premoženje so razdelili mej uboge, sami sebe pa Bogu darovali s svetim življenjem!

Ob koncu še pravi Zveličar: *Kdor je v najmanjšem zvest, je zvest tudi v večjem, in kdor je v majhnem nezvest, nezvest je tudi v večjem. Ako torej v krivičnem mamonu niste bili zvesti, kdo vam bo zaupal kar je pravično? In če v tujem niste bili zvesti, kdo vam bo dal, kar je vaše?* — Premoženje in sploh vse časno je v resnici zelo majhno in se po pravici imenuje »najmanjše«, ako se primerja s tem, kar nam zagotavlja večno zveličanje. Kdor zna gledati v luči svete vere, bo takoj spoznal, da odpuščenje enega samega odpustljivega greha je več vredno, kakor milijon goldinarjev; le malo pomnoženje posvečujoče milosti božje je več vredno, kakor vse časti tega sveta. Ker nam je svet tuja dežela in prava domačija v nebesih, smé se tudi vse posvetno imenovati »ptuje«, le kar storimo za nebesa, to je v resnici »naše«, tega ne bomo zgubili nikdar. Kristus torej hoče reči: če bomo prav oskrbovali časne reči, katere so tako majhne vrednosti, večkrat krivične, nečimerne, goljufne in nevarne in za našo dušo »ptuje«, bomo tudi sposobni prav rabiti in oskrbovati velike, pravične, lastne reči, t. j. milost božjo in vse pomočke za zveličanje vsled občežnanega pregovora, ki pravi: »Kdor je v malem zvest, bo zvest tudi v velikem.« V kratkem: Kdor zna prav obračati časne reči, tako, da si jih spreobrača v svoje prijatelje, ki mu bodo preskrbeli večna bivališča v nebesih, ta zna tudi Bogu prav služiti. Zato Zveličar konča s primerom: *Noben hlapec ne more dvema gospodoma služiti; ali bo namreč enega sovražil, in drugega ljubil, ali se bo držal enega in drugega zaničeval. Ne morete služiti Bogu in mamonu.* — Dvema gospodoma namreč le takrat ni mogoče služiti, ako sta si nasprotna v svojih zahtevah, ako velevata nasprotno reči. Tu se mora hlapec odločiti le za enega; in predno stopi v službo, prevdarja, katerega bi si izvolil, in že s tem, da se je odločil za enega, je pokazal, da ima tega rajše, onega pa sovraži ali zaničuje po pregovoru: »Kakoršen gospod, tak hlapec.« Pač pa je mogoče ustrezati in služiti dvema gospodoma, ako isto velevata. Svetu in posvetnim rečem torej smemo le po božji volji, t. j. toliko služiti, kolikor ni škodljivo, marveč še koristno za naše dušno zveličanje; svetu smemo le toliko služiti, v kolikor nam ne brani Bogu služiti. Kdor drugače ravna, se loči od Boga, ga »zaničuje«, in služi le mamonu, ker mu je le posvetnost ljuba.

Predragi, skušnja kaže, kako zelo imeniten je ta nauk. Napačno pridobivanje in izdavanje denarja, sploh napačna raba časnih

rečij zvabi toliko ljudij na napačna pota ter v nesrečo časno in večno; prav zato so sedaj razmere v življenju tako zmedene, ker se ljudje ne menijo za ta prevzvišeni Jezusov nauk; rešenje za človeštvo sploh in za vsakega posebej je v izpolnovanju Jezusovih besedij: *Iščite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, ker vse drugo vam bo privrženo.* Amen.

A. Kržič.

2. Sveta cerkev je nebeško kraljestvo.

Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu. Mat. 13, 31.

V današnjem evangeliju ste slišali Jezusove besede: »Nebeško kraljestvo je podobno gorčičnemu zrnu; to je sicer najmanjše izmej vseh semen, kadar pa zraste, je večje kakor vsa zelišča in je drevo, tako da ptice izpod neba pridejo in prebivajo na njegovih vejah.« Nebeško kraljestvo, o katerem Jezus tukaj govori, je sveta katoliška cerkev. V tej priliki je hotel napovedati čudovito rast in razširjanje božjega kraljestva na zemlji, katero je on ustanovil. Kakor iz majhnega gorčičnega zrna zraste veliko drevo, — tako se je sveta cerkev na zemlji iz malega začela, sedaj pa se razširja po vsem svetu, in sprejema vse ljudi, kateri v nji iščejo zavetja. Le dvanajst apostolov, ubogih ribičev, nekoliko učencev in malo število pobožnih duš je imel Jezus okoli sebe, zares majhen začetek — malo zrno! Sedaj pa je katoliška cerkev razširjena po vsem svetu, sedaj je pod Kristusovim vidnim namestnikom, rimskim papežem, nad 1200 škofov, nadškofov in apostolskih namestnikov, več kot 300.000 svetnih duhovnikov, razen teh še več kot 100.000 redovnikov in 100.000 redovnic; vseh katoličanov je okoli 300 milijonov. Kaj ne, predragi in srečni kristijani, kako velikansko, prečudno kraljestvo je to! En sam vidni poglavar, rimski papež, ga vlada, razsvetljuje ga solnčna luč ene in tiste vere, ogrevajo ga žarki ravno tiste ljubezni, oživlja ga moč ene milosti božje v sedmerih svetih zakramentih, vsi udje pijejo iz enega živega studenca najsvetejše daritve, vsi se vojskujejo za eno veličastvo v presvetih nebesih. Resnično, to je kraljestvo, ki mu ga ni enacega na zemlji.

Tako je Jezusova cerkev, kraljestvo nebeško na zemlji, res podobna gorčičnemu zrnu. Sploh pa Jezus sveto cerkev večkrat imenuje nebeško kraljestvo, ter jo tudi primerja kvasu, mreži, ka-

tera zajame vsakovrstnih rib, njivi, na kateri je vsejano dobro seme, pa je peklenski sovražnik prisejal ljuljke. Čudno se nam zdi, zakaj Jezus imenuje sveto cerkev na zemlji že nebeško kraljestvo, ko je vendar nebeško kraljestvo le zmagoslavna cerkev v nebesih, srečna družba izveličanih duhov v nebesih. Zato vam bom danes razjasnil, zakaj se imenuje sveta krščanska katoliška cerkev nebeško kraljestvo? — 1. zato, ker je prišla iz nebes; 2. ker vodi v nebesa; 3. ker je podoba nebes.

1. Sveta katoliška cerkev je prišla iz nebes.

1. Njen ustanovnik Jezus Kristus, Sin božji, je prišel iz nebes, da je ustanovil edino, sveto katoliško in apostolsko cerkev. Le naša rimsko-katoliška cerkev ima vsa ta znamenja, da je edina, sveta, katoliška in apostolska. Vsa druga kraljestva na zemlji so se začela po umrljivih ljudeh, zato se imenujejo posvetna kraljestva; vse druge vere in cerkve imajo za svoje začetnike krivoverce ali razkolnike, ki so odpadli od prave Kristusove cerkve, torej se ne morejo in ne smejo imenovati nebeško kraljestvo, ampak so krive vere, krive cerkve. Le sveta rimsko-katoliška cerkev je zares nebeško kraljestvo, ker je njen začetnik in ustanovnik Bog sam, ki je prišel iz nebes in postal njen nevidni poglavar.

2. Jezus Kristus je prinesel iz nebes izveličanske nauke, jih je sam oznanoval, in jih potem izročil svoji cerkvi, da jih vedno naprej oznanuje do konca sveta; to so res nebeške skrivnosti. Mi bi o teh čeznatornih resnicah in skrivnostih nič ne mogli vedeti, ko bi jih Bog sam ne bil razodel in njegov edino-rojeni Sin učil, n. pr. o troedinem Bogu, Očetu, Sinu in sv. Duhu; o visokem namenu in poklicu človekovem, ker je namenjen za večno srečo v nebesih; mi bi nič ne vedeli o neskončni ljubezni božji, ki je poslal svojega Sina na svet, da bi odrešil nesrečni človeški rod; nič bi ne vedeli o milosti božji i. dr.; zato so to res nebeški nauki. Tudi s v. p i s m o, ki je studenec teh zveličanskih resnic, ki jih sv. cerkev oznanuje, je prav za prav pismo od Boga samega; to je zbirka knjig, ki so jih pisali sveti možje po božjem navdihnjenju, zbirka knjig, katere je Bog iz nebes poslal svoji cerkvi na zemlji.

3. Presveto Rešnje Telo, katero mi otroci katoliške cerkve uživamo, je nebeška jed, kakor moli sv. cerkev z besedami sv. pisma: *Kruh z nebes si jim dodelil, kateri ima vso sladkost v*

sebi. O tem kruhu pravi Jezus: *Jaz sem živi kruh, ki sem prišel iz nebes.* Torej je živež otrok nebeškega kraljestva na zemlji telo in kri božjega Sina, ki kraljuje v nebesih, in pride iz nebes na altarje katoliških cerkva.

4. Tudi vsi drugi zakramenti imajo v nebesih svoj izvir, svoj začetek in svojo moč, kakor pravi sv. Ambrož: »Sveti zakramenti so prišli iz nebes.« Tako je sv. krst nebeški zakrament, o katerem govori sv. Krizostom: »Od zgoraj smo prerojeni (ne po svojem zasluženju) in postali otroci božji.« Pri svetem krstu se tako rekoč nebesa nad nami odpró, sv. Duh pride na nas, nas posveti, naredi otroke božje, ude in brate Jezusa Kristusa, Bog Očc nas vzdigne v neskončni ljubezni k sebi na svoje božje srce. — Sv. birma je nebeški zakrament, ker pri sv. birmi pride sv. Duh nad krščenega človeka kakor nekdanj nad apostole binkoštno nedeljo, ga potrdi v veri in milosti, da more živeti ko otrok božji in dedič nebeškega kraljestva. — Sv. pokora je nebeški zakrament, ker se nam odpuščajo grehi, s katerimi smo žalili nebeškega Očeta, zgubili pravico otrok božjih; torej tudi odpuščanje grehov ne more priti od drugod, kakor le iz nebes, od Boga, ki nas edini očisti in sprejme zopet ko svoje otroke. — Sveti zakon je nebeški zakrament, nebeška skrivnost, ker je podoba svete zveze, ki je sklenjena med Kristusom in njegovo nevesto, sveto cerkvijo.

5. Oblast, katero je Jezus Kristus izročil svoji cerkvi in njenim predstojnikom, je iz nebes, ker je rekel apostolom: *Kakor je Oče mene poslal, tako jaz vas pošljem.* In kakošno oblast jim je dal? Dal jim je trojno oblast, katero je imel sam, namreč kot najvišji učenik, duhovnik in kralj, da naj njegove vernike učijo pravo pot v nebesa, naj darujejo zanje sv. mašo, in naj jih vodijo po tej poti, torej jim dajejo potrebne zapovedi in prepovedi, zato jim je rekel: *Karkoli bote zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih.* Prav za prav pa Jezus Kristus sam kot nevidni poglavar še sedaj, ko sedi na desnici Boga Očeta, vodi in vlada sv. cerkev s svojo božjo oblastjo.

6. Tudi mi verniki na zemlji, otroci sv. cerkve smo »nebeški rod,« kakor pravi sv. Peter Krizolog. Mi smo, kakor piše sv. Peter (I. 2, 9.) *izvoljen rod, svet narod, izvoljeno ljudstvo* (za nebesa). Mi se imenujemo v apostolski veri »svetniki« ali »občestvo svetnikov«, ker smo res k svetosti poklicani, in bi morali že na zemlji biti svetniki. Po pravici se tako imenujemo, ker naš

Oče kraljuje v nebesih, naša domovina ni tukaj na zemlji, ampak so sveta nebesa; naše duhovno premoženje, naša lastnina so nebeški darovi, namreč sv. vera, posvečujoča milost božja in opravičenje, pravica otrok božjih in sv. zakramenti. Sveta katoliška cerkev se primerja v sv. pismu (I. Tim. 3, 15.) hiši; ona je čudovito velikansko poslopje, kamni njegovi smo mi verniki, stebri so škofje s papežem, nasledniki apostolov, temeljni in vogelni kamen pa je Jezus Kristus, ki kraljuje v nebesih. Cerkev se torej vzdiguje ne od zdolaj navzgor, ampak od zgoraj navzdol, začenja se v nebesih, v nebesih ima svoj temelj.

II. Sveta katoliška cerkev vodi v nebesa.

Jezus Kristus je ustanovil sv. cerkev zato, da po nji pridemo v nebesa, katera nam je odprl s svojim trpljenjem in smrtjo. Jezus je ustanovil to edino cerkev, v kateri se moremo zveličati, in nobene druge, zato se imenuje edino zveličavna katoliška cerkev. Njena predpoda je Noetova barka... Vse, kar je Jezus izročil svoji cerkvi, ima namen, da vernike vodi in srečno pripelje v nebesa. Vsi nauki, katere je oznanoval in zapustil svoji cerkvi, vsi zakramenti, katere je vstanovil, daritev svete maše, katero je postavil, vse to so zveličavni pomočki, ki res pripeljejo v nebesa tiste, ki se jih prav poslužujejo. Zlasti sveto Rešnje Telo in zastava, poroštvo večnega življenja, ker Jezus je rekel: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje.* — Oblast, katero je Kristus dal cerkvi: odvezovati, odpuščati grehe, sega v nebesa; kar sklenejo predstojniki cerkve in njeni služabniki, ima veljavo tudi v nebesih. Ravno to velja o vseh duhovnih pomočkih, katere ponuja sveta cerkev; molitev, razne pobožnosti i. dr., njih namen je, voditi vernike v nebesa.

Cerkev je tedaj podobna veličastnemu poslopju, ki sega od zgoraj z nebes doli na zemljo, ravno tako pa se zopet vzdiguje s svojo božjo močjo iz zemlje kviško proti nebesom, od koder je prišla, tam je tudi njen namen.

III. Katoliška cerkev je podoba nebes.

1. Resnice sv. vere, katere so shranjene v sveti cerkvi, nam razodevajo tiste nadnaravne nebeške skrivnosti, katere angeli in svetniki v nebesih gledajo, in so ob kratkem zapopadene v apostolski veri. Kar mi verniki na zemlji verujemo, ali z očmi vere gledamo in spoznavamo, ravno to nebeški duhovi gledajo v resnici. Seveda je naše spoznanje nebeških skrivnosti v veri nepopolno, nejasno in pomanjkljivo, spoznanje in gledanje svetnikov

pa jasno in popolno, kakor uči sveti Pavel: *Sedaj vidimo skozi zrcalo, kakor v megli, takrat pa bomo videli od obličja v obličje; sedaj spoznamo le nekoliko, takrat pa bom spoznal, kakor sem bil spoznan.* Pa vendar je naše spoznanje podobno gledanju izvoljenih v nebesih; zato je živa vera, ki naše srce in našega duha tako zelo tolaži in razveseljuje, nekak predokus blaženega spoznanja v nebesih. Kolika sreča in kolik zaklad je tedaj za nas sv. vera. — Upanja, ki nas na zemlji potrjuje in tolaži, sicer ni več v nebesih, ker izvoljeni so že dosegli in uživajo, kar mi na zemlji še-le pričakujemo ali upamo, zato svetniki nič več ne upajo. Pač pa imamo verniki na zemlji v sveti cerkvi ljubezen božjo in ljubezen do bližnjega. In ta ljubezen, če je prava ljubezen do Boga in nad vse velika, je zopet podobna ljubezni, s katero izvoljeni v nebesih Boga ljubijo in so od njega ljubljani. In prava krščanska ljubezen, s katero se verniki moramo mej seboj ljubiti, je podobna sveti ljubezni, s katero se vsi izveličani v nebesih ljubijo na večne čase.

2. Sveti zakramenti, ki jih v cerkvi prejemamo, so znamenja in podobe slave in veličastva izveličanih, tako uči sv. Tomaž Akvinski. Sveti zakramenti nam delijo namreč posvečujočo milost božjo, dopolnenje in sad te posvečujoče milosti pa je ravno nebeško veličastvo. Zato smemo reči: Duša kristijanova na zemlji, ki je v posvečujoči milosti, sveta in pravična in Bogu dopadljiva, je podobna izveličani duši v nebesih. Seveda je med sveto dušo na zemlji in pa med izveličano dušo v nebesih še neskončno velik razloček, ker izvoljeni se svetijo kakor solnce v kraljestvu nebeškega Očeta. Ker nam tedaj zakramenti delijo posvečujočo milost, katere dopolnjenje je nebeško veličastvo, in ker so vidna znamenja te milosti, zato se tudi lahko imenujejo znamenja in podobe nebeškega veličastva.

Posebno to velja o presvetem Rešnjem Telesu. Ali nam ta prečudna, sveta skrivnost, ne napravi na zemlji, v sveti katoliški cerkvi, nebes? V nebesih Jezus kraljuje, obdan od angelov, pa tudi na naših altarjih je postavil sedež svoje milosti, kakor ga v nebesih angeli obdajajo, molijo in poveljujejo na veke, tako ga tu v cerkvi verniki, pobožne duše molijo dan za dnevom. Res ga mi ne gledamo, kakoršen je, v obličje, kakor izveličani duhovi, pa imamo ga med nami v resnici in bistveno, kakor ga posedejo svetniki v nebesih. Ali nimamo tedaj nebes že na zemlji? Pa to še ni vse; mi tudi uživamo ravno tistega

Jezusa, ki ga nebeški duhovi uživajo; zato imenuje sveta cerkev presveto Rešnje Telo kruh angelov. Mi imamo torej ravno tisto jed kakor angeli, Boga samega, s tem razločkom, da angeli Jezusa uživajo od obličja, nezakritega, mi ga pa uživamo v skrivnostnih podobah kruha in vina. To uživanje presv. Rešnjega Telesa in Krvi je predpoda, predokus srečnega uživanja v nebesih, po besedah sv. cerkve: »Dodeli nam, te prosimo, Gospod, da bomo nasičeni z večnim uživanjem tvojega božanstva, katero pomeni začasno prejemanje Tvojega dragega Telesa in Krvi.« (Oratio post com: Fac nos quaesumus . . .)

3. Poglejmo službo božjo v naših cerkvah, ki je gotovo najlepša podoba nebeške službe božje, kakor jo popisuje sv. Janez v skrivnem razodenju. Sveti prerok je videl v nebesih zlati altar, pod altarjem duše tistih, ki so pretrpeli mučenje. Kdo se ne spominja svetinj svetih mučnikov, ki so shranjene v altarjih? Gledal je pred veličastnim prestolom najvišjega velikega duhovnika Jezusa Kristusa v oblačilu velikega duhovnika, gledal je Jagnje kakor zaklano, ki je Jezus Kristus sam s poveljanimi ranami, trume angelov, 24 starašin (duhovnikov) v belih oblačilih, ki so pokleknili pred Jagnjeta, potem veliko množico izvoljenih, katerih nihče ni mogel prešteti, ki so klicali z velikim glasom: »Čast in hvala našemu Bogu, ki sedi na sedežu in Jagnjetu.« Ali ni to lepa podoba slovesne službe božje, katero obhaja škof, obdan od mašnikov, vpričo velike množice vernikov? Komu ni prišlo na misel o velikem prazniku pri škofovi maši: To je, kakor v nebesih! Pa tudi goreče svetilnice, zlate svečnike, zaprto knjigo, zlato kadilnico in kadilo je gledal v duhu apostol. Vse to, kar se mora umeti v podobi, imamo v resnici pri službi božji, in kar imamo pri naši službi božji, vse ima lep skrivnosten pomen.

4. Gotovo se tudi v nebesih obhajajo naši cerkveni prazniki. Zato večkrat molimo v začetku maše: »Veselimo se vsi, ko obhajamo praznik v čast sv. I., čegar trpljenja se veselijo angeli in hvalijo Sina božjega.« Sv. Stanislav Kostka je prosil presveto Devico Marijo milosti, da bi umrl na praznik njenega Vnebovzjetja, da bi mogel ta praznik pri nji v nebesih obhajati. In mislim, da največji praznik zmagoslavne cerkve v nebesih, ki se obhaja celo večnost, je ravno praznik presv. Trojice; zato tudi tega praznika vojskujoča cerkev na zemlji ne obhaja tako slovesno, kakor druge visoke praznike, ker je prav za prav praznik nebes, praznik zmagoslavne cerkve.

5. V nebesih tudi obhajajo veličastne procesije trume nebeških duhov in svetnikov, kakor je videla sv. Terezija v zamaknjenju. Naše skupne molitve, hvalne in slavlne pesmi, kaj so drugega, kakor odmev molitev in častitk, s katerimi srečni nebeški prebivalci Boga neprenehoma hvalijo in poveličujejo? Oni se pa tudi z nami združujejo in naše molitve nosijo pred sedež božji. Sveti Andrej Avelinski pripoveduje, da je slišal, kadar je molil jutranjice, angele, ki so z njim prepevali slavo božjo.

Kratko : kakor je služba božja stare zaveze predpoda službe božje nove zaveze, tako je služba božja nove zaveze predpoda nebeške službe božje.

Naša sveta katoliška cerkev je tedaj čudovito veličastno pospelje, ki se zida od zgoraj navzdol, in se dviguje iz zemlje v nebesa, pa je tudi podoba nebes, podoba nebeške domovine zveličanih otrok božjih. O kako srečni smo mi, ki smo otroci katoliške cerkve! Mnogi svetniki so sleherni dan Boga zahvaljevali, da jih je poklical v svojo cerkev. O bodimo tudi mi hvaležni Bogu za toliko milost, bodimo vedno zvesti otroci matere katoliške cerkve in ona nas bo srečno pripeljala v nebesko kraljestvo. Amen.

L. Škufca.

Zadnja nedelja po binkoštih.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LI.

Videli bodo Sinu človekovega priti v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.

Mat. 24, 30.

Veličasten bo dan, katerega nam napoveduje Kristus v današnjem sv. evangeliju. Veliko pretresljivih rečij se bode godilo že poprej, predno prisveti ta veliki dan, poslednji v zgodovini človeštva; še strašnejše bodo dogodbe sodnjega dné samega, zlasti začetek sodbe in konec ali izpolnitev sodniške odločbe. Zato pravi sv. evangelij, da se bodo jokali vsi rodovi na zemlji. Pretresljiv bode že začetek. Prikazal se bode križ Jezusov na nebu, ali v resnici ali pa v bliščeči prikazni. Kakor je bil križ Jezusov in vse kar je v zvezi s križem, ločilno znamenje že v življenju narodov, enako in še bolj odločno bode zadnji odločilni dan. Kateri so bili

nekdaj v življenju prijatelji Kristusovega križa, se ga bodo neizrečeno razveselili, ker sv. križ jim je pomagal do zmage, da sedaj prihajajo kot zveličani k občni sodbi; kateri so bili pa nasprotniki Kristusovega križa, torej vsi oni, katerih duše pridejo iz pekla, vsi pogubljeni, se ga bodo pa nedopovedljivo prestrašili, ker jim bode tako žarno in pekoče očitjanje, da so pogubljenja sami krivi, ker se niso hoteli okleniti križa Kristusovega na zemlji. Potlej bo pa prišel Kristus in sicer kakor je sam večkrat zatrjeval, z veliko močjo in veličastvom. Vsi pravični bodo zadrhteli v nepopisnem veselju, ko bodo zagledali v toliki bliščobi svojega Jezusa, katerega so tako goreče ljubili in mu tako zvesto služili na zemlji, ko se jim je razodeval le v neizmerni ponižnosti in skromnosti, v neznatnih podobah kruha in vina. Za pogubljence pa bo ves ta nebeški blesk strašnejši kakor najhujši bliski v viharji, temni noči. Ta Jezus, katerega so tajili, izdajali, zaničevali, nasprotovali, preklinjali, kateremu so kljubovali, katerega so sovražili, preganjali — ta Jezus je sedaj nad njimi Sodnik — njih Bog! Grozovito čustvo obupnih src nam opiše sv. evangelij s tem kratkim poročilom, da bodo obupno klicali: »Gore, padite na nas, hribi, pokrite nas!«

Če bo pa že začetek tako pretresljiv, kako še-le potlej ločitev pri sodbi in končno večna ločitev po sodbi, ko pohitijo zveličani z Jezusom v večno veselje, pogubljeni pa se pogreznejo za vselej v peklenko gorjé!

Predragi, cerkev ima svoje najboljše namene, ko nam vsako cerkveno leto ob koncu in začetku ponavlja spomin tega velikega dneva. Naj ne bode zastonj njen materin opomin. Bodimo sedaj prijatelji Jezusovega križa, da se ga bomo mogli takrat razveseliti; ozirajmo se sedaj na Jezusa, da nas ne bode takrat prestrašil njegov veličastni prihod. Pridno preiskujmo njegove svete nauke, in radi premišljujmo njegova dela ter se pazljivo ozirajmo na njegove zglede.

I. S priliko o krivičnem hišniku je Jezus hotel zlasti cestni- narje, ki so bili tudi navzoči, in še posebej farizeje prepričati, da si svoje svetno premoženje lahko obrnejo v dušno zveličanje s tem, da ga razdelijo mej uboge in si s tem pridobijo milost prave spokornosti, da torej bogastvo človeka tudi lahko dovede v nebesa, ne sicer naravnost, marveč, kakor pravimo, po daljši poti na okrog, ali, kakor Kristus tako lepo razloži, s tem, da si delamo

s krivičnim mamonom prijatelje, kateri nam naj preskrbijo nebeška bivališča.

A glejte, kaj se zgodi? Sv. evangelij nam sporoča: »Slišali so pa vse to farizeji, kateri so bili lakomni, in so ga zasmehovali.« Bržkone so si tako-le mislili in govorili mej seboj: To ni svetopisemski nauk, da bi bilo bogastvo znamenje krivičnosti, nasprotno je: plačilo ljubezni božje. Bog je oblagodaril Abrahama, Izaka in Jakopa z bogastvom, zato ker so bili pravični in pobožni, in tudi mi smo zato bogati, ker smo pravični, ker smo farizeji. Da je kdaj tudi grešnik bogat, to je le izjema, ki pa ne ovrže pravila. Bogastvo je znak pravičnosti, ne pa kakor on pravi: znak krivičnosti, ki ga imenuje krivični mamon.

Jezus pa, ki je dobro poznal njihove misli, jim reče: *Vi ste, kateri se pravične delate pred ljudmi. Bog pa pozna vaša srca (vé namreč, da niso pravična); zakaj kar je ljudem visoko, je gnjusoba pred Bogom, t. j. ljudje, ki vam v srce ne vidijo, vas visoko čislajo, kot pravične in svete ljudi, a pred Bogom ste gnjusoba. Po teh besedah, menim, da jim je prešlo zasmehovanje. Tudi ljubi Jezus se dalje ne zmeni za njihovo zaničljivo posmehovanje, marveč pokaže v novi priliki še krepkejše, kako je po pravici govoril o krivičnem bogastvu, in kako ravno bogastvo lahko človeka privede v večno pogubljenje.*

II. *Bil je bogat mož, ki se je oblačil v škrlat in tančico, in se je vsak dan imenitno gostil. Bil je pa tudi ubožec, Lazar po imenu, kateri je ležal pred njegovimi vratmi poln ran. Želel se je nasiliti z droblinami, ki so padale z bogatinove mize, ali nihče mu jih ni dal. Le psi so hodili lizat njegove rane. Zgodí se pa, da umre ubožec in ga angeli odnesó v Abrahamovo naročje. Umrl je pa tudi bogatin in je bil pokopan v pekel. Ko je v trpljenju povzdignil svoje oči, ugledal je od daleč Abrahama in Lazarja v njegovem naročju. Tedaj je vpil in rekel: „Oče Abraham, usmili se me in pošlji Lazarja, naj omoči konec svojega prsta v vodo in mi ohladi jezik, ker silno trpim v tem plamenu.“ Abraham pa odgovori: „Sin, pomisli, da si prejel dobro v svojem življenju, Lazar pa hudo, sedaj je ta oveseljen, ti pa trpiš. In vrh vsega tega je postavljen mej vami in nami velik prepad, da kateri hočejo priti odtod k vam, ne morejo, in tudi ne od ondod sem priti.“*

Bogatin reče: „Prosim te torej, oče, pošlji Lazarja vsaj v hišo mojega očeta; pet bratov namreč imam; naj jim pové, kako je o peklu, da ne pridejo tudi oni na ta kraj trpljenja.“ Abraham pa

mu reče: „Imajo Mozesa in preroke, njé naj poslušajo.“ On pa reče: „Ne, oče Abraham, marveč če kdo od mrtvih pride k njim, se bodo spokorili.“ Abraham pa mu odvrne: „Ako ne poslušajo Mozesa in prerokov, ne bodo verovali, če tudi kdo od mrtvih vstane.“

Nekateri razlagalci menijo, da imajo vse tri zadnje prilike, namreč: o zgubljenem sinu, o krivičnem hišniku in sedaj o razkošnem bogatinu, zgodovinsko podlago, da so res živele slične osebe. V Jeruzalemu še sedaj kažejo neko hišo, ki je tam, kjer je baje nekda stala hiša evangelijskega bogatina, nekako pri sredi tiste poti, ki se imenuje križev pot. Pa naj jih je Gospod povzel iz življenja ali naj jih je sam priredil za svoj nauk, prekrasni biseri so in ostanejo te prilike, ki so že milijonom in milijonom koristile ter jih privedle na pravo pot ali pa jih utrdile v dobrem. Bog daj, da bi tudi nam ne bile brez koristi! Osebito resno prevdarimo priliko, katera je sedaj le na vrsti.

Bogatin zastopa v prvi vrsti farizeje, potlej pa tudi vse one lahkoživce, o katerih se je pritoževal sv. apostol Pavel, da njih Bog je trebuh, kateri živijo le za ta svet in se ne zmenijo ne za Boga, ne za vero; kakor da bi jim ne bilo treba nikdar odgovora dajati. Ubožec Lazar pa je eden izmed tistih blagodušnih ljudi, kateri vedno mirno služijo Gospodu, naj se jim godi še tako hudo, saj vedó, da za kratko trpljenje bodo tam prejeli nedopovedljivo veselje. Pa oglejmo si nekoliko še posameznosti te prelepe prilike.

V kratkih, a krepkih potezah nam naslika bogatega in bahatega lahkoživca. Ta bogatin ni skop; obratno živi kar moč potratno. Oblači se imenitno, kakor so se oblačili takrat le kralji in knezi: spodnja obleka mu je bila iz tankega egiptovskega platna »bisus« zvanega; povrhna obleka pa iz krasno rdečega sukna, škrlatna. Ako nam evangelij pové, da se je vsak dan imenitno gostil, je s tem že povedano, da je vabil še druge ter v družbi zapravljal svoje premoženje za najbolj izbrane jedi in pijače; in ker take gostije zahtevajo tudi zabave, gotovo tudi ni bilo brez petja, godbe, plesa in kar sploh svet pozna kratkočasnega. O grehih sicer molči prilika; a to le v začetku. Ob koncu pa nam dovolj jasno pové sam, ko je že v peklu, da je bil brezverec najbolj žive barve, ki se ni menil ne za Mozesa, ne za preroke, torej tudi ne za izraelsko postavo in nje zahteve. Kot prevzetnega bahača ga označuje tudi to, da se ni zmenil za ubogega Lazarja, da ga ni niti pogledal sam, niti ukazal svojim ljudem, da bi mu kaj ponudili, češ, za tako nizkotno druhal se ne meni nihče izmed višjih krogov.

Popolnoma nasprotno pa je pri ubogem Lazarju. Že to, da ga prilika imenuje, je nekaj posebnega, češ, bogatina pozna itak ves svet, ni ga treba še posebej imenovati. Mesto s škrlatom in tančico je pokrit z ranami in oteklinami. Mesto imenitne gostije se želi nasiti le z drobtinami, odpadki, ki preostajajo pri bogatini gostiji; mesto prijateljev in prijaznih gostov ga obdajajo psi, katerih se ne more ubraniti. Na jutrovem namreč mečejo ostanke z mize kar na ulice; zato je ležal Lazar pred bogatinovimi vrati, da bi si iz teh ostankov in pomij kaj izbral in utolažil svojo lakoto; pa tudi psi, ki se v onih krajih kar tropoma podijo po mestih in živé ob tem, kar najdejo po ulicah, se zbirajo okrog Lazarja, razbrskavajo odpadke in ližejo njegove rane ter jih s tem še bolj obnovijo, da ga še silnejše sklijo in se ne morejo zaceliti. Skrajniše bede si pač ne moremo misliti.

Slednjič ga reši smrt; pa tudi bogatin umrje. Kako pa se jima sedaj hipoma spreminjata ulogi!

Angeli so nesli Lazarja v Abrahamovo naročje. Kako lepo je tukaj označen že začetek našega zveličanja. Ni zadosti, da bi ob smrti pravičnega prišel le en angel, le njegov angel varuh, marveč množica angelov pride, da spremi rešeno dušo iz te solzne doline v rajsko veselje. Kolika radost bo za nas, da omenim le eno reč, ko se nam bodo stemnile naše telesne oči, pa bomo zagledali z dušnimi očmi svojega angela varuha, ki nam je bil tako zvest vodnik ves čas našega življenja, in množico drugih angelov in v njihovi presladki družbi se preselimo v rajsko domovino — o kolika nepopisna radost!

»Abrahamovo naročje« nam pomeni nebeško veselje. To vam lahko v kratkem razjasnim. Nebeško veselje se večkrat primerja s prijetno gostijo. Ker Jezus govori judom, govori po judovski šegi. Judje so pri mizi tako sedeli na nizkih blazinah (divanih), da nog niso imeli pod mizo, marveč od mize proč obrnjene in z levo roko so se podpirali ter naslanjali in na pol ležali; kdor je torej sedel na desnici, je bil s hrbtom tako obrnjen proti sosedu na levici, da mu je počival v naročju, če se je nagnil proti njemu. Tako je zadnji večer počival tudi Janez na Jezusovih božjih prsih. V naročju Abrahamovem biti, se torej pravi: poleg Abrahama biti pri nebeški gostiji.

Jako natanko nam opisuje prilika peklensko trpljenje, ki je zadelo bogatinca. Že pričetek je strašen. Bogatin je bil »v pekel pokopan.« Kakor mrliča, ko ga zakopljejo, od vseh strani obdaja

hladna prst, tako obda pogubljenca, ko pride v pekel, od vseh strani peklena pekočina. Do sodnjega dne bođe tako trpinčena duša sama, po sodnjem dnevu bođe pa v peklenko žrjavico zagrebena tudi telo; neugasljiv ogenj je bođe obdajal od vseh strani, pripekalo bo tudi od znotraj, tudi občutno srce bo kar plavalo v strašnem plamenu! Poleg ognja imajo zavrženi trpeti še druge britkosti, bogatin imenuje pekel kar v obče »kraj trpljenja«; trpeti morajo zlasti dušno trpljenje, ker neizmerno žele iz nebes prejeti kako tolažbo, pa je ni nobene. Ganljivo je, kako bogatin prosi celo Lazarja, katerega je na zemlji preziral, zaničeval, sedaj pomoči in tolažbe; pa s kako majhnim krepčilom bi bil zadovoljen: le k o n e c svojega prsta naj bi pomočil v vodo in le samo d o t a k n i l naj bi se z mokrim prstom njegovega jezika. Pa, oh! še te male tolažbe si ne more izprositi; brez vsake tolažbe, brez najmanjšega olajšanja mora trpeti brez prenehanja — večno. Abraham mu odgovori, da mu n o č e poslati Lazarja, ker sodba je že tako določila, da Lazar ostane v veselju, on pa v trpljenju; pa tudi ne more mu poslati tolažbe v pekel, ko bi tudi hotel; postavljeno je namreč tako brezno med krajem večnega trpljenja in večnega veselja, da prehod ni več mogoč ne od te ne od one strani: kateri so v nebesih, ostanejo v nebesih večno srečni; kateri so v peklu, ostanejo v peklu vekomaj nesrečni! Tudi to še utegnemo pristaviti, da bodo v peklu zlasti v tej reči trpeli, s katero so se pregreševali. Bogatin je grešil s požrešnostjo, zato trpi sedaj v grlu in na jeziku tako strašne pekočine.

Zadnji pogovor mej bogatinom in Lazarjem nam pa naznani pravi vzrok, zakaj je bogatin pogubljen, kakor sem že nekoliko omenil precej v pričetku. Glavni vzrok je njegova n e v e r a. Sveti apostol Pavel nam je zapisal v kratkih besedah ravnilo poštenega življenja: *Pravični iz vere živi*. Ravno tako bi se lahko reklo nasprotno: *Krivični živi brez vere ali celo proti veri*. In takemu samopašnemu brezverniku, kateri n a l a š č n o č e verovati, ne more pomagati noben čudež, tudi ne največji čudež, obujenje mrtvih. Čudeži so za preroke, za misijonarje, da se z njimi izkažejo pri ljudeh, da jih je res Bog poslal, za pokoro in poboljšanje pa ni treba čudežev, treba je le žive vere pa dobre volje.

S tem pa postane ta krasna prilika tudi preroška in zato tako silno krepak opomin farizejem. Kristus je vse naprej vedel, kaj bo prišlo. Bržkone je tudi nalašč dal ubožcu ime Lazar, da bi jude že naprej opozoril na veličastni čudež, ko bo oživil mrtvega

Lazarja, pa da bi jim že tudi naprej povedal, zakaj mnogim tudi ta čudež ne bode pomagal. Kjer ni vere, tam ni pomoči. Prišel je Lazar iz groba, v katerem je že trohnel štiri dni, menite li, da so se sedaj judje vsi spokorili? Kaj še; še zlobniši so bili; ker je ž i v i Jezus obudil m r t v e g a Lazarja, se sedaj le o tem posvetujejo, kako bi umorili Jezusa, božjega čudodelnika! Koliko brezvercu pomagajo čudeži, tega se lahko prepričamo tudi pri sedanjih brezvercih. Bog še vedno dela mej nami čudeže, n. pr. v Lurdu na Francoskem, in koliko pomagajo našim krščanskim paganom! Stavim, da bi tudi ne verjeli, ko bi prišel k n j i m kdo z onega sveta. Takoj bi imeli sto izgovorov, češ, da je bila to le domišljija, da je kaka prevara, da se je le tako zdelo, čudežev pa da sploh ni i. t. d.

Jedro naše prilike torej vršiči v nauku: kdor ne posluša svojih od Boga postavljenih učencikov — pri judih Mozesa in prerokov, pri nas pa papeža, škofov in mašnikov — temu ni več pomoči! Kjer ni vere, tam ni rešenja!

III. Potlej je Jezus povedal še svojim učencem nekaj naukov; nekatere že znane, n. pr. o pohujšanju, o svarjenju, prizanašljivosti, jim na novo zatrdil, pa tudi še drugih pridejal. Zlasti znamenito je to-le dvoje: Apostoli so Gospodu rekli: »Pomnoži nam vero!« Gospod pa jim reče: *Ako imate vero kakor gorčično zrno, porečete tej-le murvi: Izkorenini se in presadi se v morje, in vam bo pokorna.* Nekaj enakega jim je rekel o drugi priložnosti, ko je bil izgnal hudobnega duha iz obsedenega mladeniča: *Resnično vam povem, ako imate vero kakor gorčično zrno, porečete ti gori: Prestavi se od tod tje! in se bo prestavila in nič vam ne bo nemogoče.* (Mat. 17, 19.) Iz tega vidimo, kako so znali že apostoli ceniti sveto vero, in kako je bil nauk o veri tudi Jezusu najljubši predmet.

Posebno ganljivo in prisrčno je pa, kako jih uči p o n i ž n o s t i prav v preprosti priliki: *Kdo izmej vas, kateri ima hlapca, ki orje ali pase, mu reče, kadar pride s polja: „Brž stopi in sedi k mizi?“ Ali mu ne poreče: „Pripravi kaj, da bom večerjal, prepaši se in strezi mi, dokler jem in pijem, in potem boš ti jedel in pil?“ Ali ima kaj hvale tistemu hlapcu, da je storil, kar mu je bil zapovedal? Menim da ne. Ravno tako tudi vi, kadar storite vse, kar vam je zapovedano, recite: „Nepridni hlapci smo; storili smo, kar smo bili dolžni storiti.“ — To velja v prvi vrsti apostolom; če bodo tudi imeli moč čudežev, ali če bodo sicer velike reči izvrševali v svojem poklicu, naj se nikaar nič ne udajajo napuhu in prevzetnosti; naj*

nikar ne pozabijo, da so le služabniki, da so bili torej dolžni storiti; ne pa, da so služabniki Najvišjega, in torej njihova služba ne more biti nikdar dovolj popolna, oni so in ostanejo ne pridni hlapci. Ta opomin velja tudi vsem ljudem; vsakdo je služabnik Gospodov in če svoje dari in zmožnosti dobro rabi in izkorišča, da postane slaven mož, naj nikar ne prevzetuje, saj je le storil to, za kar ga je Bog vstvaril, izpolnil je le svojo hlapčevsko dolžnost. Saj nam že čustvo pravi, da ni nič bolj zopernega, kakor če je ubogi hlapec prevzet. Kako more še-le biti Bogu zoperna naša prevzetnost!

Prizadevajmo si torej posebno za te dve reči, ki sta Jezusu tako zelo ljubi: za trdno živo vero in krotko ponižnost, in v potrpežljivosti služimo Bogu, da nas ob koncu, kakor nekdanj Lazarja, angeli ponesó v nebeško veselje in veličastvo. Amen. A. Kržič.

2. Koristno je večkrat premišljevatí poslednje reči.

In takrat se bo prikazalo znamenje
Sinu človekovega na nebu; in tedaj se
bodo jokali vsi rodovi na zemlji.

Mat. 24, 30.

Današnja nedelja je zadnja nedelja po binkoštih in tudi konec cerkvenega leta. Pač imeniten dan za vsako krščansko srce! Zakaj danes je dokončano premišljevanje vsega tega, kar je storil dobri Bog k našemu ustvarjenju, odrešenju in posvečevanju; obhajali smo zopet v letošnjem cerkvenem letu vse Gospodove praznike, v katerih smo premišljevali svete skrivnosti naše sv. vere; obhajali smo Marijine praznike in praznike svetnikov, ki so nam v spomin klicali toliko lepih zgledov in čednostij. O koliko priložnostij in milostij v naše posvečevanje je bilo nam na ponudbo! Ali smo pa v resnici vse te pripomočke obračali v svoje zveličanje? Ali smo to cerkveno leto postali kaj pobožnejši, bogatejši na dobrih delih? Kje je sad dobrih del, ki smo jih nabrali to leto za večnost? — To so resnobna vprašanja, preljubi, za nas vse danes, ker nas tudi sv. cerkev na to opominja, ko nam veleva brati v sv. evangeliju Jezusovo prerokovanje o sodnjem dnevu. Zakaj prišel bo dan, ko homo morali dati odgovor — natančni odgovor o svojem hiševanju, kako smo v svoj prid obračali te priložnosti in milosti, ki nam jih je Bog ponujal skozi vse leto. Kristus pravi: *Prikazalo se bo*

znamenje Sinu človekovega na nebu; in tedaj bodo jokali vsi rodovi na zemlji. O kakšen pogled bo to, ko se bo prikazal Kristusov križ na nebu! O kakšen jok bo takrat med vsemi rodovi na zemlji! In zakaj? Zato, ker so med vsemi rodovi neverniki — zaničevalci vere in nespokorni grešniki; jokali bodo, ker bodo videli, da bodo sedaj obsojeni v večno pogubljenje. Oh, takrat se bo pokazalo, kako veliko je vredno, da človek večkrat misli na svoje poslednje reči: smrt, sodbo, pekel, nebesa. Zakaj kdor sedaj v življenju večkrat na to misli, tudi tako živi, da se mu ni potreba bati sodnjega dné. Govorim vam danes, kako dobro je večkrat misliti na svoje poslednje reči. Daj nam, o Bog, to resnico danes prav spoznati, in daj, da bomo take misli večkrat v sebi obujali!

Poslednje reči imenujemo vse to, kar se bo z nami zgodilo potem, ko bomo dokončali tek pozemeljskega življenja in stopili tje v večnost, in zadnjič vse tisto, kar bo po drugem prihodu Kristusovem za vso večnost nad nami sklenjenega, in prav to je: smrt, sodba, pekel, nebesa. To so tiste štiri reči, na katere ljudje večidel neradi mislijo, ki so pa vendar za nas tako imenitne, da bi nam ne smele nikdar priti iz spomina.

Kaj dobrega nam pa tedaj daje spomin na štiri poslednje reči? Prav veliko dobrega je že storjenega za nebesa, če človek le tako daleč pride, da zapusti greh in dobi nekak svet strah pred grehom, in glejte, ravno ta dobiček prinaša človeku resnobno premissljevanje o štirih poslednjih rečeh, kakor nas sv. Duh sam zagotavlja, rekoč: *Pri vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomaj ne boš grešil.* In zares, ali bo pač še greh veselil tistega, ki ob času skušnjave misli na to, da bo enkrat gotovo na smrtni postelji, da pride pred sodbo božjo, da bo z grehom za vselej napravil prelepa nebesa, in da bo pekel plačilo za njegove grehe? Ali bo potem človeka, vprašam, še veselilo greh delati, ako to resnobno premissljuje?

Druga dobrota, ki nam jo daje spomin na poslednje reči, je, da človek svojega srca ne navezuje tolikanj na časno in pozemeljsko, in si bolj prizadeva za večne dobrote in za dobra dela. In ali bo še toliko cenil minljivo lepoto, bogastvo, imenitnost in nečimrno hvalo pri ljudeh tak človek, ki večkrat premissljuje, da bo s smrtjo vsega tega konec, in da mu od vsega tega družega nič ne ostane, kot štiri deske, ki bodo z njegovim truplom vred strohnele? In

ali si ne bo tak človek prizadeval nabirati bolj lepe čednosti in dobra dela, če večkrat premišljuje, da le te samo bodo imele veljavo pri sodbi, in da so le te cena, s katero se kupijo nebesa?

Spomin na poslednje reči pa tudi človeka močno priganja, da si vedno bolj prizadeva za pokoro in poboljšanje življenja in za čedalje večjo popolnost. Zakaj kdo more misliti, da bo z grehi prišel v nebesa, ker po besedah sv. pisma nič omadežanega ne pojde v nebeško kraljestvo? Kdo si ne bo prizadeval tako popolnoma, kakor je le mogoče, živeti, če večkrat premišljuje, da si bo s tem zaslužil toliko lepšo krono v nebesih? Kdo ne bo dolžnostij svojega stanu natanko spolnoval, če misli večkrat na sodbo, če pomisli, da bo moral o vsem tem dajati natančni odgovor? Kdo ne bo poslednjič voljno prenašal vseh težav tega življenja, če pomisli, kaj sv. Pavel pravi, da vse težave tega življenja niso v nobeni primeri s tistim veseljem, ki bo kedaj nad nami razodeto?

Še bolj očitno pa nam mnogi zgledi kažejo, kako da je dobro in zveličansko misliti na štiri poslednje reči. — Kaj je bilo vzrok, da so sv. mučeniki tako srčno, stanovitno in dostikrat celo z veseljem prestali strašne muke in grozovito smrt. Spoznali so smrt kot vrata do nebes; mislili so na sodbo, pri kateri bo sodil bolj mogočen Sodnik, kot so pozemeljski sodniki, in rajši so hoteli umreti v človeških rokah, kakor v grehah pasti v roke živega Boga. Mislili so na ustajenje, ko jim bo Bog zopet dal zdrava, častitljiva in lepa telesa. Mislili so na pekel, in spoznali so, da muke na zemlji so le majhne, komaj senca proti peklenškemu trpljenju, proti tistemu ognju, kateri nikoli ne ugasne, proti tistemu črvu, ki nikoli ne umrje. Mislili so na nebesa, na nebeško krono, nebeško veselje, in to jih je vnelo, da so voljno prestali vse trpljenje, da so le nebesa dosegli.

O tistem žalostnem času, ko se je zlasti po Nemškem in tudi sem ter tje po Kranjskem trosila luteranska kriva vera kot ljuljka, si je tudi na Angleškem neki hudobni kralj Henrik prizadeval siloma vpeljati krivo vero. Nekateri blagi možje so se pa vendar temu ustavljali; ali kralj jim je žugal s smrtjo, ako se ne bodo odpovedali katoliški veri, in ker tega niso storili, jih je vkazal ob glavo djati, in so oni tako dosegli mučeniško krono. Med temi srčnimi možmi je bil tudi kraljev služabnik Tomaž Mor; tudi njemu je bilo zapovedano, da naj se odpove katoliški veri, ako hoče rešiti svoje življenje. Celó njegova žena ga je nagovarjala, da naj se odpove sveti veri in tako reši svoje življenje. Na to jo Tomaž Mor vpraša: »Kako dolgo pa, ljuba žena, meniš, da bi jaz

potem še mogel živeti?« »O, gotovo lahko še deset ali trideset let«, odgovori žena. »In zavoljo teh deset ali trideset let meniš ti«, ji odgovori Tomaž, »bi jaz hotel potem večno v peklu goreti?! O kako bi bilo to nespametno, za deset ali trideset let si življenje odkupiti, za ta kratek čas oditi smrti, ki me bo pa vendar enkrat gotovo dobila; in kako nespameten bi bil, če bi jaz hotel sedaj oditi sodbi pozemeljskega kralja, potem pa nesrečno umreti, stopiti pred božjo sodbo, nebesa zgubiti, in zavoljo nekoliko let pozemeljskega veselja vekomaj goreti v peklu!« To premišljevanje poslednjih rečij ga je ohranilo in storilo stanovitnega v sveti veri, da je srčno umrl za sveto vero in dosegel mučeniško krono.

Mislimo in govorimo tudi mi tako, kadar nas hoče kdo v greh zapeljati. Kaj bi nam pomagalo kratko veselje, kratek dobiček, če bi pa zato morali večno v peklu goreti?

Koliko grešnikov je že misel na štiri poslednje reči pripeljala k pokori in pobolšanju življenja? Če nič ni bilo več v stanu ganiti srce tega ali onega grešnika, misel na štiri poslednje reči je njegovo srce pretresla, in ni se mogel več ustavljati milosti božji; spreobrnil se je in nobena pokora se mu ni potem zdela pretežka in preostra. Kako je sv. Marjeta Kortonska postala iz velike grešnice velika spokornica, celo svetnica! Misel na smrt in na sodbo, ki jo je takrat pretresla, ko je zagledala svojega zapeljivca umorjenega, jo je privedla do tega. Nek mladenič ni hotel napraviti nobene pokore. Ukazano mu je bilo: »Pojdi, vlezi se kakor na pare, skleni svoje roke na prsi v podobi sv. križa; postavi nad glavo sv. križ, in k nogam dve goreči sveči in posodo z blagoslovljeno vodo in misli: tako-le bom enkrat jaz ležal na mrtvaškem odru, kje pa bo takrat moja duša?« To stori grešni mladenič. Ali ni dolgo tako premišljeval, zakaj misel na smrt, sodbo in večnost ga je tako pretresla, da se je zavoljo svojih grehov začel jokati, s svetim strahom pred pogubljenjem se je obtožil svojih grehov, in je potem do smrti živel v ostri pokori.

In berimo življenje svetnikov in našli bomo, koliko lepega sadú jim je prinesel spomin na štiri poslednje reči. Oni so bili zavoljo negotovosti smrtne ure vedno pripravljene; in zavoljo ostroti božje sodbe se nikoli niso mislili dosti čistih, zato so s strahom in trepetom delali delo svojega zveličanja. »Kolikorkrat na tisti dan mislim«, piše sv. Hijeronim, »se tresem na celem telesu. Kolikorkrat jem ali pijem, ali kaj družega delam, se mi zdi, kakor da bi slišal trobento sodnjega dneva: *Vstanite mrtvi!* S kako ostrimi

deli so se marsikateri svetniki pokorili: z ostrim postom, z bičanjem, s spokornimi oblačili, s ponočnim čuvanjem. In zakaj vse to? Mislili so na smrt . . . na pekel . . . na sodbo . . ., da bi potolažili Sodnika. Zato najdemo pogostoma svetnike božje naslikane z mrtvaško glavo, da so se toliko lažje spominjali na štiri poslednje reči.

Posnemajmo v ti reči tudi mi svetnike božje, mislimo večkrat na štiri poslednje reči, in kmalu bomo dali grehu slovo, in si z večjo gorečnostjo prizadevali za dobra dela in lepe čednosti. Mislimo na opomin sv. Duha, ki pravi: *Pri vseh svojih delih misli, o človek, na svoje poslednje reči, in vekomaj ne boš grešil!* Amen.

J. Kerčon.

Priložnostni govori.

Krščanski oče.

IV. Očetovo veselje.

(Dalje.)

b) Zakaj pri njegovi postelji se zbirajo njegovi otroci, eni pomoženi in poženjeni, eni od blizu, eni od daleč. Morda so pripeljali s seboj že otročiče, da se pridejo posloviti od starega očeta . . . Koliko se je mož trudil nekdanj na tem domu. Ali ne bo sedaj zadovoljen, da zapušča gospodarja sina, ki ni zapravljivec, marveč spoštovan mož? In drugi otroci živijo krščansko, molijo radi, otroke svoje lepo učijo; njegovi sinovi in hčere so mej ljudmi na dobrem glasu. Ali ne bo vesel, da so mu ti nekdanj tako majhni otroci, sedaj kot postavni možje in modre žene prišli zatisnit oči? Spolnuje se nad njegovo hišo, kakor se bere v Tobiju: *Vsa njegova rodbina in ves njegov zarod je ostal v dobrem življenju in v svetem zadržanju, tako, da so bili prijetni Bogu in ljudem, in vsem prebivalcem v deželi.* (Tob. 14, 17.)

c) On gleda naprej — sodbo božjo. V življenju je molil in zaupal v Boga — kako bi tudi sedaj ne upal milostne sodbe od njega? Druga tolažba pa so njegovi dobri otroci, od katerih pričakuje, da bodo molili zanj . . .

Slab oče si je vzgojil slabe otroke, ki se bodo le trgali za njegovo dedščino, nanj malo več mislili, ali še celo preklinjali njegove kosti v grobu.

III. O posebni sodbi nam ni družega znanega in razodetega, kakor to, da bo vsak človek brž po smrti sojen. Bo pa še druga sodba, vesoljna sodba, o kateri nam je Kristus nekaj več povedal, namreč, kako bo tedaj večni Sodnik govoril: *Lačen sem bil in ste mi dali jesti; žejen sem bil in ste mi dali piti; nag sem bil in ste me oblekli, tuj sem bil in ste me pod streho vzeli . . . Pridite, blagodarjeni mojega Očeta in posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka sveta . . .* Ali bodo mari te besede veljale krščanskim očetom? Za gotovo upam, da bodo veljale.

V neki vasi sta bila bogat mož in bogata žena, ki nista imela nič otrok. Dobra žena je enkrat svetovala možu: »Kaj, če bi vzela kako revno dete za svoje?« — Kmalu se je to zgodilo. V hišo sta vzela revnega otroka, kakoršnih je polno letalo po vasi. Za prvim sta sprejela še drugega in tretjega. — Kaj ne, koliko zaslužnja sta si pridobila pri Bogu ta dva zakonska, ker sta bila tako usmiljenega srca!

Vprašamo, koliko zaslužnja si boste pridobili vi, krščanski stariši, ki ste za svoje sprejeli ne samo enega, marveč celo pet ali še več otrok. Kristus je sam rekel: *Kdor sprejme otroka v mojem imenu, mene sprejme.* Te otroke ste vi tolikrat oblekli, nasitili, postregli . . . koliko zaslužnja si vi pridobivate za sodnji dan. Krščanski oče, glej, da vdano in v Kristusovem imenu vzameš na-se očetovske skrbi, plačilo ti ne odide. Ne obupuj tudi ne, če se ti množi tvoja družinica: trdno zaupaj v Boga! Če bota oče in mati molila, bota z vsakim novim otrokom dobila v hišo tudi nov blagoslov božji in novega angela varuha.

Grozna bo sodba zanikernega očeta pri sodbi. Takrat bodo stariši in otroci povezani v snope, ki bodo izročeni večnemu ognju. Samo ta misel — moj otrok bo pogubljen zavoljo mene — mora biti pekel za očeta. Hudo bo očitanje, katero bodo morali prestati od svojih lastnih otrok: vi ste krivi našega pogubljenja . . . vi ste nam dajali potuho — vi nas niste svarili — vi ste nas celo k slabemu napeljevali s svojim zgledom. — Izvoljeni otroci pa bodo vedeli hvalo svojim očetom: »V življenju smo vam rekli«, tako bodo govorili, »da ste strogi, hudi, a hvala vam, da ste bili taki. Sedaj bomo srečni mi in vi pri svojem Očetu v nebesih.

IV. Da, v nebesih! Krščanski oče, največje veselje te čaka tamkaj. Lepo je videti celo družino skupaj, mater in otroke in očeta, kot poglavarja svoje črede. Kako se ljubijo, kako so si vdani, kako veseli so, če pridejo bratje in sestre skupaj. Vsi delajo

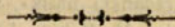
za enega in eden za vse. Kje najdemo tako soglasje, tako ljubezen, kakor v krščanski družini?

S časom se pa te vezi razderejo . . . Nemila smrt posega s svojo kruto roko v hišo, da odnese sedaj tega, sedaj družega: enkrat morda še majhnega brata, drugi pot odraščeno sestro — nazadnje tudi očeta in tudi mater . . .

Kako britka je ločitev ob grobu! Ni je tedaj tolažbe druge, kakor da se oče zopet v nebesih snide s svojim otrokom in otroci s svojim očetom. O srečen kraj, ki bo pripravil krščanskemu očetu veselje neminljivo, ki ne bo nikdar nehalo.

Če sprevidiš potem takem, da čaka slabih, versko mlačnih očetov mnogo britkih ur in nesrečna večnost, krščanskih očetov pa mnogo veselega v življenju, na smrtni postelji, na sodnji dan in v nebesih . . . ali ne boš šel danes iz cerkve domu s tihim sklepom v srcu, da hočeš postati goreč kristijan, pobožen mož, skrben oče, da boš kedaj mogel slišati tudi ti besede: *Prav zvesti in modri hlapec, ker si bil čez malo zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda. Amen.*

J. Mikš.

Pogled na slovstvo.

1. Razlaga novega Velikega katekizma, potrjenega od vseh avstrijskih škofov, zbranih na Dunaju 9. aprila 1894. Spisal in založil dr. Ivan Križanič, kanonik sen. lavantinski, profesor pastirstva. Prvi del. V Mariboru 1899. Natisnila tiskarna sv. Cirila. 8°. Str. 335. Cena 1 glđ. 50 kr. Dobiva se pri pisatelju in založniku v Mariboru in v Katoliški Bukvarni v Ljubljani. — Že zadnjič smo z veseljem naznanili, da je spisal dr. Ivan Križanič »Razlago« k novemu katekizmu. Izšel je do sedaj prvi del, ki obravnava prva tri poglavja katekizma. Dr. I. Križaničeva »Razlaga« ne podaja izdelanih katehez po novem katekizmu, ampak premišljeno in temeljito, ob enem poljudno in porabno besedno in stvarno razlago, potem mnogo prilik, rekov iz sv. pisma in svetopisemskih zgledov, pripovedij iz cerkvene zgodovine, iz življenja svetnikov in iz življenja sploh. Vse to bode katehetom dobro služilo za raztolmačenje in pojasnjevanje vprašanj in odgovorov v katekizmu, pri dokazih in tudi pri delovanju na srce in voljo učencev. Za dobro katehetično delovanje pač ne bode zadostovalo, da bi katehet dotične oddelke, ki jih hoče razpravljati v šoli, le prebral iz »Razlage«, ampak si mora vso katehezo v duhu predočiti, kakor jo bo imel v šoli, in zlasti določiti tudi praktične posledice, ki jih bo izvajal iz verskih resnic. Ker se pa katehizem razlaga na enorazrednicah in večrazrednicah, v ljudskih in srednjih šolah, bi želeli v »Razlagi« pri nekaterih vprašanjih več zgoraj označene tvarine, primerne za

dobro, plodovite kateheze. Tako n. pr. bode katehet v vseh razredih ljudske šole pojem »nadnaraven« (n. pr. v stavku: »Prva dva človeka sta bila nadnaravno Bogu podobna«) kaj rad pojasnil s kako primerno priliko, (kakor jo n. pr. podaja Dreher.) — Drugod mora kateheza vprašanje iz katekizma nekoliko razširiti. Pri vprašanjih: »Kdo je naš bližnji?« in »Kdo nas najbolje uči, kako moramo ljubiti tudi svoje sovražnike?« se vedno obravnavajo tudi vprašanja: Kaj naj storimo, kadar smo koga razžalili? — Kaj storimo, kadar smo bili razžaljeni? i. t. d. Seveda bo duhovnik otrokom taka vprašanja sam pojasnil, pa kakor je gospod pisatelj jako primerno k vprašanju: »Kdo greši z nevero?« dodal v katehezi vprašanje: Kateri ljudje pa navadno pridejo ob vero? — naj bi bil to storil še pri nekaterih drugih vprašanjih. G. ocenjevatelj v vrlem hrvatskem »Katoliškem listu« »Razlago« priporoča krščanskim družinam, da si lažje tolmačijo težja vprašanja v katekizmu. Brezdvombeno bode knjiga tudi v tem slučaju kot hišna knjiga dobro služila, le želeli bi, da bi se bile večkrat navajale in povdarjale praktične posledice, ki izvirajo iz te ali one resnice. Ko bi se knjiga ozirala vedno tudi na cerkveno leto in cerkveno pesem, bi bila še bolj koristna, tako za dom kot za šolo.

Prečastiti gospod pisatelj je s svojo »Razlago« prav zdatno pripomogel, da se bo novi katekizem po vseh slovenskih šolah še temeljiteje in natančneje razlagal, da se bo mladina v resnici oborožila s ščitom svete vere in navadila čednostnega življenja. Vnanja oblika dela čast tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

2. Hrvatje imajo dobro urejevan homiletični list **Dušobrižnik**, ki nastopi s prihodnjim letom peti tečaj. Urejuje ga P. Jožef Ivančič, sedaj frančiškan v Jaski. Kot prilogo prinaša »Krščanski nauk«, ki ga je po A. Einspielerjevem »Jedru katoliškega nauka« izdelal M. Babić. List izhaja vsak mesec in stane 4 gld. na leto.

Isti urednik izdaja tudi **Ružičnjak** sv. Franje Serafskoga, nabožnoupoučen list za krščansko ljudstvo in zlasti za tretjerednike. List prinaša raznovrstne nabožne in poučne spise, letos mej drugimi životopis sv. Antona Padovanskega in »Blazena Devica Marija — ogledalo in vzor krščanskega življenja.« Celoletna naročnina je 50 kr. Naročnino za oba lista prejema tiskarna Dr. Hauptfelda v Karlovcu.

3. **Dobra spoved.** Nauki in molitve za vredni prejem zakramenta svete pokore. Z dovoljenjem visokočast. knezoškofijstva ljubljanskega. Tretji natis. V Ljubljani 1899. Založilo »Katoliško društvo detoljubov.« Tiskala Katoliška Tiskarna. Cena broširani knjižici 12 kr., v platno vezani 20 kr. — Tretji natis »Dobre spovedi« priča, kako se je priljubilo tudi to delo prof. A. Kržiča vzgojiteljem in mladini. Knjižica je pa v resnici prav primerno urejena; na malem prostoru je zbrano vse, kar je potrebno za vredni prejem zakramenta sv. pokore. Mej drugim nam prav ugaja oddelek: »Skrbi za pravo poboljšanje«, kjer se otroci navajajo k vsakdanjemu in posebnemu (partikularnemu) izpraševanju vesti. —j.